Prèkè

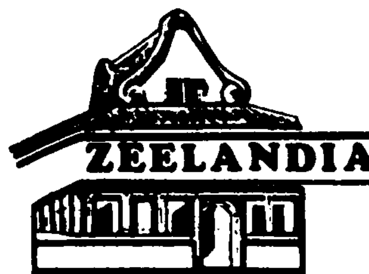
Wat Korthals ook komt doen; zijn nek zal hij er waarschijnlijk niet bij uitsteken

Amigoe

102E JAARGANG — NO.: 288

VRIJDAG 13 DECEMBER 1985

VANDAAG

ZEELANDIA CENTRE
...business club...

PANIEK OP SPOTMARKT AL WEER ACHTER RUG

Britse Noordzee-olieproductie is op zijn hoogtepunt

Londen denkt niet aan samenwerking met OPEC

LONDEN — Als het aan de Britse regering ligt, komt er geen samenwerking tussen de Britse olie-industrie en de OPEC tot stand. Inmiddels herstelt de spotmarkt zich van de paniek welke ontstond nadat de Organisatie van olie-exporterende landen (OPEC) had besloten het over een andere boeg te gooien door zich te gaan inzetten voor het behouden en de uitbreiding van zijn marktaandeel, eventueel ten koste van een prijzenoorlog. De vrije oliemarkt is ondertussen in rustiger vaarwater terecht gekomen.

Groot-Brittannië sluit elke vorm van samenwerking met de OPEC om de prijs van de olie op de wereldmarkt op peil te houden uit. De Britse minister van Financiën, Nigel Lawson, verklaarde donderdag in het parlement dat Groot-Brittannië op geen enkele wijze lid van de OPEC zal worden. Groot-Brittannië heeft de meest vrije oliemarkt ter wereld. Niet de regering, maar de olie- maatschappijen zelf bepalen hoeveel olie ze produceren, aldus Lawson. De Britse productie van Noordzee- olie is op het ogenblik op zijn hoogtepunt en zal vermoedelijk geleidelijk aan kleiner worden.

Het is de eerste maal dat Lawson uitspraken doet sinds de OPEC op zijn jongste vergadering besloot zijn aandeel op de wereldmarkt te gaan verdedigen en niet langer vast te houden aan vaste prijzen en productie- hoeveelheden. De minister moest toegeven dat de olieprijs- daling die het gevolg is van het OPEC-besluit zijn plannen om belasting- verlagingen aan te kondigen in de begroting die volgend jaar maart wordt ingediend in gevaar kan brengen.

De belasting- inkomsten in 1986/87 zullen door de olieprijsdaling kleiner zijn en de kans op verlaging van de belastingen zal eveneens kleiner zijn. Lawson gelooft niet dat de Britse economie wordt bedreigd door de daling van de olieprijzen. Zelfs nu, nu de olie- productie op zijn hoogtepunt is, leveren de inkomsten uit die productie maar zes procent van het Bruto Nationaal Product, de som van alle goederen en diensten, aldus de minister.

De spotmarkt, de vrije oliemarkt, is donderdag in een rustiger vaarwater terechtgekomen na de chaotische prijs- schommelingen eerder deze week die het gevolg waren van genoemd OPEC- besluit. Voor Britse olie uit het Noordzee- veld Brent die in januari moet worden geleverd, werd donderdag 26,30 dollar per vat (159 liter) genoteerd, 4.50 dollar meer dan het dieptepunt in zes jaar dat woensdag werd bereikt.

Volgens handelaren hebben de prijzen een te snelle daling ineens laten zien. Handelaren in Europa verklaarden dat er in de komende maanden een neergaande lijn in de olieprijzen waar zal zijn te nemen, hoewel de prijzen donderdag weer vrijwel terug waren op het peil van vorige week vrijdag. De OPEC en de producenten daarbuiten willen hun productie niet verkleinen en hun prijzen niet vasthouden, dus de enige mogelijkheid is een prijsdaling, aldus een handelaar.

De prijzen van de Britse Brent-olie zijn bijzonder kwetsbaar doordat de ladingen van die olie op termijn worden gekocht. Oliesoorten die uit Dubai en Oman komen zijn minder gevoelig in prijs en hebben dan ook een kleinere prijsdaling te zien gegeven dan de Britse olie. Nu de prijs van de Britse olie is ... ge- daald dan die van de olie uit het Midden-Oosten zijn de Japanners er als de kippen bij. Ze denken er over hun traditionele leveranciers rond de Perzische Golf in de steek te laten en hun toevlucht te zoeken bij de leveranciers van Britse Noordzee-olie.

De sterke daling van de olieprijzen op de vrije markt en de daling van de koers van het pond sterling geven aan dat het economische beleid van de regering-Thatcher zeer kwetsbaar is voor invloeden van buitenaf. De overheids- inkomsten uit de oliewinning zullen afnemen en de daling van de koers van het pond zal de inflatie doen groeien, hetgeen zware klappen zijn voor de plannen van de regering om de belastingen te verlagen. Premier Thatcher verklaarde eerder deze week dat zij niet precies kan zeggen wat er met de olieprijzen zal gebeuren. Wel gaf zij aan dat als zij moest kiezen tussen belasting- verlaging en bestrijding van de inflatie zij de voorkeur aan het laatste zal geven.

Nieuws in vogelvlucht

NEW YORK - De Algemene Vergadering van de VN wil opnieuw een internationale vredesconferentie over het Midden-Oosten houden. De VS en Israël wordt gevraagd hun afwijzende standpunt te herzien. De VS en SU werden opgeroepen te werken aan een akkoord om een wapenloop in de ruimte te voorkomen.

*****

BANGKOK - Guerrillastrijders van de Rhode Khmer hebben bij een aanval op de stad Siem Reap in het westen van Kampuchea een Sovjetadviseur en 174 Vietnamese militairen gedood. Twee Sovjetadviseurs en 78 Vietnamese militairen zouden zijn gewond. Naar schatting zijn er 1000 Sovjet-adviseurs, 20 tot 35.000 Rode Khmers en 160-180.000 Vietnamese militairen in Kampuchea.

*****

VALLETTA - In het Libische Culturele Centrum van Valletta, de hoofdstad van Malta, heeft zich gisteren een krachtige explosie voorgedaan waarbij de bibliotheek aanzienlijke materiële schade opliep. Of het om een bomaanslag gaat is nog niet bekend. Malta dat banden onderhoudt met Libië, raakte na de kaping van een Egyptisch vliegtuig die eindigde op het vliegveld van Valleta, verwikkeld in de onenigheid tussen Libië en Egypte.

*****

KHARTOUM - De afgelopen dagen zijn ongeveer 200.000 Etiopiërs aangekomen in vluchtelingenkampen in het oosten van Sudan. Het kamp WAD Sharif, berekend op 5.000 mensen werd door 170.000 mensen overstroomd. Veel vluchtelingen kampen met darmaandoeningen en Tyfusachtige ziekten.

*****

JOHANNESBURG - De politie van Kaapstad heeft gisteren 12 militante ijveraars tegen de apartheid vrijgelaten. Zij zaten al zeven weken vast. Twee kregen het verbod vergaderingen bij te wonen waarop de regering wordt aangevallen. In Mamelodi een zwartenstad bij Pretoria zijn 21 zwarten gearresteerd in verband met de gruwelijke moord op een 23-jarige zwarte politieman. In Sea Point, een blanke voorstad van Kaapstad, dreef de politie een betoging tegen de staat van beleg uiteen. Twee blanken en een man van gemengd bloed werden gearresteerd. De organisatoren van de actie "zwarte kerstmis" betreuren de dood van drie zwarten die de boycot genegeerd zouden hebben, tevens veroordelen zij het lastigvallen van winkelende mensen en het overvallen van bestelauto's.

*****

NEW YORK - Amerikaanse banken hebben een recent voorstel van Z-Afrika voor herstructurering van de schulden verworpen. Z-Afrika wilde het huidige moratorium dat op 1 januari 1986 afloopt verlengen tot 1990. Het gaat om 13,6 miljard dollar van de in totaal 23,9 miljard dollar grote buitenlandse schuld.

*****

MILAAN - De zesde driedaagse conferentie over de Sahel is afgesloten, met de aanvaarding van een strategie waarbij prioriteit wordt gegeven aan maatregelen die een einde moeten maken aan het oprukken van de woestijn en aan de economische crisis in dit armste gebied ter wereld.

*****

NEW YORK - Commerciële banken in de VS verantwoordelijk voor meer dan 95 procent van de VS leningen aan de vijftien ontwikkelingslanden met de grootste schulden, steunen het plan Baker. Het plan wil voor deze 15 landen de komende drie jaar 20 miljard aan extra bankleningen ter beschikking stellen. Minister Baker wil verder dat de Wereldbank voor de periode 9 miljard dollar extra geeft en dat het IMF doorgaat met de van land-tot-land benadering bij de oplossing van de schuldenproblemen.

*****

VALLETTA - De leider en enige overlevende van het commando dat op 23 november een Boeing van Egypt Air kaapte, is in staat van beschuldiging gesteld wegens moord op twee passagiers. De Maltese regering heeft al laten weten de Palestijnse kaper niet aan Egypte uit te leveren, aangezien de misdaad op Maltes grondgebied is begaan.

*****

LONDEN - De tinhandel die al sinds 24 oktober stil ligt, zal zeker tot eind volgende week gesloten blijven. Er is geen geld meer om de prijs van het metaal op de internationale markten te steunen. Een aanbod van banken om krediet te geven is afgewezen vanwege de te zware voorwaarden.

*****

WASHINGTON - Russische medewerkers op de VS Ambassade in Moskou zullen worden vervangen door Amerikanen, om de kans op spionage te verkleinen. Hetzelfde geldt ook voor ambassadepersoneel in andere Oosteuropese landen. Het gaat over lager personeel.

*****

WASHINGTON— Een kerstboom van 18 meter hoog siert momenteel het plein voor het Witte Huis, waarin 2500 witte, blauwe en oranje lampjes zorg dragen voor een prachtige verlichting. De aantrekkings- kracht van de boom is zo groot dat geen enkele voorbijganger niet even blijft stilstaan om dit "verlichte" spektakel te bewonderen.

Volgens advocaten

VS-regering verdoezelt situatie in El Salvador

LOS ANGELES — De officiele autoriteiten in de Verenigde Staten houden gegevens over de situatie op mensenrechtengebied in El Salvador achter en bestempelen die als staatsgeheim zodat advocaten van Salvadoriaanse verdachten bijvoorbeeld er geen gebruik van kunnen maken.

Een advocaat van Buitenlandse zaken in Washington bevestigde dat de regering rapporten van BZ tegenhoudt waarin verslag wordt gedaan van moorden, martelingen en wederrechtelijke vrijheidsberoving in El Salvador. Zo zouden stukken over de activiteiten van doodseskaders en terreurdaden van de Salvadoriaanse overheid en de strijdkrachten achtergehouden zijn om na te gaan wat er werkelijk aan de hand is in dit land. Aldus de beschuldiging van Mark Rosenbaum als raadsman van de Amerikaanse bond van burgerlijke vrijheden. Deze zaak kwam aan het licht in een proces over de vraag of gearresteerde Salvadoriaanse immigranten moeten worden geweigerd op hun recht politiek asiel aan te vragen. Dit proces onthulde de aanpak van de Salvadoriaanse autoriteiten in hun strijd tegen de guerrilla. Volgens de getuigen werden honderdduizenden Salvadorianen van hun huis en grond verdreven bij leger- operaties tegen het verzet. Dit gebeurde onder het motto dat men de zee moet laten leeglopen om de vis te kunnen vangen. Boeren worden gedwongen te verhuizen zodat zij niets kunnen verbouwen voor de guerrilla. Volgens mensenrechten- organisaties in El Salvador heeft één- vierde deel van de Salvadoriaanse bevolking sinds 1979 het land verlaten of is men door het leger gedwongen om naar elders te trekken. De federale rechter David Keyton noemde het een verontrustende zaak dat informatie over de situatie van de mensenrechten in El Salvador door notabene de Amerikaanse regering wordt achtergehouden. Als dit in El Salvador gebeurt, zou dat normaal zijn. Maar als iemand in onze regering dat zou doen, dan kan dat verontrustend zijn, aldus de verbaasde rechter.

Na Gander- ramp

SLM stuurt Arrow vliegtuigen terug

PARAMARIBO — De Surinaamse luchtvaartmaatschappij SLM heeft besloten onmiddellijk twee bij Arrow airways in Miami gehuurde DC- 8- toestellen terug te sturen. Dit besluit werd genomen nadat bekend was geworden dat donderdag een bij Arrow gecharterde DC- 8 met 258 man aan boord was verongelukt op het vliegveld Gander waarbij alle inzittenden zijn omgekomen. SLM- directeur Mungra zei dat men dit deed om de passagiers gerust te stellen. De beide toestellen waren overigens volkomen luchtwaardig. Om het verlies aan vliegcapaciteit op te vangen heeft de SLM zich gewend tot de KLM met het verzoek plaatsen ter beschikking te stellen op de route Schiphol- Zanderij vice versa. De KLM heeft daarop nog niet gereageerd, maar men vertrouwde daar wel op in Paramaribo. De SLM blijft vliegen met een derde van Arrow geleend toestel, dat onlangs door de Franse onderhoudsmaatschappij UTA was gecontroleerd. Dit toestel gaat men namelijk van Arrow kopen.

Ondanks Palestijns telefoontje

Pentagon: vliegramp niet gevolg sabotage

GANDER — De Verenigde Staten sluiten uit dat de vliegramp waarbij donderdag in Canada 258 mensen het leven verloren een gevolg is van sabotage. Onder de doden zijn 250 Amerikaanse militairen die op weg waren naar huis om Kerstmis te vieren met hun familieleden.

Het is de zwaarste militaire vliegramp in de Amerikaanse geschiedenis. Naast de militairen kwam ook de achtkoppige bemanning om. Het totaal aantal mensen dat dit jaar bij vliegtuigongelukken het leven verloor, komt daarmee op naar schatting 1.948. Nooit eerder heeft de luchtvaart in een jaar zoveel doden geëist.

In de Libanese hoofdstad Beirut belde donderdagavond een anonieme man een buitenlands persbureau op met de mededeling dat de extremistische Moslimbeweging Islamitische Jihad verantwoordelijk was voor het vliegtuigongeluk. "De ontploffing had moeten plaatsvinden op het moment van landing in de VS. Maar doordat het vliegtuig vertraging opliep op een Westduits vliegveld deed de ontploffing zich voor in Canada", zo luidde de boodschap. Islamitische Jihad stelde zich in oktober 1983 ook verantwoordelijk voor de aanslagen op de Amerikaanse en Franse troepen van de multinationale vredesmacht in Beirut.

In een reactie op het telefoontje verklaarde een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Defensie (Pentagon) dat dit "niets veranderde" aan de eerdere verklaringen van een onderzoeksfunctionaris van het Pentagon. Deze had bekendgemaakt dat een voorlopig onderzoek had uitgewezen dat sabotage is uitgesloten. Er zijn geen aanwijzingen dat het vliegtuig is neergestort als gevolg van een "vijandige daad", zo zei de functionaris.

De "zwarte dozen", die de vluchtgegevens en de gesprekken van de cockpitbemanning bevatten, zijn inmiddels gevonden. Het hoofd van het onderzoeksteam, Peter Boag van de Canadese luchtvaartdienst, verklaarde dat de zwarte dozen door vuur zijn beschadigd. Daardoor zal er volgens hem enige tijd over heen gaan voor ze eventueel enig licht kunnen werpen op de toedracht van de ramp. Deskundigen zullen vandaag (vrijdag) de wrakstukken doorzoeken om te kijken of zich daaronder geen objecten bevinden die duidelijkheid kunnen verschaffen over de oorzaak van het ongeluk.

Volgens Canadese autoriteiten steeg het toestel, dat gehuurd was van de luchtvaartmaatschappij Arrow uit Miami, bij een temperatuur van min vier graden Celsius op van een gladde startbaan nadat het hele nacht geijzeld en gesneeuwd had. Maar de slechte weersomstandigheden lijken niet, zo zeggen de autoriteiten, de oorzaak van het feit dat de DC-8 kort na de start neerstortte en aan het einde van de startbaan ontplofte.

Het vliegtuig had daardoor een tussenstop gemaakt in Keulen, West-Duitsland. De militairen, 247 mannen en drie vrouwen van de 101e luchtlandingsdivisie, waren op weg naar Fort Cambell in Kentucky nadat ze zes maanden hadden gediend in de Sinaï-troepenmacht in het Midden-Oosten.

Onder de militairen waren infanteristen en parachutisten. Hen wachtte op de thuisbasis van hun luchtlandingsdivisie een welkomstplechtigheid, waarvoor ook de familieleden waren uitgenodigd.

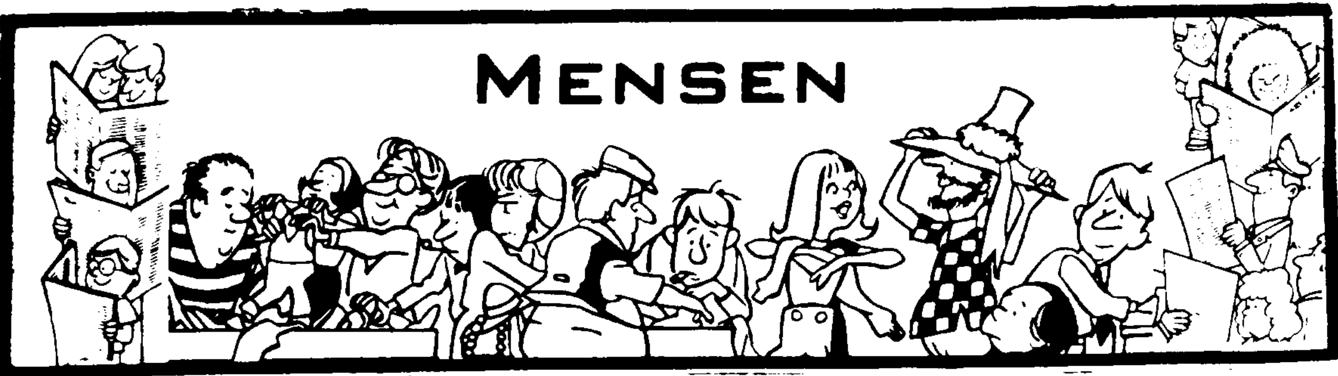
Politieke leiders bij Bouterse over Kamer uitnodiging

PARAMARIBO — De leiders van de drie traditionele politieke partijen in Suriname overleggen vandaag (vrijdag) met de Surinaamse legerleider Desi Bouterse naar aanleiding van het verzoek uit de Nederlandse Tweede Kamer om het recent tussen hen gesloten akkoord toe te lichten. Overigens is ook de Nederlandse regering geinteresseerd in een toelichting, maar deze beperkt zich daarbij niet alleen tot de politici.

De uitnodiging van het Nederlandse parlement bij monde van zijn vaste Kamercommissie voor Buitenlandse zaken werd verleden week al geformuleerd, maar de uitnodiging bleek op Buitenlandse zaken kwijt geraakt te zijn. Gisteren ontvingen oud-premier Arron en Lachmon en Soemita de uitnodiging. Zij hadden al eerder gezegd dat zij pas na overleg met Bouterse een besluit zouden nemen. De Kamer zou de ontmoeting graag georganiseerd zien voor 23 december. Uit de uitnodiging moet duidelijk worden dat het niet gaat om onderhandelingen.

Na het akkoord tussen de partijen en het Militaire gezag in Suriname voor de tiende verjaardag van de onafhankelijkheid liet de Nederlandse regering, in algemene termen gesteld weten dat men ook een toelichting daarop wilde krijgen en bereid was in contact te treden met alle partners in de dialoog in Suriname. De regering sluit daarbij duidelijk het Militaire gezag ook in als mogelijke informant. De verhouding tussen Paramaribo en Den Haag staat sedert de 8 December- moorden op een laag pitje.

DEN HAAG - Zondag worden in Portugal gemeenteraads- verkiezingen gehouden. Dit kan een aanwijzing opleveren voor de voorkeur onder de bevolking voor de nieuwe president van het land die 26 januari gekozen moet worden. Tijdens de parlementsverkiezingen in oktober werd de socialistische partij die een ingrijpend beleid van bezuinigingen had gevoerd naar de oppositiebanken verwezen. De centrum-rechtse PSD vormde een minderheidskabinet. De huidige president Eanes kan zich volgens de grondwet, na twee ambtstermijnen van 5 jaar, niet meer ter beschikking stellen.

Japan claimt weer een nieuw record op het gebied van electronica. Een van de grote ondernemingen op dit terrein brengt deze maand een radio op de markt, die inclusief luidspreker niet dikker is dan 6 millimeter. De toestelletjes zijn 9,5 centimeter hoog en 5,6 cm breed en wegen vijftig gram.

*****

Een organisatie van Amerikaanse priesters heeft in een pastorale brief toelating geëist van de VROUW tot het PRIESTERAMBT in de Rooms- katholieke kerk. De vereniging priesters voor gelijke rechten die tweeduizend leden telt, vindt dat uitsluiting van de vrouw van dit ambt discriminatie is die niet langer geduld kan worden. De priesters zeggen in hun brief dat zij zeven jaar over dit vraagstuk hebben nagedacht. Het Amerikaanse episcopaat heeft nu aansluiting gezocht bij het standpunt van Paus Johannes Paulus II, schrijven de priesters. Dat luidt dat de vrouw meer moet worden betrokken bij kerkelijk werk, maar dat vrouwen- wijding nu niet aan de orde is. Evenmin als wij kunnen wachten op concrete aanwijzingen de hongerigen te voeden, de naakten te kleden en te werken voor vrede, kunnen wij domweg niet afwachten tot er een einde komt aan discriminatie op grond van sekse.

*****

JEAN- PIERRE HOCKE is voorgedragen voor het ambt van Hoge Commissaris voor Vluchtelingen van de VN. Hocke is 49 jaar en sloot zich in 1968 aan bij het Internationaal Comité van het Rode Kruis. Hij diende in Afrika en in het Midden- Oosten en leidde de delegatie van het ICRC in Nigeria in 1969- 70, aan het begin van de oorlog in Biafra. Hocke is getrouwd en heeft twee zoons. Zijn kandidatuur werd gesteld door de secretaris- generaal van de VN Perez- de Geullar, en er bestond geen twijfel aan dat de Algemene Vergadering hem zou bijvallen. Hocke volgt hiermee de Deen Poul Hartling op. Het Hoge Commissariaat voor Vluchtelingen is een belangrijke instelling van de VN die twee keer een nobel- prijs voor vrede heeft gekregen.

*****

De Amerikaanse ANNE BAXTER is gisteren op 62-jarige leeftijd overleden. Acht dagen geleden was zij op weg naar de kapper op straat in New York getroffen door een beroerte. Ze is bezweken aan een hersen- bloeding. In het ziekenhuis was Anne Baxter na haar opname al "hersendood" bevonden, maar kunstmatig in leven gehouden tot haar drie dochters waren gearriveerd. Baxters eerste man was de filmacteur John Hodiak, met wie zij trouwde in 1946. Jarenlang waren zij voor Hollywood het volmaakte huwelijk, maar toen de actrice in 1953 van hem afging, klaagde ze dat Hodiak af en toe bepaald onbeschoft was en bijvoorbeeld in slaap viel wanneer hun gasten naar grammofoonmuziek luisterden. Anne Baxter trok ook sterk de aandacht toen zij van haar beeld als serieus actrice afwilde en een reputatie vestigen als "glamour girl". Daarvoor ging ze in het openbaar sigaren roken en paarse valse wimpers en lage halzen dragen, waarvan ze het effect temperde door een corsage in haar boezem. De actrice was in het bezit van een oscar, die zij in 1942 kreeg voor haar bijrol in de film "The razor's edge".

*****

In Chicago is onlangs de ongetwijfeld duurste HOTEL- SUITE van de VS beschikbaar gekomen. Het Chicago- Hilton rekent voor zijn "Crown Imperial Suite" 4000 dollar per nacht. De logé heeft volgens de kranten dan wel de keus uit drie slaapkamers, heeft dienstmeisjes en een huisknecht, is omgeven door echt antiek, mag zitten in een privé bubbelbad en heeft de beschikking over een limousine. Hij kan verder zijn helikopter op het dak van de suite parkeren.

*****

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Boekhandel Eddine, Hotel Las Palmas
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop

Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West / Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

Rus en Amerikaan krijgen oorkonde

IPPNW-voorzitters nemen Nobel-prijs in ontvangst

OSLO — Twee artsen, uit de Sovjetunie en de Verenigde Staten, hebben dinsdag de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst genomen. Jevgeni Tsjazov en Bernard Lown kregen de oorkonde en een geldbedrag van bijna 400.000 Antilliaanse gulden als voorzitters van de Internationale organisatie van artsen ter voorkoming van een kernoorlog (IPPNW).

De twee artsen, die tot de beste hart- specialisten ter wereld behoren, kregen de prijs omdat hun organisatie de wereld er van bewust heeft gemaakt dat een kernoorlog zal leiden tot een rampzalige nucleaire winter. "Deze artsen hebben ons duidelijk gemaakt wat er gebeurt als deze wapens gebruikt zouden worden", aldus voorzitter Egil Aarvik van het Nobelcomité tijdens de ceremonie op de universiteit van Oslo. "We weten nu van de "nucleaire winter" en de er mee gepaard gaande vernietiging van de biosfeer en van alle voor het leven noodzakelijke voorwaarden".

Lown zei in een toespraak na de uitreiking van de Nobelprijs, dat de IPPNW zich alleen bezighoudt met kernwapens en de uitwerking ervan op de burger- bevolking. "Wij staan niet onverschillig tegenover andere mensenrechten en burgerlijke vrijheden die vaak ten koste van veel strijd veroverd zijn", hield hij zijn gehoor onder wie koning Olav V voor, "maar in de allereerste plaats gaat het om onze kinderen. Met het recht op overleven staan of vallen immers alle overige rechten".

Buiten het universiteitsgebouw demonstreerden honderden mensen tegen het (ook) toekennen van de Nobelprijs aan de Sovjet- arts Jevgeni Tsjazov, die met Lown voorzitter is van de in 1980 opgerichte IPPNW, die naar eigen zeggen 145.000 leden heeft in 40 landen. Zij beschuldigden Tsjazov, die onder- minister van Gezondheidszorg en lid van het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sovjetunie is, er van dat hij heeft meegedaan aan een laster- campagne tegen de dissidente professor Andrej Sacharov. De "vader van de Russische H-bom", die in 1975 de Nobelprijs voor de Vrede kreeg voor zijn inzet voor de mensenrechten in de Sovjetunie, was in 1973 aangevallen in een artikel in de regeringskrant Izvestija, waaronder de naam van Tsjazov stond. De leden van rechtse partijen in het Europese parlement in Straatsburg hebben een minuut stilte in acht genomen uit protest tegen het toekennen van de Nobelprijs aan Tsjazov. Bernard Antony, een Franse Europa- parlementariër die lid is van de rechtse fractie onder aanvoering van Jean-Marie le Pen, had opgeroepen tot de minuut stilte "voor allen die in de Goelag sterven en in de psychiatrische ziekenhuizen in de Sovjetunie lijden".

Op Aruba werd in San Nicolas afscheid genomen van MAJOOR KIRINDONGO die bij de recherche op Curçao gaat werken. Majoor Kirindongo is vanaf 1962 werkzaam op Aruba. In die jaren heeft hij onder meer de taak vervuld van hoofd van de KZAP en politie- woordvoerder. Ook werd afscheid genomen van Majoor RAFAEL SOLOGNIER, die voor vijf jaar in Amsterdam gaat werken.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: 20.00 uur *La graduación de un Delinquente* (14 jr.); 22.00 uur *The Voodoo Drums* (18 jr.); 24.00 uur *La chica del Sexo* (18 jr.).
CINELANDIA: 19.00 + 21.00 uur *Magnificent Kick* (18 jr.); 24.00 uur *Flying Sex* (18 jr.).

*****

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Dr. Seuss; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»: 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Perry Como X-mas show; 21.30 New wilderness; 22.00 Show di Job; 23.00 Resumen Take Two; 24.00 Kerstboodschap; 24.05 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno (House without a X-mas tree); 23.30 Kerstboodschap; 23.35 Sluiting.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
14 december 1985 vanaf 08.00 uur t/m 16 december 1985 om 07.00 uur:
Dokter Olie, Spreekkamer Marie Pampoen, tel.: 615044 / 615265; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero- Bakmeyer).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST
13 december 1985 vanaf 18.00 uur t/m 16 december 1985 om 12.00 uur:
Dokter Rosales- Concession, Spreekkamer: Brievengat, tel.: 77244; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75611 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana- Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales- Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRIKT BANDABAO
13 december 1985 vanaf 17.00 uur t/m 16 december 1985 om 07.00 uur:
Dokter Spong, Spreekkamers:
Barber, tel.: 641658, spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur.
Kaya Porfido, Tera Cora, tel.: 648572, spreekuren: 11.15-12.00/18.15-19.00 uur. spoedgevallen: tel.: 87004 b.g.g. 625614 / 625822.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez en Spong)

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Wever, tel.: 87181, pageboy 027-360 en zuster Hoyer, tel.: 671959, pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Otrabanda, tel.: 625633; Punda: Popular, tel.: 611269.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
14 december: R.A. de Windt, Uteweg 53.
15 december: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.

*****

DIVERSEN
FESSKA: 20.00-22.00 uur cursus «Psalmen» gegeven door prof. L. Hermans - aula Universiteit.

INITIATIEFGROEP MIL: 18.00-24.00 uur sociaal educatieve avond (de opbrengsten zijn bestemd voor de Colombia- actie) - terrein MIL, Gouverneur van Lansbergeweg.

RODE KRUIS: 20.00 uur commando- overdracht van dr. Paul Ackermann aan Elsworth Winklaar, arts - post Suffisant.

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
CURAÇAOS THEATER: 20.30 uur toneeluitvoering «Het is Ernst met Ernst» o.l.v. Kees Vos - Theater De Tempel.

LIMBURGSE KABRIETEN: 20.00 boerenbal - Taveerne De Tempel.

SONRISA-TAMARIJN: 10.00-16.00 uur feria met o.a. Surinaamse keuken, Indische keuken etc. - De Tamarijn, Mahaai.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
HUBENTUD PA KRISTO: 16.00-20.00 uur dans en muziek - Holiday Beach.

HONDENCLUB CURAÇAO: 08.00 uur examen «Gehoorzaamheid voor honden» - Rust & Burgh.

*****

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00 / 14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE (Pietermaaiweg 84, 1e verdieping): openingstijden maandag en woensdag van 17.30-19.30 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00 / 14.00-16.00 / 17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00 / 14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 / 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

SOKUDI: elke vrijdag mogelijkheid om informatie te verkrijgen en bloedsuikergehalte te bepalen - nieuw gebouw Kraankliniek Rio Canario.

JELENA BONNER, die momenteel in de VS verblijft is eerder deze week aan haar onderlip geopereerd. De chirurg verwijderde een gezwel ter grootte van een erwt.

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Marlys Douglas- Claassen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay-shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

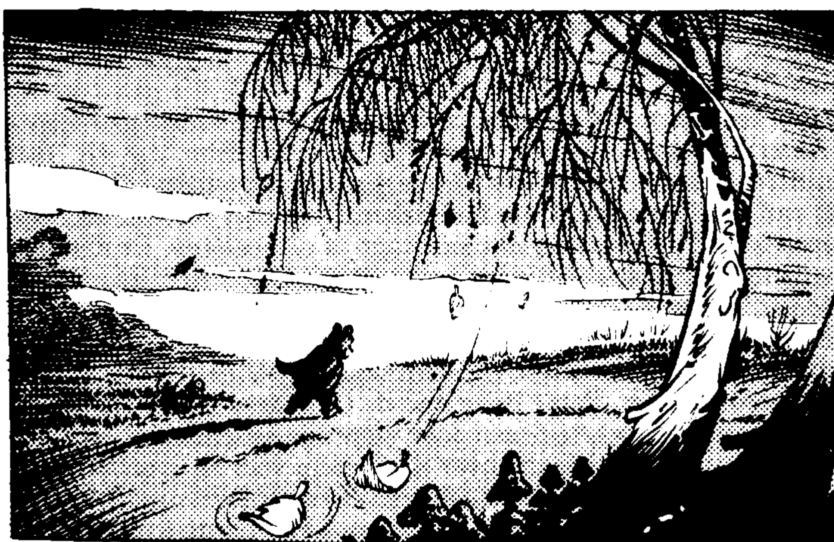
Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

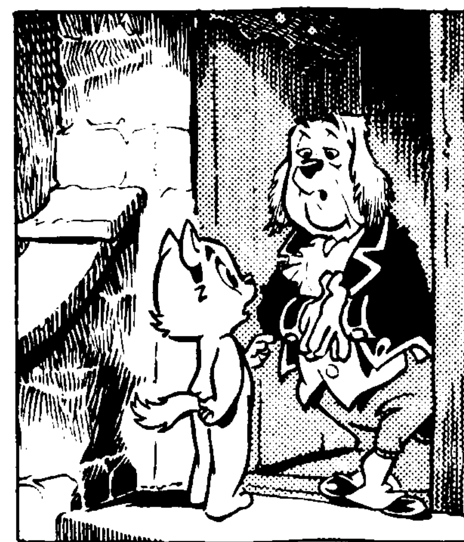
Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het Donkerebomenbos

door: Marten Toonder

01694 — Heer Bommel keek verstard zijn buurvrouw na tot ze verdween in de grijze herfstavond, en toen wendde hij zich huiverend om.

"Alles wordt afgebroken", mompelde hij. "De markies en de burgemeester. Het hele leven. Wat is Bommelstein zonder Doddeltje? En zonder Bommelstein? Nu is alles me ontvallen! En wie zou ze met die dame bedoelen? Misschien die waarzegster van vanmiddag? Zou ze soms... Maar nee... Ze geeft immers niks om me? Meneer Bommel, zei ze!"

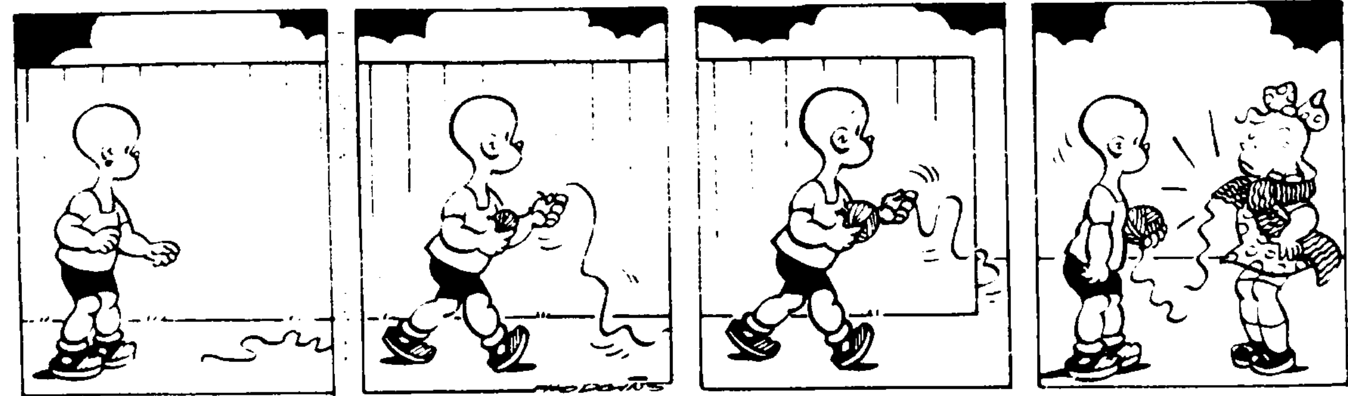
Zo tobbende slofte hij met nietsziende blik voort totdat hij aan het einde van het weggetje op de heide belandde. Die was grijs en verlaten, en de zon ging onder in een gele lichtstreep aan de einder, die regen voorspelde.

"Bommmelstein ligt op de Wethouder Kneepstraat", fluisterde hij smartelijk in het ritselen van de wind. "Ach mij rest niets anders dan naar een ver land te gaan. 'Een verre reis over het water', zei die waarzegster. Een eenzaam en vergeten leven leiden, dat is het enige. Er is niemand meer, die zich iets van me aantrekt. Zelfs Tom Poes schrijft liever brieven, dan dat hij naast me staat om het onrecht te bestrijden. Vroeger ja; toen was alles anders. Geen zee ging ons te hoog, en samen grepen we iedere poel van verderf aan. Maar nu — alleen de herfst des levens tegemoet; dat is mijn lot".

Maar zo alleen was hij toch niet, want Tom Poes was druk met hem bezig. Toen hij zijn brief gepost had, ging hij naar Bommelstein omdat hij meende, dat heer Ollie nu misschien wel in staat zou zijn om over alles te praten. Maar dat viel tegen.

"Heer Olivier heeft op betreurenswaardige wijze het huis verlaten", zei Joost, die hem opendeed.

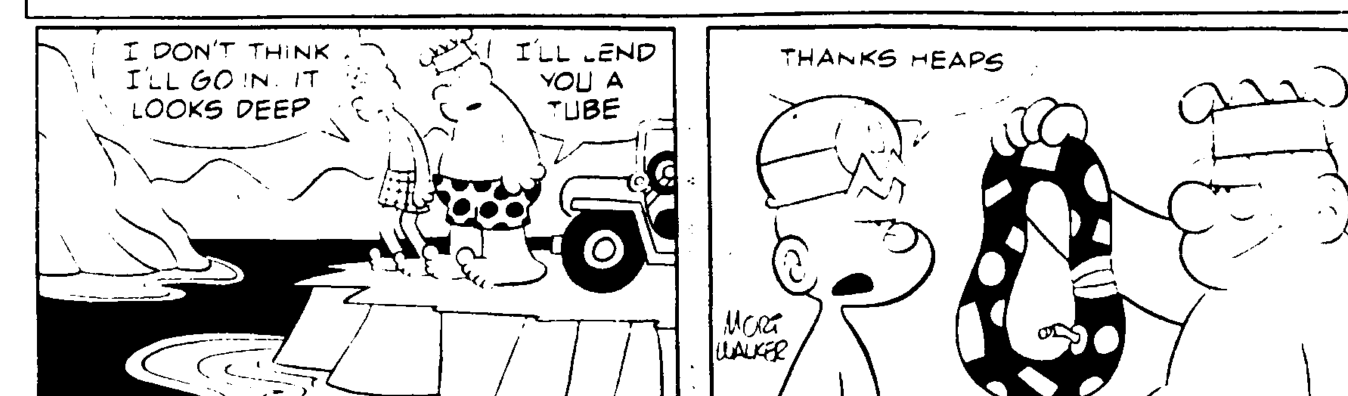
HENRY — By Dick Hodgins

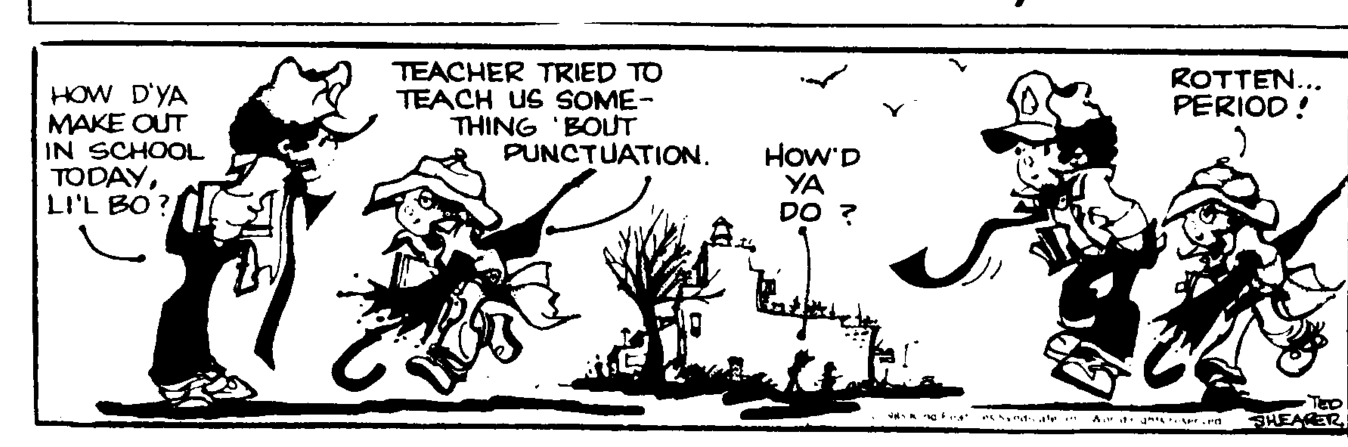
Jim Henson's MUPPETS

BEETLE BAILEY — By Mort Walker

QUINCY — By Ted Shearer

BONDEN EISEN ONTSLAG VAN DIRECTEUR

Directie wacht op antwoord BC

Setel-werknemers staan nog buiten de poorten

WILLEMSTAD — De meerderheid van de Setelwerknemers staat nog steeds buiten de poorten van het bedrijf. De directie verkeert in afwachting van het officiele antwoord van het Bestuurs College op het voorstel over de in dienstneming van alle "ter beschikking gestelden". Als dit antwoord binnen is zal de Setel- directie, indien nodig, (juridische) stappen nemen tegen wat zij noemen een "illegale en onverantwoordelijke" staking.

Zoals de Amigoe gisteren reeds berichtte, is een groot deel van het Setel- personeel in staking gegaan. Dit besluit werd genomen nadat de bonden ABVO en BTG, met name de laatste bond die momenteel ook de acties coordineert, ontevreden uit een vergadering met de Setel- directie wegliepen. De directie had hen meegedeeld dat er een voorstel is gestuurd aan het BC over de in vaste dienst treding bij Setel van alle ter beschikking gestelde werknemers. Dit was voor de bonden, die al voor de bewuste vergadering een actie- comite hadden benoemd, de bekende druppel die in dit geval tot een staking leidde.

Naar de Seteldirectie- woordvoerder, de heer Donkers, vanmorgen aan de Amigoe meedeelde, is het besluit al door het Bestuurs College genomen. Dit antwoord moet echter nog officieel aan Setel worden meegedeeld zodat Donkers hierover nog niets wilde loslaten. Waar hij gisteren verklaarde dat de directie de "illegale" staking analiseert om na te gaan welke stappen er genomen kunnen worden om er een einde aan te maken, stelde de directie- woordvoerder vandaag dat deze (eventueel juridische) stappen afhankelijk zijn van het officiele antwoord van het BC. Wanneer dit antwoord binnen komt, is nog niet bekend. Daarover wordt door de Setel- directie contact gezocht met het BC. In ieder geval wordt de "no work, no pay"- regel toegepast, daar zijn de werknemers in een gisteren rondgestuurde mededeling van op de hoogte gebracht. In het bericht werd tevens verklaard dat diegenen die zich ziek melden, de eerste dag reeds een doktersverklaring moeten overleggen. De Setel- directie toonde zich zeer verbolgen over het feit dat zij wel naar een oplossing zoekt terwijl de bond maar één antwoord heeft: staken.

De heer Concencion van de BTG stelde vanmorgen, in tegenstelling tot de directie- woordvoerder, dat het Bestuurs College nog geen besluit heeft genomen en dit ook niet kan doen alvorens er met de bond gesproken is. Hij toonde zich zeer ontevreden over het feit dat de Setel directie vanmorgen weigerde met de bond aan tafel te zitten terwijl het BC hierom verzocht had. "Wij hebben die bereidheid wel", aldus Concencion die stelde dat dit in een gisteravond aan de directie gestuurd telegram is meegedeeld. Daarin is tevens gesteld dat de bond bereid is de in dienstneming van de ter beschikking gestelden te bespreken, mits ook het ontslag van de Setel- directeur op de vergaderagenda staat. De Setel- directie wilde op deze eis vanmorgen niet reageren "omdat men daarvoor bij de Raad van Commissarissen of de aandeelhouders moet zijn", aldus Donkers.

Hij verklaarde tevens dat de Setel- directie het standpunt heeft ingenomen dat er niet met de bonden wordt gesproken zolang de staking nog gaande is. Bovendien wil de directie eerst het officiele antwoord van het BC afwachten, "dan kan er eventueel een gesprek plaats vinden", zo stelde Donkers. Hij verklaarde gisteren al dat naar mening van de Setel- directie de bonden eerst met het BC aan tafel moeten zitten aangezien dit hun (huidige) werkgever is.

De werknemers zijn voornemens om de staking te laten voortduren totdat er een oplossing is gevonden. Hoelang dit nog gaat duren is niet bekend.

WILLEMSTAD — Gistermiddag werd de pers in de gelegenheid gesteld een kijkje te nemen in het gerestaureerde Landhuis Zeelandia dat een besloten vereniging is geworden. Aanstaande maandag zal de vereniging haar deuren officieel openen voor de leden.
Op de foto: een blik op het interieur in één van de vergader- zalen waar de persconferentie werd gegeven.

Lang gevoelde behoefte vervuld

Zeelandia Business Centre opent maandag haar gerestaureerde deuren

WILLEMSTAD — Zeelandia Centre "the meeting place for business and professional people" opent maandag haar deuren. Hiermee is aan een op Curaçao reeds lang gevoelde behoefte voldaan, namelijk de beschikking over een goede locatie waar zakenlieden en vrije beroeps- oefenaren contacten kunnen ontwikkelen en van faciliteiten kunnen genieten, die beroepsmatig en zakelijk gezien voor hen belangrijk zijn.

Zoals de Amigoe enige tijd geleden reeds berichtte, is de restauratie van Landhuis Zeelandia een volledig particulier initiatief geweest. Dit werd mogelijk door bijdragen van een groot aantal personen en bedrijven die met storting van 10.000 gulden "oprichtings- lid" werden. De totale verbouwing heeft tien maanden in beslag genomen. Eind januari is men begonnen met het afbreken van alles wat afbreuk deed aan de esthetische waarde van het landhuis als monument, zo werd op een gistermiddag gehouden persconferentie verteld. De kap werd in zijn geheel gesloopt en compleet gerenoveerd. In het landhuis werd een nieuwe houten trap aangebracht en tussen de beneden- en bovenverdieping een ronde vide met houten balustrade. De restauratie werd uitgevoerd door Monumentenherstel op aanwijzing van het Architecten- bureau Nolte en onder leiding van project manager Caribbean Consulting Engineers. De vervanging van de kap werd door Betonbouw verricht. De totale kosten van restauratie en inrichting bedroegen 1 miljoen gulden. Het hout en vele delen van de muren (daar waar het zout had ingewerkt) zijn compleet vernieuwd en is nu weer goed voor de komende 263 jaar, zo werd gistermiddag trots meegedeeld. Bovendien is het overgrote deel van de werkzaamheden door lokale mensen verricht. Het landhuis is nu vrijwel klaar; de zogenaamde beheerders- woning, waar enkele grotere vergaderzalen komen, verwacht men volgend jaar februari af te ronden.

Zeelandia Centre is een besloten vereniging: men moet lid zijn of geintroduceerd worden om toegang te krijgen tot de faciliteiten die de vereniging biedt. Dit houdt onder andere een restaurant met bar in, onder beheer van de heer Halabi; volledig ingerichte vergader- ruimten met mogelijk voor assistentie bij secretaresse- werkzaamheden; een bibliotheek met internationale kranten en vakliteratuur; recreatie- ruimten zoals een biljartzaal en zalen en terassen voor parties. Momenteel beschikt de vereniging over een totaal van 83 leden- oprichters en het bestuur is reeds begonnen met de aanwerving van gewone leden. Geinteresseerden voor het lidmaatschap kunnen zich in verbinding stellen met de heer Kuipers (tel 78222) of de heer Van der Plank (tel 616833). Het entreegeld bedraagt 1000 gulden terwijl de maandelijkse contributie 75 gulden is.

Het landhuis is voor een groot deel in de oude sfeer opgetrokken. Met name het restaurant en de bar zijn zodanig ingericht dat men zich terug waant in de "oude tijd". Waar dit niet mogelijk was, de vergader- ruimten zijn modern en zakelijk ingericht, zal dit vergoed worden door lokale schilderijen en andere wandversiering. Het ligt in de bedoeling, aldus Luis Santine gistermiddag, om in samenwerking met het Curaçaose Museum een permanente tentoonstelling te maken. Deze kunstwerken worden dan tevens te koop aangeboden, met name voor de buitenlandse gasten. Ook wil de vereniging in een later stadium andere culturele activiteiten organiseren.

Luis Santine wees tevens op mogelijke samenwerking met het International Trade Centre (ITC). Zeker zolang dat complex nog niet klaar is, zou er naar mening van de vereniging een goede samenwerking kunnen bestaan, aldus Santine.

Opgesloten

WILLEMSTAD — Dat er nog kleine details in Landhuis Zeelandia afgewerkt moeten worden, bleek gistermiddag na afloop van de persconferentie. Enkele heren, waaronder voorzitter Gerard Smeets en Luis Santine, bleken in de vergaderzaal opgesloten te zijn. De Amigoe- redactrice die de heren trachtte te bevrijden, rukte vervolgens bijna de deurknop uit zijn voegen. Er hoefde gelukkig geen "uitbreker" bij te komen om de deur grondig aan te pakken. Na enige tijd van duwen en trekken, vloog de deur dan toch open. Het is echter wel aan te bevelen hier iets aan te doen...

Ontvangt maandag sociale partners

Martina: Kabinet begin '86 gereed

WILLEMSTAD — Formateur Don Martina begint op maandag met besprekingen met de Curaçaose sociale partners. Na op dinsdag de Bonairiaanse sociale partners gesproken te hebben, volgt op woensdag een plenaire vergadering met alle politieke partijen in het blok van 15. "Ons streven is begin januari de nieuwe regering gereed te hebben", verklaarde Martina vandaag in gesprek met de Amigoe.

Zoals bekend zijn Martina en Wathey gisteren officieel als formateur benoemd. Van gouverneur Römer heeft men de opdracht gekregen een regering te vormen dat op een zodanig breed mogelijke steun in de Staten kan rekenen dat een samenhangend beleid op economisch- financieel- en monetair gebied tot stand kan komen, evenals ten aanzien van de herstrukturering van de Antillen. Liet medeformateur Claude Wathey gisteren weten dat de formatie wat hem betreft zeer binnenkort rond kan zijn, Martina meent dat dit toch enige tijd in beslag zal nemen. Hij noemde de "eerste dagen van het volgende jaar" het streven voor de aanstelling van een nieuwe regering. Dat er voor de Curaçaose PNP geen plaats zal zijn in de nieuwe regering, bleek ook vandaag duidelijk uit de verklaringen van Martina. "We hebben niet voor niets een document getekend waarin staat dat samenwerking met de PNP niet wenselijk wordt geacht. Dit document is het uitgangspunt van de komende besprekingen." De MAN- leider en ex- premier doelt op een schrijven dat de partijen in het blok van 15 vorig week- einde aan de informateur overhandigd hebben. Daarin werd de bereidwilligheid samen te werken benadrukt, evenals de afwijzing van een samenwerking met de PNP. In gesprek met de Amigoe verklaarde Martina vanmorgen dat hij "misschien" ook de PNP zal benaderen voor een gesprek. "Dit zal eventueel plaats vinden in het kader van het functioneren van ons democratisch bestel. Daarin heeft ook de oppositie, als minderheid, het recht gehoord te worden", aldus Martina.

Niets wilde de formateur loslaten over de portefeuille- verdeling. Geruchten als zou er momenteel een "touwtrekkerij" om het premierschap gaande zijn tussen hem en DP- Curaçao- leider Diaz noemde Martina "larie- koek." Het premierschap wordt het allerlaatste punt dat besproken wordt, zei Martina, die meedeelde dat ook de verdeling van de overige portefeuilles nog niet aan de orde is geweest. Het blok wil eerst een regeer- accoord bereiken, zei Martina, die bevestigde dat het hierbij gaat om een uitgebreide versie van de lijst "principe- punten" die het blok indertijd aan de informateur overhandigd heeft. Een regeerprogramma komt dan daarna tot stand, aldus Martina.

Terwijl Martina vanmorgen weigerde in te gaan op geruchten als zou al besloten zijn dat hij de volgende premier wordt, is dit ook vandaag weer uit goede bron vernomen. Hier wordt vanuit gewezen op nu mede- formateur Wathey publiekelijk bekend gemaakt heeft dat de Bovenwinden niet opteren voor het premierschap. Er zou overigens ook al besloten zijn dat Bonaire en de Bovenwinden elk één ministerspost krijgen. De overige zeven ministeries zullen dan onder de Curaçaose partijen verdeeld worden. Een van deze partijen, de Frente met 1 zetel, heeft al laten weten dat men niet in aanmerking wil komen voor een ministerspost. Dit betekent dat de "verdeling" van deze vijf posten tussen de MAN en de DP- Curaçao zal plaats vinden.

Wat Martina vandaag wel kwijt wilde was dat hij en Wathey overeengekomen zijn dat beiden een "gebied" op zich zullen nemen: voor Martina betreft het hier Curaçao en Bonaire, terwijl Wathey de Bovenwinden voor zijn rekening neemt. De gesprekken gaan, wat Curaçao betreft, op maandag van start wanneer Martina eerst het bedrijfsleven en daarna de vakbonden ontvangt. Dit zal de volgende dag het geval zijn met de sociale partners van Bonaire. Op woensdag komen alle vertegenwoordigers van het blok van 15 weer in Willemstad bijeen.

De PNP- deelname in het te vormen kabinet is ondenkbaar. In PNP- kringen houdt men hiermee rekening. De partij, die al hevig geprotesteerd heeft, gaat echter niet bij de pakken neerzitten, bevestigde PNP- secretaris McWilliam, vanmorgen. "Ze zullen er van lusten", waarschuwde hij. Wat betreft de evaluatie- vergaderingen van de groene partij, zei McWilliam dat men dezer dagen een groot aantal vergaderingen belegd, waarna de partij volgende week met de conclusies naar buitentoe zal treden. PNP- voorzitter De Paula kondigde voorlopig hierop aan, dat de PNP directe banden zal gaan aanvragen met Nederland. De huidige situatie zou er volens de PNP toe geleid hebben dat men eieren voor zijn geld kiest. Curaçao moet alleen verder, verklaarde De Paula eerder deze week tijdens een persconferentie in Willemstad.

Inbrekers op heterdaad betrapt

WILLEMSTAD— In de afgelopen nacht kwam bij de politie het bericht binnen dat er ingebroken werd in een zaak aan de Roodeweg. Hierop begaf de politie zich ter plaatse en omsingelde het gebouw. Toen de inbrekers zich ontdekt voelden trachten ze te ontkomen, maar de politie wist hen in de kraag te grijpen. Het betrof de recidivisten S.C en O.T.

Aan de Grebbelinieweg werd eveneens een dief op heterdaad betrapt door een lid van de bewakings- dienst van het kantoor waar de diefstal gepleegd werd. De dief wist zich toegang tot het gebouw te verschaffen door een deur te forceren met een koevoet.

Afvloeiingsgelden aan ex-werknemers

Shell-betaling begint spoedig

WILLEMSTAD — De Shell zal begin volgend jaar beginnen met de uitbetaling van de afvloeiings- gelden aan de e werknemers van dit in september gesloten bedrijf. De werknemers en employees is het gelukt de door Shell aangeboden bedragen in ontvangst te nemen, zonder dat men daarbij de rechten opgeeft. Zo is uit kringen van de employee- vereniging van de raffinaderij, ASEK, vernomen.

Naar meegedeeld werd, wilde de Shell aanvankelijk de finale kwijting afdwingen, waarbij de ex - personeels- leden na het bedrag in ontvangst te hebben genomen, wettelijk geen stappen meer zouden kunnen nemen. De Shell eiste daarnaast een handtekening van de betrokkenen voor het geld overgemaakt zou worden. De vakbond PWFC heeft in verband hiermee een kortgeding aangespannen. Het kwam niet tot een uitspraak, omdat de Shell tijdens de behandeling meedeelde mee te zullen werken. Namens de ASEK werd met een kortgeding gedreigd. Zover zal het niet komen, vernam de Amigoe uit welingelichte ASEK- bron. Immers, de gewijzigde houding van de Shell maakt dit niet meer noodzakelijk.

Naar verwachting zal begin volgend jaar begonnen worden met de uitbetaling van de afvloeiingsgelden, waarbij degenen die niet in Isla- dienst zijn overgegaan als eersten aan bod zullen komen. De afrekeningen zullen geautomatiseerd plaats vinden, hetgeen nu tot enige vertraging leidt.

Tegen de Shell zijn door de employees een aantal rechtzaken aangespannen in verband met de hoogte van diverse uitkeringen. Dit zal ook het geval zijn met de COT en de SNAV, beide voormalige Shell- bedrijven. Een uitspraak van de rechter wordt pas volgend jaar verwacht.

Bezoek duurt 10 dagen

Minister Korthals-Altes op Antillen

WILLEMSTAD — De Nederlandse minister van Justitie mr Frits Korthals- Altes is vandaag op Curaçao aangekomen voor een 10 dagend durend bezoek. Hij zal alle Antilliaanse eilanden bezoeken.

De RVD in Willemstad bleek vanmorgen niet op de hoogte van het programma van de minister, die vergezeld is van de plaatsvervangend secretaris- generaal van het Ministerie van Justitie in Den Haag, Van Dijk. Meegedeeld werd dat de Nederlandse minister hier op uitnodiging van zijn Antilliaanse collega, mr Leslie Navarro, verblijft. Hij zal ondermeer met Navarro aan tafel zitten, evenals andere politieke- en justiële autoriteiten. De heer Korthals- Altes vertrekt op 23 december weer naar Nederland.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER (I): 20.15 uur *Santa Claus* (18 jr.); 24.00 uur *Gestroomlijnde Poesjes* (18 jr.).
(II): 20.45 uur *Fright Night* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Kampuchea Express* (14 jr.).

*****

BOTICA's (**nachtdienst**)
Pabao brug: del Pueblo, tel.: 21253;
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad en omgeving: dokter J. Croes, Paradijswijk 23, tel.: 34482/24797.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in Cunucu Plaza - Dakota Shopping Centre.

SPORT
BASEBALL: 20.00 uur (**play-off A-kl.**) Rockets / Marlboro vs Amstel - Lago Sportpark.

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in Cunucu Plaza - Dakota Shopping Plaza.

MERCADO SABATINO: 15.00-19.00 uur in Promenade San Nicolas.

TOERISTENSCHIP: 07.00-02.00 uur «Fairsea» - vert. SELMA.

HOLIDAY INN L'ESPRITCLUB: 19.00-21.00 uur windsurf- video met slides- vertoning (gratis toegankelijk).

SPORT
SOFTBALL
(Kibaima Ballpark)
12.00 uur Daimarie Stars vs Jani's Hemco; 14.00 uur WRH Stars vs Pasteleria Estrella; 16.00 uur Ballantine CH vs Arubaanse Wegenbouw.

ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» (**donderdag**): 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - zwembad POVA.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» (training): 16.00-17.00 uur Americana Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend (**maandag t/m zondag**) van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00 10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (**openingstijden**)
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55/13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA (**openingstijden**): dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA

VRIJDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Israel presents; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 The Benny Hill show; 21.00 Wrestling; 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

ZATERDAG: 18.00 Fame (The strike out); 19.00 Programa gobierno central; 19.30 Knight Rider (Just my bill); 20.30 America's top ten; 21.00 Estreno (Big time); 22.30 CNN international news; 23.30 Sluiting.

Verschillen: geen 1 en 2,5 ct-stuk en 250 gld-biljet, wel 50 ct muntstuk

Bij Arubaans muntstelsel prioriteit voor continuïteit

ORANJESTAD — In de ontwerp lands- verordening regelende het Arubaanse geldstelsel per 1 januari aanstaande wordt als naam voor de rekeneenheid, die een basis zal vormen van het geldstelsel Aruba, voorgesteld het woord «florin» — een naam welke de bevolking van Aruba reeds jaren gebruikt — te gebruiken om geldbedragen uit te drukken. Deze naam vormt dan ook een onderdeel van het streven om in het handelsverkeer zo weinig mogelijk discontinuïteit te doen ontstaan tengevolge van de introductie van de Arubaanse munt.

De intrinsieke waarde van de florin is overigens geen aangelegenheid die in deze lands- verordening geregeld dient te worden. Dit zal moeten geschieden op grond van de lands- verordening Deviezenverkeer. In de artikelen van het ontwerp, welke de omvang van verschillende bankbiljetten en munten regelen, komt het streven naar continuïteit eveneens tot uiting. Niettemin zijn vier verschillen met de huidige situatie aan te tonen: een biljet van 250 florin zal niet uitgegeven worden, evenmin als een muntstuk van één cent en het muntstuk van tweeëneenhalve cent. Daarentegen zal een nieuw muntstuk met een waarde van vijftig centen worden geïntroduceerd. Het niet-uitgeven van het biljet van 250 gulden vindt zijn oorzaak in het feit dat het nu in de praktijk al weinig gebruikt wordt. Gelet op de toename van het girale en cheque- verkeer wordt de noodzaak van een biljet van hogere waarde dan 100 gulden niet ingezien.

De introductie van het vijftig-centen- muntstuk heeft te maken met de uit een recente enquête van de Bank van de Nederlandse Antillen gebleken behoefte aan een munt tussen de 25 en 100 cent. Continuering van de uitgifte van 1 en 2½ centstukken wordt door het Bestuurscollege niet voorgestaan, omdat de aanmaakkosten van deze munten sinds enkele jaren ruim zijn komen te liggen boven de nominale waarde ervan. Het ontbreken van deze munten betekent niet, aldus het BC aan de Eilandsraad, dat alle prijzen ook op vijf cent of een veelvoud daarvan zullen moeten eindigen. De cent blijft namelijk als reken- en dus als prijseenheid bestaan. Bij contante betalingen van bedragen zal evenwel afronding plaats moeten vinden. Artikel 26 van de lands- verordening zegt daarover: "Bij betaling in wettig betaalmiddel wordt de verschuldigde geldsom, indien deze niet vijf cent of een veelvoud daarvan bedraagt, afgerond op het meest nabijgelegen bedrag, dat deelbaar is door vijf en tenminste vijf cent bedraagt".

In Nederland waar de cent enige jaren geleden als munststuk werd afgeschaft, heeft men de consequenties daarvan opgelost door tegelijkertijd met de buiten omloopstelling van de cent, in het Burgerlijk Wetboek een nieuw artikel 1426-A op te nemen, met dezelfde tekst als in artikel 26 van dit ontwerp voorkomt. Overigens laat het Bestuurscollege de Eilandsraad nog weten dat in januari 1986 naast elkaar in roulatie zijn het oude Nederlands Antilliaanse geld (inclusief de één en tweeëneenhalve centstukken) en het nieuwe Arubaanse geld zodat de facto de kwestie van afronding eerst zal spelen per 1 februari 1986. Ten aanzien van het vijf cent- muntstuk merkt het BC tenslotte nog op, dat voorgesteld wordt dit niet in vierkante vorm uit te brengen, aangezien een bijzondere vorm altijd verhoogde aanmaakkosten met zich meebrengt. Niettegenstaande is door het BC gestreefd naar behoud van een vierkant muntstuk in de Arubaanse muntenreeks, niet alleen om daarmede een traditie voort te zetten doch ook omdat deze bijzondere vorm numismatische waarde heeft. Daarom wordt voorgesteld het nieuwe 50 cent- muntstuk in een vierkante vorm uit te brengen zij het — om verwarring te voorkomen — met een iets grotere middellijn dan de Nederlands Antilliaanse stuiver.

Ten aanzien van de munt- biljetten laat het BC weten dat men het gewenst acht de mogelijkheid van uitgifte van munt- biljetten open te houden. In de lands- verordening wordt onder meer de mogelijkheid open gelaten om munt- biljetten in de waarden van één en tweeëneenhalve gulden uit te geven.

Noord Judo-centrum vijf jaar

TANKI LEENDERT — Het Noord judo- centrum bestaat deze dagen vijf jaar. In verband hiermee zullen zondag judowedstrijden worden gehouden in het gebouw van het Noord judocentrum te Tanki Leendert 59A. De wedstrijden beginnen om tien uur.

ORANJESTAD — Sinterklaas had het in het afgelopen weekeinde nog bijzonder druk voordat hij weer naar Spanje terugkeerde. Hij bezocht vele feesten en clubs. Bij Club Caribe werd in tegenwoordigheid van de manager van Holiday Inn Mateo Flanegin (zie foto) de jeugdige Georgina Vrieswijk tot Irama 1985 gekroond, met naast haar Angelique Kelly die in eerste instantie werd gekozen doch wegens vertrek de eer niet kon aanvaarden.

Blijkens eilandsverordening, aan orde in eilandsraad

Centrale bank onafhankelijk, ook in personeels salarisbeleid

ORANJESTAD — De Arubaanse Eilandsraad die vanmiddag in het Cas di Cultura vergadert — vermoedelijk een van de laatste vergaderingen aangezien nog een vergadering moet worden gehouden om de geloofsbrieven van de nieuwe leden goed te keuren — buigt zich onder meer over de eilands- verordening tot oprichting van de Centrale Bank van Aruba.

Deze bank moet per 1 januari operationeel zijn. Het voorstel dat het BC aan de Eilandsraad zond, wijkt in ernstige mate af van het huidige Bankstatuut van de Nederlandse Antillen, doch vertoont grote overeenkomsten met het inmiddels bij de Staten van de Antillen aanhangige voorstel van een lands- verordening houdende een nieuw statuut van de Bank van de Nederlandse Antillen. De kern van het voorstel dat de Eilandsraad werd aangeboden, is het vastleggen van de onafhankelijke positie van de bank ten opzichte van de minister van Financiën voor Aruba, welke voorwaarde voor een optimaal functioneren — en derhalve voor de financieel- economische monetaire situatie van het land Aruba — van doorslaggevend belang is. In vergelijking met het huidige Bankstatuut zijn in het onderhavige ontwerp dan ook drie belangrijke verschillen in te tonen, namelijk:

a. De bank wordt aangewezen als de verantwoordelijke instantie voor de stabiliteit van de Arubaanse munt en krijgt daarvoor de nodige bevoegdheden.

b. De mogelijkheid is geopend om aan de via de bank monetair te financieren begrotings- tekorten van de overheid een plafond te stellen. De voorschotten van de bank zullen een seizoenmatig (d.w.z. niet permanent) karakter moeten hebben en nooit meer mogen bedragen dan tien procent van de inkomsten van het land in het voorgaande begrotingsjaar. Indien de regering dit percentage wenst te overschrijden dan dient zij deze bepalingen bij lands- verordening te wijzigen.

c. De bank wordt in staat gesteld een salariëring en werkomstandigheden voor haar personeel te scheppen, die aangepast zijn aan de behoeften van de bank: dat wil zeggen de bank draagt derhalve niet alleen zijn eigen personeelskosten, doch hij wordt tevens belast met de werving van zijn personeel en met de aanneming daarvan middels eigen, afzonderlijke arbeids- overeenkomsten op basis van onder andere een op te stellen personeels- reglement. Het Bestuurscollege vindt het gewenst de Eilandsraad te wijzen op de relatie tussen het onderhavige voorstel en het voorstel van een ontwerp lands- verordening Regeling Geldstelsel. Daarin wordt namelijk melding gemaakt van taken en bevoegdheden van de Centrale Bank van Aruba. De vraag zou kunnen rijzen hoe de beide voorstellen zich tot elkaar verhouden, gelet op de bijzondere procedure die op grond van artikel V-15 tweede lid van de Staatsregeling van Aruba voor de aanneming van een lands- verordening, regelende het geldstelsel is verbonden.

Het Bestuurscollege is van mening dat het onderhavige voorstel beschouwd moet worden als een op zichzelf staande verordening tot regeling van een bijzondere overheidstaak die echter ten aanzien van bepaalde onderdelen als een uitwerking van de in de ontwerp lands- verordening Regeling Geldstelsel neergelegde taken en bevoegdheden bevat. Het onderhavige voorstel mag derhalve geen bepalingen bevatten die in strijd komen met de bepalingen van de ontwerp lands-verordening Regeling Geldstelsel.

Overheids-tv- programma benut

Betico Croes teleurgesteld over ondankbaarheid Aruba

ORANJESTAD — Een duidelijke teleurgestelde Betico Croes gebruikte donderdagavond het overheids tv- programma «Aruba y su Independencia» om zijn gal te spuwen op alles wat op Aruba gebeurde.

Hij gebruikte zelfs het volkomen verkeerde bericht in de Beurs- en Nieuwsberichten van woensdagavond (dat gisteren door de Beurs herroepen werd omdat zijn correspondent in Nederland niet goed op de hoogte was geweest — RED), waarin gemeld werd dat De Koning bereid was als verzocht werd om de status aparte uit te stellen, om de vier politieke partijen die de regering gaan vormen in een kwaad daglicht te stellen. Hij haalde aan dat Den Haag Aruba daarvoor dertig miljoen — eveneens een verkeerd bericht omdat die dertig miljoen deel uitmaakt van de beloofde 100 miljoen begrotingshulp — zou schenken. De heer Croes waarschuwde voor deze gevaarlijke situatie.

Voort kleineerde hij de reis van de Arubaanse delegatie naar Nederland en vond dat alle punten die besproken werden reeds zaken waren die door de MEP aanhangig waren gemaakt. Maar volgens Betico Croes was het goed dat de heren, die in Den Haag niet bekend waren, kennis gingen maken.

Sprekende over de uitslag van de verkiezingen herhaalde de heer Croes zijn bittere teleurstelling over het feit dat niet minder dan zevenduizend kiezers de MEP de rug toekeerden. "Het weekeinde na de verkiezingen was het erg stil op Aruba, omdat iedereen perplex was van deze uitslag waarbij de MEP de meerderheid verloor. Er werd zelfs geen auto- parade gehouden".

Wat de aangekondigde prijsverhoging van benzine betreft — een voorstel waarmede de MEP zelf in de Eilandsraad kwam doch dit vanwege besprekingen met Venezuela tijdelijk introk — waarschuwde de heer Croes voor de beloften van de winnende partijen. Tenslotte deed hij een beroep op alle bewoners van Aruba om — van welke politieke gezondheid ook — op 5 januari aanstaande — desnoods met hun partijvlag — naar de viering van de status aparte te komen, die door een comité in voorbereiding is. De heer Croes verwacht — ofschoon voor deze bijeenkomst nog geen vergunning werd aangevraagd noch verkregen — dat een enorme menigte op de been zal komen. Het enige positieve nieuws in dit programma, dat met belasting- gelden wordt betaald, was dat dit het voorlaatste programma van «Aruba y su Independencia» is.

De Amigoe hoopt van harte dat na 20 december een einde wordt gemaakt aan het belastinggelden verkwisten voor dergelijke programma's, die totaal maar dan ook totaal niets met voorlichting maar wel alles met politiek te maken hebben.

Na gebleken grote belangstelling

BC vraagt machtiging verkoop volkswoningen

ORANJESTAD — Eerder dit jaar deed het Bestuurscollege aan de Eilandsraad het voorstel tot intrekking van de eilands- verordening Eigendoms- verkrijging volkswoningen Aruba 1962 waarin het Bestuurscollege werd gemachtigd de resterende volkswoningen uit de bouwstroom 1946/1947 te verkopen tegen een verkoopprijs berekend op basis van de huidige taxatiewaarde verminderd met een jaarlijkse afschrijving behorend bij een levensduur van zeventig jaar.

Ten vervolg van dit voorstel schreef het BC gisteren aan de raad, dat, gezien echter de vele aanvragen van huurders van de rest van de huurwoningen, besloten is dat zoveel mogelijk alle volkswoningen vervreemdbaar kunnen zijn, met inachtneming van andere verbintenissen door het eilandgebied Aruba met derden aangegaan. Daartoe dient allereerst — aldus het Bestuurscollege — toestemming aangevraagd te worden bij de Nederlandse regering c.q. KABNA. Tijdens besprekingen die eind juli 1985 door de gedeputeerde van Volkshuisvesting gevoerd werden met zowel de minister van Antilliaanse Zaken als met KABNA, is duidelijk naar voren gekomen, dat van hun zijde geen bezwaren bestaan tegen de verkoop van de resterende volkswoningen.

Tevens werd van de directeur van het KABNA op 17 oktober 1985 een telexboodschap ontvangen, waarbij bevestigd wordt, dat hij geen bezwaren tegen de verkoop van alle volkswoningen heeft. De definitieve goedkeuring is echter pas mogelijk op basis van een officieel verzoek. De KABNA- directeur heeft er ook geen bezwaren tegen, dat vooruitlopende op de definitieve goedkeuring, met de voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de verkoop wordt aangevangen.

Gelet op het vorenstaande stelt het BC de raad voor om, vooruitlopende op de definitieve goedkeuring, machtiging te verlenen alle resterende volkswoningen te verkopen tegen een verkoopprijs berekend op basis van de huidige taxatiewaarde, verminderd met een jaarlijkse afschrijving, behorend bij een levensduur van zeventig jaar.

Spoedreis minister Mansur en ged. Van der Kuyp

Overleg in Geneve over mogelijk opstarten Lago

ORANJESTAD — Minister van Economische Zaken Don Mansur en gedeputeerde mr. John van der Kuyp zijn naar Europa vertrokken waar in Genève besprekingen worden gevoerd met een delegatie van Marinpex en een groep uit het Verre Oosten over het onlangs uitgebrachte studierapport over het weer opstarten van de Lago.

De Amigoe berichtte reeds eerder over dit jaarrapport waarbij de opstartings- kosten op ruim veertig miljoen gulden worden geraamd. De heren Mansur en Van der Kuyp zijn zondag weer op Aruba.

Sprekende over Lago liet de heer Croes horen dat er momenteel, een voorstel van de PDVSA ligt en de Venezolaanse overheid om gas, benzine, jet- benzine en bunkerolie en stookolie (voor het WEB) te leveren. Er is nog niets besloten want als de Lago weer opengaat dan is dit voorstel niet meer nodig.

Als men wel met het voorstel van Venezuela akkoord gaat dan moet Esso Petrolera ophouden. De heer Croes liet horen dat hij nu begrijpt waarom de vertegenwoordiger van Maduro and Sons met de Arubaanse delegatie naar Nederland is gereisd, want Maduro and Sons is de vertegenwoordiger van Esso Petrolera.

Wat de kritiek betreft op de zes miljoen bolivar- cheque van Venezuela voor de Arubaanse Plaza Libertad was de heer Croes van mening dat deze personen — hij doelde uitlatingen van John Booi en dr. Berlinski — Venezuela op een afstand willen houden.

*Het Comité "**Kinderen van Afrika**" betuigt hierbij hartelijke dank aan de Commandant Lt.col. G. Weenink, officieren, onderofficieren en manschappen van de Marinierskazerne Savaneta die zaterdag j.l. door hun inzet en medeleven met de noden van de kinderen van Afrika een bedrag van **fls. 1501,85** voor deze kinderen in ontvangst mocht nemen.*

Masha danki,
*Comité "**kinderen van Afrika**"*

Inzake overgang TeleAruba

Ged. Frank Croes: FTA niet misleid

ORANJESTAD — In een telexboodschap aan de vertegenwoordiging van TeleAruba- werknemers en andere belanghebbenden, verklaart gedeputeerde Frank Croes dat hij wel degelijk zijn toezegging van de werknemers en hun vakbond FTA is nagekomen over de regeling van cessantia voor de TeleAruba- werknemers.

Het Bestuurscollege heeft in zijn vergadering op woensdag 11 december besloten — aldus de gedeputeerde — dat het aantal jaren dat de werknemers reeds in dienst zijn van de Antilliaanse Televisie Maatschappij (ATM) erkend worden door de nieuwe TeleAruba nv, die garant zal staan voor de cessantia waar de TeleAruba- werknemers recht op hebben. Het deel dat onder financiële verantwoordelijkheid van de ATM valt, zal — aldus de boodschap — gedekt worden middels de regeling voor de boedelscheiding tussen Aruba en de Antillen.

Wat betreft de samenstelling van de raad van commissarissen voor TeleAruba nv, heeft het BC in dezelfde vergadering besloten, dat — na overleg met de vertegenwoordiging van de werknemers — een commissaris benoemd zal worden in de raad van commissarissen als vertegenwoordiger van de werknemers. Wel is het zo — aldus Frank Croes — dat, zoals afgesproken is met de TeleAruba- werknemers, deze commissaris geen TeleAruba- werknemer kan zijn, maar een persoon van buiten die het vertrouwen van de werknemers geniet.

Gedeputeerde Croes spreekt in zijn telexboodschap nog de overtuiging uit dat deze zaak nu volledig opgehelderd is en dat er geen moment sprake was van misleiding van de vakbond FTA als vertegenwoordiging van de werknemers.

ORANJESTAD — Op Aruba verbleef de heer R. van de Vijver, lid van de raad van bestuur van de Heineken brouwerijen in Nederland. Ter gelegenheid van dit bezoek werd in restaurant Cattle Baron de lunch gebruikt, waarbij vertegenwoordigers van Mercurius Trading, de agent van Heineken op Aruba, en van de Antilliaanse Brouwerij broederlijk aan tafel zaten. Op bijgaande foto in Cattle Baron: vlnr: W. van der Breggen (commercial manager Ant. Brouwerij), Roy Harms (directeur Harms Brothers/Mercurius Trading), Oiky Posner (directeur Licores Aruba), B. van Rompu (marketing/sales manager Heineken- Caribbean), R. van de Vijver (lid Heineken's raad van bestuur), drs mevrouw M.E. Croes-De Jongh (waarnemend hoofd Deco), Haim da Costa Gomez (directeur Antilliaanse Brouwerij) en Edwin de Cuba (directeur Mercurius Trading).

Min. Navarro voldoet niet aan verzoek BC

Verzoeken om verplaatsing ongedaan te maken in studie

ORANJESTAD — Negen politie- mensen op Aruba, die in eerste instantie overplaatsing aanvroegen en dit na het bekend worden van de uitslag van de verkiezingen ongedaan wilden maken, hebben bij minister van Justitie, mr. Leslie Navarro, een verzoek ingediend de overplaatsing ongedaan te maken.

In een interview voor TeleAruba liet de bewindsman horen dat dit zo maar niet kan omdat destijds zowel met de Politiebond als het Bestuurscollege van Aruba duidelijke afspraken hierover werden gemaakt. De minister wilde geen medewerking verlenen om nu de klok te gaan terugdraaien doch zou wel ieder verzoek bezien.

Wat het verzoek van het Bestuurscollege betreft om inspecteur Stanley Zaandam (die onder meer meehielp de bodyguard van Betico Croes uit te zetten omdat hij geen verblijfs- vergunning had), agent Barkemeijer (die Betico Croes geen hand wilde geven bij het stembureau) en een Marquez (onbekend bij het korps en vermoedelijk bedoeld de voorzitter van de politiebond Merkies) vervroegd over te plaatsen, liet minister Navaro horen dat hij het Arubaanse BC heeft laten weten aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

MEP en status aparte viering

ORANJESTAD — De heer Betico Croes liet weten dat er een comité is opgericht — volgens hem uit het Arubaanse volk — om gezien de laatste ontwikkelingen over het uitstel van de viering van status aparte om toch op 5 januari een viering te organiseren. Het comité zal vandaag een gesprek met het Bestuurscollege hierover hebben. De heer Croes liet reeds horen als dit comité serieuze plannen heeft het BC hiermee zeker akkoord zal gaan. Afhangend van deze viering zal de heer Croes — die reeds herhaalde malen aankondigde met vakantie te zullen gaan — de komende feestdagen en vermoedelijk de status aparteviering op Aruba doorbrengen. Pas daarna zal hij met vakantie gaan om tevens een operatie te ondergaan. Tijdens zijn vakantie zal hij naar Europa gaan, waar hij zeker een persconferentie zal houden om zich van alle blaam te zuiveren. Dat moest omdat verschillende politici de laatste tijd een negatief beeld van hem hebben gegeven. Hij is niet van plan een dergelijk onverdiend slechte reputatie te aanvaarden.

Overleg over uitwijzen Surinamers naar Aruba

ORANJESTAD — Uit goede bron verneemt de Amigoe dat overleg gaande is om mogelijk drie Surinamers, die in Nederland politiek asiel hebben gevraagd — doch vermoedelijk niet zullen krijgen — naar Aruba uit te wijzen.

Het betreft hier C. Parmanand, Yvonne Partowidjajo en A. Dafrad. Zij zouden de wens te kennen hebben gegeven zeker niet naar Suriname te willen noch kunnen terugkeren en mogelijk naar Aruba te willen reizen. In dit verband zou door justitiële autoriteiten in Nederland aan Aruba gevraagd zijn wat per 1 januari aanstaande de voorwaarden voor toelating tot Aruba zijn.

In eerste instantie werd hierover contact met het Antillenhuis in Den Haag genomen, die de zaak doorverwees naar het Arubahuis. In dit stadium konden van de autoriteiten op Aruba — wel werd toegegeven dat de zaak reeds enige tijd speelt — geen verdere bijzonderheden worden verkregen.

Tweede fase van Sasakiplan gegund

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege heeft de tweede fase van het Sasakiplan — de aanleg van de weg van Palmbeach naar Malmok — voor een bedrag van 3.790.000 gulden — aan de combinatie Wegenbouw Thiel Sasaki nv gegund.

Gedeputeerde Nelson Oduber, die zich voor dit project — dat totaal een investering van dertig miljoen gulden vergt — heeft ingespannen, verklaarde in een gesprek met de Amigoe blij te zijn dat deze gunning kon worden gedaan. Hierdoor zal het ook mogelijk zijn voorzieningen te treffen ter plaatse in verband met uitbreiding van Holiday Inn met vierhonderd kamers. Ged. Oduber benadrukte dat dit Sasakiplan een belangrijke basis is, niet alleen als werkgelegenheid, maar ook voor het toerisme.

Eman geen verhoging benzineprijs

ORANJESTAD — Tijdens een telefonische persconferentie, vanmorgen met de Arubaanse pers, verklaarde mr. Henny Eman op vragen hoe het nu zit met de verhoging van de bezineprijs met vijftig cent per 1 januari, dat het huidige Bestuurscollege een dergelijke afspraak met minister De Koning heeft, maar dat hij (Eman) kan meedelen dat die verhoging niet door kan gaan en gewacht wordt tot minister De Koning begin 1986 op Aruba is.

Eman merkte nog op dat iedere regering die een beslissing neemt dit moet doen op reële cijfers en rekening houdend met de consequenties. Ook ontkende hij dat in Nederland gesproken werd over een referendum over de onafhankelijkheid van Aruba. "Geen moment werd hierover gediscussieerd. Wij praten alleen over financieel/economische zaken", aldus Henny Eman, die samen met de andere delegatieleden op zaterdagmiddag vanuit Nederland naar Aruba terugkeert.

Poppenkast in Wilhelminapark

ORANJESTAD — Als sluitstuk van een poppenkastworkshop, georganiseerd door Osticeba en het Instituto Venezolano, zal de groep «Color y Fantasia» een voorstelling geven van het stuk «La historia de un caballo que era bien bonito». Dit gebeurt zondagmiddag om drie uur in het Wilhelminapark. Dit stuk staat onder leiding van de instructeur van de cursus, Victor Rodríguez, en gedurende de voorstelling zal gebruik worden gemaakt van gigantische poppen.

Overeenkomst met Filmnet ATN verworpen

Beleid Bondsbestuur KNVB met minimaal verschil goedgekeurd

ZEIST — De najaarsvergadering van de KNVB heeft in Zeist met minimale meerderheid ingestemd met het beleid van het bondsbestuur. De motie van vertrouwen, die voorzitter Jo van Marle op tafel legde, werd met 30 tegen 29 stemmen aangenomen. Eerder in de vergadering was met veel groter stemmenverschil het beleid van het bondsbestuur inzake de overeenkomst met Filmnet ATN verworpen: 41-17 bij 1 onthouding. Die beslissing doet overigens niets af aan de rechtsgeldigheid van de overeenkomst met de kabel maatschappij.

De najaarsvergadering van de KNVB heeft zijn bondsbestuur niet willen wegsturen. In zijn tolerantie met bondsvoorzitter Jo van Marle en uit vrees voor een breuk tussen de secties, gaf de vergadering na urenlang heen en weer gepraat het vertrouwen aan zijn leiders met de kleinst mogelijke meerderheid: 30-29. "Een pyrrhus-overwinning" noemde Van Marle het. "Wij zullen ons moeten beraden over de vraag of wij op deze basis verder kunnen gaan."

De winst van het bondsbestuur was voorafgegaan door een pijnlijke nederlaag in het debat over het contract met Filmnet. De vergadering veroordeelde in die zaak via een motie van afkeuring de handelswijze van het bestuur nadrukkelijk: 41-17 en één onthouding. De tegenstemmers waren zestien afgevaardigden van het betaalde voetbal plus Van Marle's stadgenoot Klaas Ludeking. Twaalf vertegenwoordigers van het betaalde voetbal onderschreven de wrevel van de amateurs.

Dat stemgedrag in de vergadering was niet mis te verstaan. Het bondsbestuur kreeg een waarschuwing, een gele kaart. En niet meer dan dat. Indieners Hennie Troost en zijn amateurs wilden ook niets meer. Al was het maar uit realiteits- overwegingen, omdat er aan de overeenkomst met Filmnet toch niets meer te veranderen was. De motie op zich was ook in dat opzicht duidelijk, de laatste zin immers luidde: "en overgaan tot de orde van de dag".

Dat nu wilde het bondsbestuur niet. Van Marle vroeg het vertrouwen van de vergadering, over het totale beleid met al zijn plussen en minnen en weigerde te erkennen dat er in de Filmnetzaak fouten waren gemaakt. "Ook in het betaalde voetbal wordt wel eens ten onrechte een gele kaart gegeven." De manier waarop de bondsbestuurders verder doorborduurden op die gele kaart, het gebruik van het pressiemiddel de zetels ter beschikking te stellen, zou voor iedere scheidsrechter aanleiding zijn geweest er nog een kaart bovenop te leggen. Dat echter wilde de vergadering niet, mede uit vrees de samenwerking tussen amateurs en profs definitief te verbreken.

Alleen daardoor bleef het bondsbestuur zitten. Elf afgevaardigden van de profs wilden het niet hoog spelen, een amateur, Izaak Ovaa uit Zoutelande, bleef niet principieel als zijn collega's, die de consequentie van hun motie van afkeuring doortrokken. Afkeuring op een wezenlijk punt van het beleid betekende immers dat geen vertrouwen kon worden uitgesproken over het totale beleid.

De tegenstelling tussen bestuur en vergadering ging verder dan het Filmnet contract. Het verschil van mening tussen betaald- en amateurvoetbal was de inzet, het ging niet in de eerste plaats om beleid, maar om gebruik van bevoegdheden, die toevallig in de overeenkomst met Filmnet heel nadrukkelijk naar voren waren gekomen.

Het betaald voetbal, zegt Ton Harmsen en Jacques Hogewoning, wil werken zoals in een bedrijf, waarbij de directie doet wat ook voor het personeel goed wordt geacht. Voorzitter Van der Louw ("een bestuur is er om te besturen") steunt die lijn.

De amateurs echter zien de totale KNVB als een vereniging, waarbij de ledenvergadering het recht heeft mee te beslissen in dien belangrijke besluiten moeten worden genomen. Van der Louw kan, al was het maar onder verwijzing naar zijn achtergronden, dat standpunt niet verwerpen. Hij wil evenwel handelingsruimte waarbij de binding met de algemene vergadering uit elastiek bestaat. De amateurs echter houden vast aan een kabelsterke binding aan de reglementen, die geen speelruimte laat.

Daardoor ontstond een wellesnietes discussie. De amateurs vinden dat in de Filmnetzaak de statuten en reglementen niet zijn gevolgd. Het bondsbestuur vindt dat van wel, hoewel de reglement- commissie op dat punt geneigd is eerder de amateurs dan de bondsbestuurders te steunen.

Troost, veel genuanceerder in zijn afwijzing van het beleid dan tijdens de amateurvergadering twee weken eerder, kreeg zijn motie van afwijzing gemakkelijk door de vergadering. De motie stelde dat bij de overeenkomst met Filmnet/ATN onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van het voetbal in het algemeen. De motie eiste bovendien strikte toepassing van de reglementaire bepalingen bij het sluiten van overeenkomsten vallende buiten de lopende begroting en het dagelijks beheer.

Een venijnige alinea, die weinig minder deed dan de bondsbestuurders onder curatele plaatsen, die woorden waren voor bondsvoorzitter Van Marle ook aanleiding zich af te vragen of er op deze basis verder gewerkt kon worden. Zijn vicepresidenten Van der Louw en Karstermans ondersteunden, na de vergadering, die gedachte van harte. Zij benadrukten bovendien met de meeste klem dat het bestuur zijn standpunten in volledige overeenkomst had ingenomen in een poging het vermoeden weg te werken dat de profs (Van der Louw en Harmsen) veel zwaarder aan de afkeuringsmotie tilden dan de bestuurders uit de amateursectie.

Nadat de motie van afkeuring een sprekende meerderheid had opgeleverd, ging het bondsbestuur op zijn strepen staan. Van Marle erkende dat er een kaart was uitgereikt, maar vroeg niettemin het vertrouwen over het totale beleid. Hij wilde de rietjes uitdelen waar de bestuurders, ondanks het voorgaande, toch even mee gekieteld konden worden.

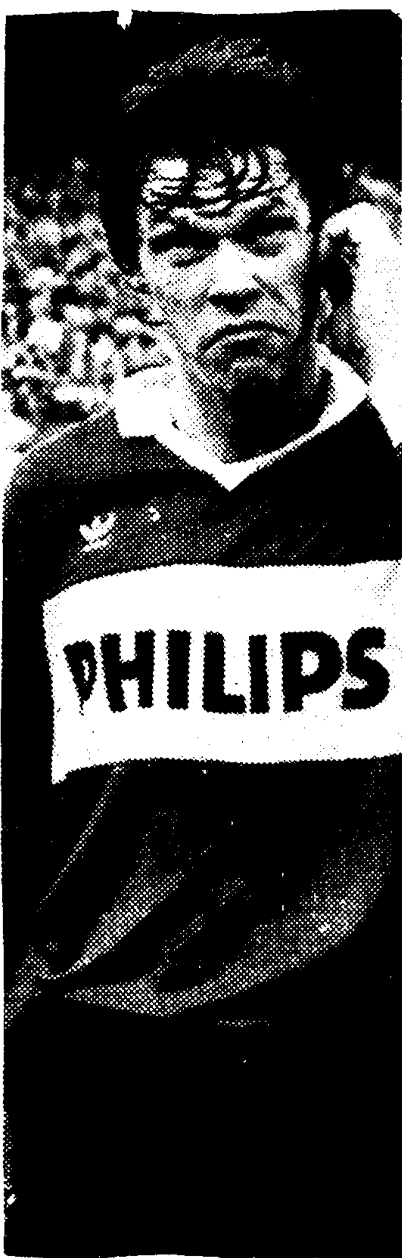
De vergadering voelde daar niet zo heel veel voor. Sprekers als Cor van Rijn en Hennie Troost stelden dat een gele kaart niet betekent dat een speler zijn voetballoopbaan moet opgeven. Ieder heeft toch recht een fout te maken, was hun hartekreet. Van Rijn bood het bondsbestuur zelfs een zeer gemakkelijke uitvlucht uit de motie van vertrouwen, die Van Marle als volgt formuleerde: "Het bondsbestuur vraagt, gezien de uitslag van de motie, het vertrouwen van de bondsvergadering over het tot dusver gevoerde totale beleid."

"Vervang het woord «gezien» door het woord «ondanks»", vroeg Van Rijn, "dan behoeft er in het geheel niet gestemd te worden over een motie van vertrouwen over het gevoerde beleid. "Schrap het woordje «totale»", was zijn volgende bod. Van Marle leek bereid op het verzoek in te gaan, maar zijn collega's wilden, na schorsing van de vergadering, niets toegeven.

Van Rijn noemde dat onredelijk. "Wanneer Van der Louw de motie van afkeuring onaanvaardbaar vindt, dan moet hij opstappen en niet de schuld bij ons leggen. Dit lijkt op een streven naar «rechthaberei», U dwingt ons tot een spelletje wie heeft het meeste gelijk."

Dat spelletje wilde de vergadering niet spelen. Na overleg zeggen de afgevaardigden uit de profsectie, die voor de motie van afkeuring van Troost hadden gestemd, toe het bondsbestuur het afgedwongen vertrouwen te gunnen. "Omdat wij het hoofd van de bondsvoorzitter niet willen zien rollen", voegde Van Rijn er aan toe.

Daardoor kreeg Van Marle zijn Pyrrhus-overwinning en bleef de eenheid tussen de beide secties bewaard. De volgende algemene vergadering van de KNVB kan het resultaat tegemoet zien van de gesprekken tussen het bondsbestuur en de reglementencommissie, waarbij zal worden vastgesteld of het bestuur in de overeenkomst met Filmnet de reglementen en statuten wel of niet met voeten heeft getreden.

EINDHOVEN — Frank Arnesen, de nieuwste aanwinst van koploper PSV, krabt hier aan zijn oor. Zou hij dan eindelijk PSV het zo begeerde landskampioenschap kunnen bezorgen?

... Rene van der Gijp: zal moeten zorgen voor de doelpunten bij PSV ...

Eén Europees land minder bij WK '90

MEXICO STAD — Aan de eindronde van de wereldtitelstrijd voetbal 1990, in Italie, zal een Europees land minder deelnemen dan in Mexico. Dat is deze week in Mexico-stad besloten door de internationale federatie (Fifa). In de voorronden zal de winnaar van de groep- Oceanie uitkomen tegen het vierde Zuid-amerikaanse land. Voor de cyclus van 1986 was dat een duel tussen Oceanie en een vertegenwoordiger van Europa, Australie tegen Schotland.

Verder besloot de Fifa dat gele kaarten die in de voorronden zijn gegeven, voortaan niet meer tellen in de eindronde. Ook gaf de federatie boetes van 7.000 tot 70.000 gulden aan de bonden van Libie, Chili, Qatar en Irak.

Bij een inspectie van de twaalf stadions voor de eindronde van de strijd om het wereldkampioenschap in Mexico, bleken alle accommodaties in goede staat te verkeren. Nergens werd een achterstand op het bouw- schema geconstateerd. In mei volgt de laatste controle van de stadions, die geen schade bleken te hebben van de aardbeving met het episch centrum in Mexico-stad.

McEnroe bekent: "Ik word vader"

INGLEWOOD — Het moet hem zwaar zijn gevallen, maar John McEnroe heeft donderdag in Inglewood voor de eerste keer inlichtingen gegeven over zijn privé-leven. De mededeling kwam dan wel niet als een donderslag bij heldere hemel, maar was toch verrassend. "Ja, ik wordt vader. Tatum is zwanger". De nummer twee van de tenniswereld maakte het nieuws, dat eerder deze week al was uitgelekt in een Amerikaans dagblad, met een zuur gezicht bekend. "Het is belachelijk dat mijn moeder gebeld wordt door een krant met de vraag of het klopt dat Tatum zwanger is. Ik heb niet eens de kans gekregen het haar zelf te vertellen."

Tijdens de persconferentie voor een demonstratie-duel tegen zijn landgenoot Jimmy Conners deed McEnroe andermaal een uitval naar de pers. "Het is echt om doodziek van te worden. Zoals ook weer in deze zaak is gebleken, wordt ik constant geconfronteerd met dezelfde vragen en word ik geciteerd door journalisten die mij niet hebben gesproken. Waarom zijn jullie niet gewoon geïnteresseerd in tennis? Is mijn privé-leven nu zo belangrijk? Het ergert me buitengewoon. Het is gewoon crimineel". De Amerikaan liet weten nog geen datum voor zijn huwelijk met Tatum O'Neal te hebben vastgesteld.

Ook andere resoluties aangenomen:

Sportief Zuid-Afrika door VN-besluit verder geïsoleerd

NEW YORK — De algemene vergadering van de Verenigde Naties heeft dinsdag een conventie aangenomen tegen apartheid in de sport. Ook werd een voorstel aanvaard om volgend jaar juni een wereldconferentie te houden over strafmaatregelen tegen het zuidafrikaanse apartheidsregime.

De conventie tegen apartheid in sport verbiedt de ondertekenende landen sportieve contacten te onderhouden met Zuid-Afrika. De 22 artikelen tellende overeenkomst werd met 125 stemmen voor, nul tegen en 24 onthoudingen goedgekeurd. De lidstaten die zich onthielden waren voor het grootste deel westerse landen. Veel van deze landen voerden aan dat zij bereid zijn sportieve banden met Pretoria te ontmoedigen. Toch konden ze de conventie niet steunen omdat, zoals ze zeiden, sommige bepalingen daaruit een inbreuk betekenen op de in hun nationale wetten vastgelegde individuele vrijheid, zoals de vrijheid van reizen.

De conventie was een van de negen anti- apartheids- resoluties die de algemene vergadering met grote meerderheid aanvaardde. In een van de belangrijkste resoluties wordt de veiligheidsraad van de VN opgeroepen „alomvattende verplichte strafmaatregelen" te nemen tegen Zuid- Afrika. De sancties zouden een volledig handelsverbod moeten omvatten en vooral de olieaanvoer moeten stilleggen. Veroordeeld worden de Amerikaanse politiek van „constructieve betrokkenheid" (via „stille diplomatie" druk uitoefenen op Pretoria) en de „actieve collaboratie met het apartheidsbewind door regeringen van bepaalde westerse en andere staten". De resolutie werd met 122 stemmen voor, 18 tegen en 14 onthoudingen aanvaard. De VS en Groot- Brittannie stemden tegen. De Amerikanen noemden verplichte sancties een „onaanvaardbaar doel".

In een derde resolutie werd besloten volgend jaar zomer een wereldconferentie te beleggen over het treffen van sancties tegen het „racistische Zuid- Afrika". Het idee van een dergelijke conferentie werd door de organisatie van Afrikaanse eenheid (OAE) gelanceerd tijdens haar laatste top in Addis Abeba. De bijeenkomst zal worden georganiseerd door de speciale VN-commissie tegen apartheid, in samenwerking met de OAE en de beweging van niet- gebonden landen. De resolutie werd aanvaard door 137 landen. Zes landen (de VS, Engeland, Belgie, Italie, Portugal en West- Duitsland) stemden tegen en 10 lidstaten onthielden zich.

Met 128 stemmen tegen 8 bij 1 onthouding eiste de algemene vergadering de onmiddellijke opheffing van de noodtoestand in Zuid- Afrika.

In het algemeen viel uit de stemmingen op te maken dat de steun aan een reeks andere antiapartheids- resoluties niet is toegenomen in vergelijking met vorig jaar, ondanks de bloedige rellen van dit najaar. In sommige gevallen was zelfs sprake van afnemende steun.

Arie Haan kandidaat?

Anderlecht ontslaat trainer Paul van Himst

BRUSSEL — Het bestuur van Anderlecht heeft hoofdtrainer Paul van Himst op staande voet ontslagen. Dat is donderdagmiddag in Brussel bekendgemaakt na een gesprek tussen de betrokkenen. De leiding van het eerste elftal, momenteel tweede op de ranglijst achter Club Brugge, wordt voorlopig toevertrouwd aan hulptrainer Martin Lippens, die wordt bijstaan door Jean Dockx.

De 42- jarige Van Himst volgde in oktober 1982 oud-Ajaxtrainer Tomislav Ivic op. Van Himst slaagde er in met Anderlecht de Uefa- beker te veroveren, nog een keer de finale van hetzelfde toernooi te halen en landskampioen te worden. Toch was er de laatste tijd veel kritiek op Van Himst, die zijn spelers niet meer zou weten te motiveren. Het contract van Van Himst liep nog anderhalf jaar. Het bestuur heeft met hem een financiele regeling getroffen.

Hardnekkige geruchten willen, dat Arie Haan (momenteel coach bij FC Antwerp) eerste kandidaat is om Van Himst op te volgen.

Voorbeschouwing Eredivisievoetbal

Topclubs staan geen moeilijke wedstrijden te wachten

DEN HAAG — Een week na de negenklapper tegen Sparta mag Ajax in De Meer, waar dus inderdaad steeds meer gebeurt, tegen de derde Rotterdamse Eredivisionist Excelsior proberen die uitzonderlijke prestatie te herhalen. Voor Marco van Basten, tegen Sparta met zes treffers op dezelfde recordhoogte gekomen als zijn baas Johan Cruijff, de kans op een revanche op Van Eck. De jonge voorstopper van Excelsior slaagde er in het openingsduel van dit seizoen in de huidige topscorer uit de eredivisie in bedwang te houden.

Bang voor een tegentreffer zullen de Amsterdammers nauwelijks hoeven te zijn. De Rotterdamse aanvallers zagen in de eerste helft van de competitie slechts kans zeventien keer de vijandelijke doelman te passeren. Alleen Heracles , gedoemd tot degradatie en NEC, eveneens in grote problemen, waren nog minder succesvol.

PSV lijkt eindelijk weer eens af te stevenen op de landstitel. De Eindhovenaren omzeilden zondag in Utrecht de laatste lastige klip in het eerste gedeelte om de plaatselijke FC te verslaan. De vijf punten voorsprong op Feijenoord en Ajax zullen in Haarlem nauwelijks in gevaar komen. De plaatselijke eredivisieclub zag zondag nog kans in eigen huis te verliezen van AZ '67. Tegen de goed geöliede Eindhovense counter-machine, met de in topvorm zijnde Michel Valke en Ruud Gullit, lijkt de formatie van trainer Hans van Doorneveld eigenlijk bij voorbaat kansloos.

Ook de laatste vertegenwoordiger in de top-drie, Feijenoord, zal op het eerste oog weinig problemen hebben met zijn tegenstander. Tegenstander VVV vertoeft nog steeds in de onderste regionen van de ranglijst. De meeste van de twaalf punten werden veroverd in eigen huis. In Rotterdam lijkt het meer zaak de score zo beperkt mogelijk te houden in verband met het doelsaldo. Bij de thuisclub zal Sjaak Troost zijn rentree na één schorsing van een week wel weer maken. Afwezig zijn nog wel Henk Duut en Bennie Wijnstekers. De voorstopper wordt begin volgend jaar geopereerd aan de enkel en Wijnstekers ondervindt nog teveel hinder van een schouder- en polsblessure. De aan het eind van het seizoen vertrekkende trainer Fafie krijgt ook te maken met een waarschijnlijk mentaal aangeslagen Eriksen. De Deense spits is in conflict geraakt met de FIOD, de fiscale inlichtingen en opsporingsdienst, over de verdiensten bij zijn vroegere werkgever Roda JC. Eriksen is een van de vijf spelers, die een naheffing hebben ontvangen over zwart verkregen inkomsten.

De Limburgse vereniging kan in Nijmegen bij de derde promovendus NEC proberen het geschonden zelfvertrouwen weer op te vijzelen. In de strijd om de, nietszeggende vierde plaats ontmoeten in Utrecht de plaatselijke FC en FC Groningen elkaar. Het duel tussen de vroegere en huidige vereniging van de noordelijke oefenmeester Han Berger, die er ondanks een groot aantal aankopen nog steeds niet er in geslaagd is van elf spelers een goed lopend team te maken.

Als derde kandidaat voor de plaats als beste achtervolger ontmoet FC Den Bosch in De Vliert AZ '67, dat in uitwedstrijden gezien de zeges op Feijenoord en Haarlem betere resultaten boekt dan in Alkmaar.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU **(zwembad)**
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

VOLLEYBALL
20.00 uur Antiliaanse kampioenschappen - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

ZATERDAG
VOETBAL **(FuFuVe)**
17.00 uur Jong Colombia vs Centro Dominguito - Jong Colombia-terrein;
Jong Curaçao vs Skèrpènè - Skèrpènèterrein;
Sithoc vs Jong Holland - Sithoc-terrein;
De Koning vs SUBT - De Koning-terrein.

BASEBALL **(Liga Vruminga)**
10.00 uur Holiday Beach vs Firestone;
12.00 uur Ricoh vs Fatum;
14.00 uur Coca Cola vs Marchena Hardware;
16.00 Sikotique/Traces vs AGT - Ballpark Sta. Maria.

KARATE
14.00-18.30 uur clubkampioenschap Wado Kai - Buurtcentrum Buena Vista.

VOLLEYBAL
20.00 uur Antiliaanse kampioenschappen - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

Uitslagen Damesbridgeclub Asiento

WILLEMSTAD — Op dinsdagochtend 10 december hebben de dames van bridgeclub Asiento van het Kersttoernooi gespeeld. Van de negentien paren scoorden er tien meer dan 49,99%. De uitslagen zijn als volgt:

1. Dames Winkel - Van Beek	68,75%
2. Dames Senior - Van der Plank	66,32%
3. Dames Henriquez - Henriquez	65,63%
4. Dames Maas - Geenen	64,58%
5. Dames McWilliams - McNamara	63,89%
6. Dames Valkenberg - Gibbs	56,94%
7. Dames Kooy - De Paus	56,25%
Dames Mous - Plantz	56,25%
9. Dames Brandt - Witteman	55,65%
10. Dames Serphos - Schnitger	52,08%

17 December wordt de laatste ronde gespeeld waarna de prijsuitreiking zal plaatsvinden.

Literair cafe in Kas di Kultura Libertas

WILLEMSTAD— In "Kas di Kultura Libertas" te Scharloo wordt op 13 december om acht uur een "literair café" gehouden. Schrijvers, dichters, componisten, musici en andere kunstenaars worden zo in de gelegenheid gesteld met elkaar van gedachten te wisselen. Ook bestaat er de mogelijkheid om een kleine voordracht te houden, iets mee te delen of iets te laten zien. Het motto van deze avond is: communicatie, collegialiteit en creativiteit.

Optreden Ingrid Sanchez

WILLEMSTAD— De zangeres Ingrid Sanchez treedt vanavond op in Studio Club met romantische liederen. Ze wordt hierbij begeleid door Trio Los Ruisenores. Los Caporales en Popo Ricardo zijn vanavond te gast bij Ingrid Sanchez. Het optreden begint om elf uur. De toegangs- prijs bedraagt tien gulden.

Morgen feria voor Sonrisa-project

WILLEMSTAD — De grote feria met onder meer de mogelijkheid om heerlijke haring te eten, ook met allerlei kinderspelen maar ook met een kunstmarkt voor het Sonrisa- project wordt morgen (zaterdag) gehouden. Tussen tien uur 's morgens en vier uur 's middags is iedereen er welkom. Voor kinderen geldt een speciale entreeprijs. Het Rad van avontuur kent talrijke prijzen waaronder vliegreizen. Het Sonrisa- project houdt in een aantal woningen voor ex-psychiatrische patienten aan de Uteweg. Een uitje voor een goed doel: de plaats van actie is het Tamarijn- centrum op de hoek Jasmijnweg- Mahaaiweg.

Aangifte van verkrachting

WILLEMSTAD— Een 20- jarige buitenlandse vrouw deed bij de politie aangifte van verkrachting. Hierop is de 26-jarige H.C. door de politie aangehouden. Het voorval zou hebben plaats- gevonden in de mondi te Boca Sami.

Ledenbijeenkomst Numismatica

WILLEMSTAD— De Vereniging Numismatica Curaçao organiseert op 18 december om half negen een leden- bijeenkomst in de kantine van de Curaçaose Dokmaatschappij.

„Felis Chacutoe" houdt Kerk-viering

WILLEMSTAD— De padvinders- groep "Felis Chacutoe" houdt op 15 december een kerkviering ter gelegenheid van het jaar van de jeugd. Op deze ochtend worden ook een aantal jongeren geïnstalleerd.

Nieuwe leden KvK

Met ingang van 1 januari hebben in de Kamer van Koophandel zitting Roly Perret Gentil en Elbert Suares voor het Grootbedrijf en Johnny Mauricio jr voor het Kleinbedrijf. Deze drie leden zijn onlangs door middel van het uitbrengen van stemmen gekozen. In de eerste zitting van 1986 kiezen deze leden uit hun midden een voorzitter en vice- voorzitter.

Zakenvaria

DE NOTEN- SPECIALIST is een nieuwe zaak van Rudy Plaate en Nel Eugenia, die om half vier geopend wordt. Deze nieuwe aanwinst is gelegen vóór Rudy's bij Zuikertuintje.

WILLEMSTAD — *De bekende zanger Humberto Nivi vierde deze week dubbel feest. Hij was nl. jarig en zijn nieuwe LP getiteld «Un millon de rosas» werd ook gedoopt in de Studio Club. Op de foto: peetmoeder Esther Hooi-Arrindell, peetvader George Hueck, de «yaya» Mirna Sint Jago, de heer Humberto Nivi en diens echtgenote. Nivi's eerste optreden dateert van zo'n 30 jaar geleden en vond plaats in het programma van Radio Hoyer getiteld «Buskando talento nobo», met als hoofdprijs «10 cups ijs van Ritz».*

Verkeers- wijziging

WILLEMSTAD— Op zondag 15 december vindt er een verkeers- wijziging plaats die 's morgens om zes uur intreedt. Het verkeer over de Breedestraat Punda zal ter hoogte van de Bank van de Nederlandse Antillen, in tegengestelde richting geleid worden vergeleken met de huidige situatie. Het Wilhelmina- plein wordt voor alle verkeer gesloten in de richting Pietermaai. Het verkeer dat over de Columbusstraat komt zal ter hoogte van de aansluiting op het Wilhelmina- plein rechts- af kunnen slaan, rechtdoor kunnen rijden, danwel linksaf kunnen slaan en het Hendrikplein in de richting Pietermaai oprijden.

Peru gaat 850 miljoen dollar lenen in 86

LIMA — Peru kan, wat zijn regering betreft, volgend jaar voor 850 miljoen dollar in het buitenland gaan lenen, zo blijkt uit een bericht in de Peruaanse staatskrant El Peruano. De leningen moeten bij voorkeur worden aangewend voor het aanschaffen van goederen en ook voor diensten op het gebied van de socio- economische ontwikkeling evenals voor de versterking van de positie van de handelsbalans en in het belang van de nationale defensie. De landbouwsector inclusief de visserij en volksgezondheid en onderwijs krijgt de voorkeur. Daar is driehonderd miljoen intis voor bestemd. De intis welke onlangs werd ingevoerd en waarbij duizend pesos werden gelijkgesteld aan één intis en deze staat gelijk aan een Amerikaanse dollar.

Hoyte beëdigd als president van Guyana

GEORGETOWN — Desmond Hoyte is donderdag beëdigd als president van Guyana voor een ambtstermijn van vijf jaar. Hij volgde in augustus Forbes Burnham op als president die plotseling overleed. Maandag werden er verkiezingen gehouden welke volgens de officiele telling een grote overwinning opleverde voor Hoyte's Nationale volkscongres PNC. Deze behaalde 78 procent. Volgens de oppositie is er evenals in de tijd van Burnham grandioos geknoeid, reden dat men zich terugtrok uit de commissies welke toezicht moesten houden op de verkiezingen. De PNC kwam uit op 42 zetels van het parlement dat uit 53 zetels bestaat. De pro- Russische Progressieve volkspartij PPP van oud- premier Cheddi Jagan werd tweede met vijftien procent en kreeg acht zetels. In het oude parlement had men er tien. De meer rechts georienteerde Vereende krachten kreeg als partij 3,4 procent stemmen en behield zo zijn twee zetels. De Alliantie van werkende mensen WPA, welke links georienteerd is en voor het eerst meedeed won met 1,4 procent één zetel. Hoyte's partij boekte één zetel vooruitgang in vergelijking met het voorgaande parlement.

KARNAVAL'S KALEIDOSCOOP

TIJDENS EEN op 14 november dit jaar gehouden vergadering in het Buurtcentrum Janwé werd door de karnavals- groepen een raad van karnavals- groepen van Curaçao opgericht. Deze raad, die geheel zelfstandig werkt, heeft als taak: werken aan de ontwikkeling van de karnavals- groepen zowel voor wat betreft de kwaliteit als de kwantiteit, vertegenwoordiging van alle groepen in alle aspecten en een positieve bijdrage te leveren aan ons karnaval in het algemeen.

*****

Op 2 december vergaderde deze raad met het bestuur van het karnavals- comité. Op deze vergadering werd deze raad aan het bestuur voorgesteld en werd over alle onderwerpen m.b.t. het karnavals- gebeuren gesproken. Het comité heeft de raad als vertegenwoordiger van alle groepen erkend. Het bestuur van de raad van groepen bestaat uit de volgende personen: voorzitter: Orlando Cuales (Grupo Globo), vice- voorzitter: Eugene Angelica (Grupo Shell), secretaris: Cislin Pieters (Armonia i Legria), penningmeester: José Zimmerman (Nos Baranka), commissaris: Roque Ignatius (Individueel).

*****

De groep Sorpresa heeft vanavond een heel leuke verrassing. Men heeft n.l. een grandioos feest georganiseerd in Hoffi Biesheuvel. Iedereen is van harte welkom en de kaarten zijn verkrijgbaar bij de ingang. Muziek zal worden verzorgd door Doble R en Frank and Friends.

*****

Was onderdeel van 100 miljoen begrotingshulp

Kamer: uit Ontwikkelings pot geen hulp voor Aruba

WILLEMSTAD / DEN HAAG — De dertig miljoen gulden voor Aruba die door minister Schoo van de Ontwikkelings- samenwerking zijn genoemd tijdens een vergadering van de Vaste Kamer- commissie voor Ontwikkelings- samenwerking maken deel uit van de 100 miljoen die reeds éérder zijn toegezegd door de Nederlandse regering. De 100 miljoen (op basis van een IMF- rapport) zijn bedoeld als extra hulp aan Aruba om de sluitings- effecten van de Lago- raffinaderij op Aruba te compenseren.

De minister zinspeelde op deze overheveling tijdens een commissie- vergadering met de Tweede Kamer, waar de steun aan Aruba totaal niet aan de orde was. De Kamerleden reageerden verrast en hebben minister Schoo meteen op de vingers getikt vanwege haar bereidheid de dertig miljoen gulden uit haar begroting af te staan ten behoeve van de honderd miljoen gulden toegezegde steun aan Aruba.

Woordvoerders van PvdA en CDA lieten onmiddellijk weten dat dit plan moet worden teruggenomen. **De Kamer heeft notabene de minister een steuntje in** de rug gegeven tegen het telkens uitkleden van haar begroting, aldus CDA- woordvoerder Aarts.

Knol (PvdA) verwijt de minister dat zij zich "keer op keer een oor laat aannaaien" en dat zij lak heeft aan het parlement. De Kamer eist intussen een brief van de minister en, als daar aanleiding toe is, nog voor het Kerstreces van de Kamer een debat over deze gang van zaken.

Geld van de begroting van Ontwikkelings- samenwerking is niet bestemd voor begrotingshulp aan Aruba, zo vindt men. Het kabinet zal de beloofde honderd miljoen dus niet met steun van minister Schoo bijeen kunnen scharen.

Meer doden bij strijd Salvador

CHALATENANGO — De strijd tussen leger en guerrilla in El Salvador houdt aan. Bij gevechten zijn woensdag in totaal 41 soldaten en guerrillastrijders uitgeschakeld. Volgens legerkringen heeft het verzet bij een aanval op militaire stellingen ten noorden van de provinciehoofdstad Chalatenango explosieven gebruikt. Daarbij kwamen zestien soldaten om het leven. Van de rebellen werden er volgens het leger 22 gedood. De verzetszender Venceremos maakte geen melding van verliezen aan de guerrillakant.

Ir Roy Evers:

Kapitaal voorwaarde voor uitbouw 'high-tec' sector

WILLEMSTAD — Wil Curaçao uitgroeien tot een 'sillicon rock' dan zal aan enkele voorwaarden voldaan moeten worden: er moet voldoende ondernemings- kapitaal beschikbaar zijn, de infrastruktuur op het gebied van de data- communicatie moet uitstekend functioneren, terwijl er hoog- gekwalificeerde expertise aanwezig moet zijn. De informatie- technologiesector zal daarnaast door hoogwaardig onderzoek en onderwijs ondersteund moeten worden. Dit verklaarde gisteravond Ir Roy Evers tijdens een lezing getiteld: 'Curaçao als centrum voor high-technology: een realistisch perspectief?'

De docent Informatica aan de sociaal- economische faculteit van de UNA onderstreepte de mogelijkheden die deze sector voor Curaçao biedt. Hierover hebben diverse andere deskundigen reeds consensus bereikt. Evers concludeerde tijdens zijn redevoering dat Curaçao er momenteel wat de informatie- technologie betreft, niet slecht vanaf komt. Dit eiland zal dan ook niet vanaf 'sqaure one' hoeven beginnen, meent hij.

Hoewel er diverse uitbouw mogelijkheden zijn, ziet het er volgens Evers naar uit dat Curaçao het vooral zal moeten hebben van het 'soft- ware' component. Immers dit gaat gepaard met een hoge toegevoegde waarde, terwijl het een hoge opleidingsgraad vereist. Andere voordelen zijn dat de 'soft- ware' minder gevoelig is voor arbeids- kosten, terwijl het vrij arbeids- intensief is.

Evers benadrukte de basisvoorwaarden en zei dat het scheppen daarvan niet alleen aan de overheid overgelaten moeten worden. Andere instituten die een bijdrage kunnen leveren zijn ondermeer de Setel, de Landsradio, de International Trade Center en de UNA. De belangrijkste rol van de overheid moet volgens Evers zijn het voeren van een effectief informatie- technologie- beleid.

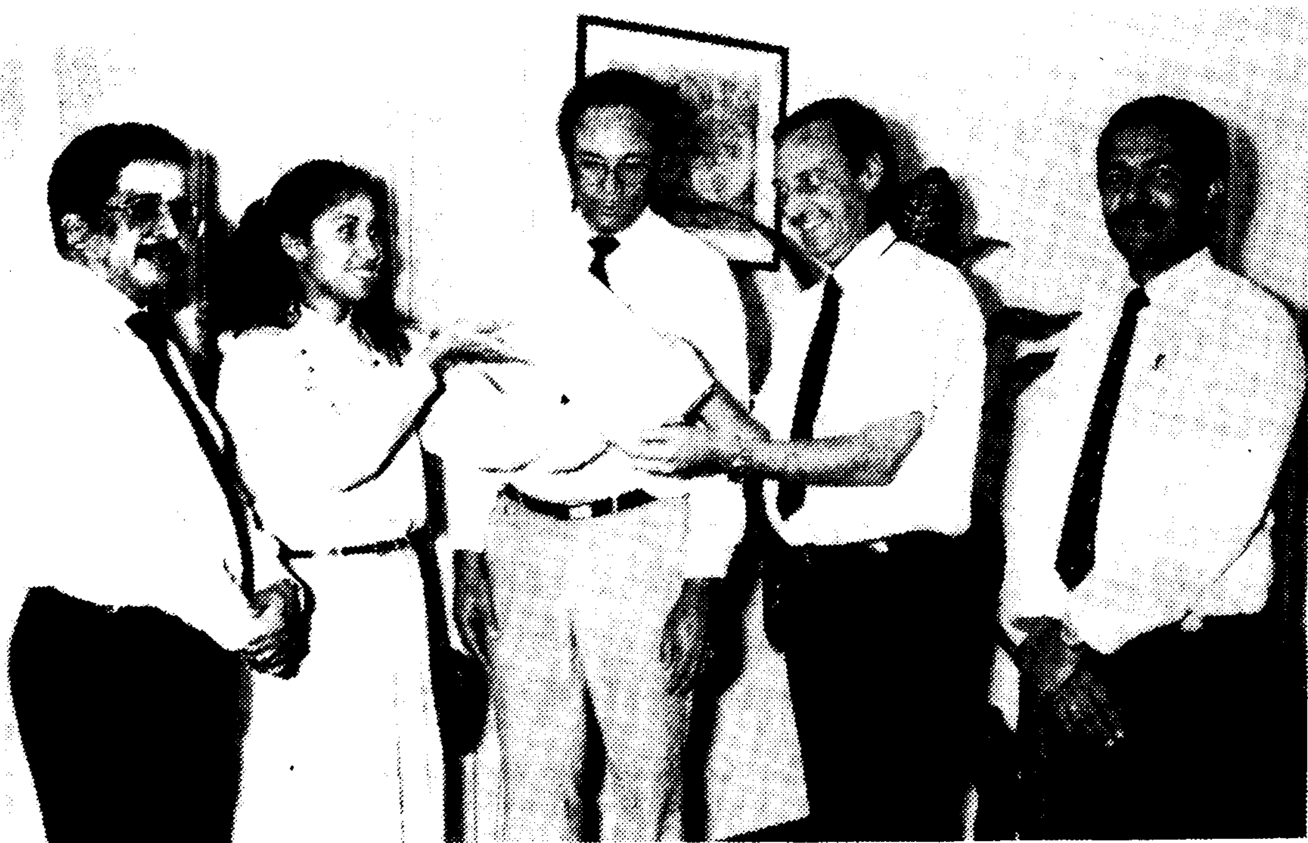
Jubileum Modeshow

WILLEMSTAD — "Careful drivers make happy holidays" is de titel van de tiende 'jubileum'- modeshow die Rodriques Models Agencies (RMA) in het Concorde Hotel organiseert. De kleding wordt verzorgd door de bekende kledingzaak Carina terwijl ook de politie en Radio Hoyer medewerking verlenen.

Zondagmiddag 15 december wordt "around the pool" de boel op stelten gezet. Terwijl het publiek vanaf twee uur in de stemming kan komen met muziek van de "huisband" The Research, begint om vijf uur 's middags de modeshow. De modellen worden dan in niet minder dan een politiewagen het podium opgebracht waar de aandacht mede gevestigd wordt op "voorzichtig rijden tijdens de feestdagen". Radio Hoyer zal die middag hun Carnaval- uniform showen. Na afloop van de modeshow is het Concorde- feest echter nog niet afgelopen. Verschillende bands, zoals ENOS en Tremenda zullen vervolgens hun muziek ten gehore brengen terwijl de alom bekende band BESS uit Nederland die middag haar eerste optreden geeft. De entree voor dit spektakel is gratis.

Man en vrouw slaags met elkaar

WILLEMSTAD— Een man en vrouw die met elkaar samenwonen kregen ruzie, waarbij beiden het slaan en schoppen niet schuwden. De vrouw hanteerde hierbij een kapmes en verwondde de man aan zijn hand, die zich hiervoor onder doktersbehandeling moest stellen. De vrouw werd overgebracht naar het politie- bureau.

WILLEMSTAD— Melinda Whyte studeerde onlangs af aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen. Zij schreef hiervoor de scriptie "De offshore sector op Curaçao". Het onderzoek van de scriptie werd mogelijk gemaakt door financiële steun van de Stichting Mr A.A.G. Smeets Fonds. Een stichting die zich ten doel stelt om door middel van financiële hulp aan personen te willen bijdragen tot een verdere ontwikkeling van het notariaat en/of de internationale financiële sector van Curaçao. Onlangs overhandigde Whyte het resultaat van haar onderzoek aan mr Gerard Smeets, voorzitter van de stichting. Op de foto: Melinda Whyte te midden van de bestuursleden van de stichting L.E. Anthony, M.A. Pourier, C.C.A. Smeets en I.H. Balinge.

Dok en Politie organiseren fietstocht

De Dok- maatschappij en de politie organiseren samen op 15 december een fiets- tocht. De route bedraagt 40 kilometer. Het vertrekpunt is bij Vaersenbaai en de tocht voert via de binnenstad, Schottegatweg, Rio Canario en Julianadorp weer terug naar Vaersenbaai. De inschrijving vindt plaats op 13 december van vijf uur tot zeven uur in het kantoor van de credit union en in de kantine van het Dok en op zaterdag 14 december van negen uur 's morgens tot vijf uur 's middags. Het inschrijfgeld bedraagt tien gulden. Na afloop is er een gratis barbeque en bestaat er de mogelijkheid om te zwemmen.

Henny Eman ingenomen met resultaten

Nederlandse hulp Aruba voor plaatsing leningen

-door Frans Kok-

DEN HAAG — Nederland gaat Aruba technische bijstand geven bij het plaatsen van leningen op de internationale kapitaal- markt, die nodig zijn om het grote tekort op de Arubaanse begroting te dekken. Ook zal Nederland assistentie verlenen bij het doorlichten van de Arubaanse overheids- financiën.

Dit zijn minister Jan de Koning van Antilliaanse zaken en de Arubaanse delegatie onder leiding van informateur Henny Eman vanmorgen in Den Haag overeengekomen. Eman was naar Nederland gekomen voor overleg over het economisch herstel- programma dat de nieuwe regering van de vier coalitie- partijen die per 1 januari het roer van de MEP gaat overnemen wil uitvoeren.

Aruba onderschrijft "in beginsel" de eerdere afspraken die met Nederland zijn gemaakt over sanering van de overheids- financiën aan de hand van het IMF- rapport. In dat kader krijgt Aruba tijdelijk 100 miljoen gulden begrotings- steun. Nederland heeft zich verder bereid verklaard samen met de Arubaanse autoriteiten te bezien hoe de Arubaanse ontwikkelings- bank een grotere rol kan spelen bij het economisch herstel. De vier coalitie- partijen willen de particuliere sector van Aruba in de bank laten deelnemen, zowel wat betreft de financiering als de bedrijfsvoering. Van Arubaanse kant is er met klem op gewezen dat de uitvoering van het financiële sanerings- programma van het IMF gekoppeld moet zijn aan het herstel- programma dat de nieuwe regering per 1 januari wil gaan uitvoeren. Minister De Koning heeft daarop verklaard dat Nederland de Arubaanse doelstellingen wat betreft financiële sanering en economische opbouw onderschrijft. Eman verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe zeer tevreden te zijn over het bereikte resultaat. Het feit dat het sanerings- programma van het IMF nu gekoppeld wordt aan het economisch reddings- plan van de vier samenwerkende partijen noemde hij van groot belang. "Voor het invoeren van een eigen munt per 1 januari zijn injecties nodig in de Arubaanse economie. We hebben daarvoor van Nederland nu steun ontvangen zowel ten aanzien van het plaatsen van leningen als wat betreft de herstructurering van de Ontwikkelingsbank. Om een nieuwe start te maken met de Ontwikkelingsbank willen we uit verschillende bronnen een bedrag van 100 miljoen gulden bijeen brengen. Op den duur kan dan een veelvoud van dat bedrag in de Arubaanse economie en dan vooral in de particuliere sector worden gepompt. Die 100 miljoen hopen wij bijeen te krijgen vanuit de handel, de industrie, het bankwezen en natuurlijk de Arubaanse regering en verder hopen we op steun van Exxon en van Nederland. Nederland zou een deel van het geld dat bestemd is voor ontwikkelingsprojecten via de bank kunnen sluizen."

De delegatie heeft verder met minister De Koning overlegd, zo zei Eman, hoe het overheids- apparaat op Aruba kan worden gesaneerd. "Ontslaan van ambtenaren gaat niet zomaar, dus willen we een omscholingsprogramma op poten zetten. Voor zover dat niet geheel lukt, moet ook gedacht worden aan met het wachtgeld sturen van ambtenaren en het op jongere leeftijd pensioneren." Hij liet desgevraagd in het midden of de nieuw benoemde raad- adviseurs voor het omscholingsprogramma of het verplichte wachtgeld in aanmerking komen.

Wat de principe- overeenkomst met Exxon betreft die een viertal weken geleden werd gesloten, zei Eman dat de nieuwe coalitie op korte termijn wil bekijken of de raffinaderij weer opgestart kan worden. Als blijkt dat zulks onmogelijk is, zal de overeenkomst met Exxon deels versneld worden uitgevoerd, deels worden gewijzigd. "We willen geen cash geld van Exxon, we hebben liever dat men het geld in werkgelegenheids- projecten stopt dat is voordeliger voor Exxon en voor Aruba", aldus Eman. De delegatie keert morgen vanuit Nederland naar Aruba terug.

Zakkenrollers aktief

WILLEMSTAD— De politie maakt het winkelend publiek erop attent dat er zakkenrollers actief zijn in de binnenstad. Verscheidene mensen hebben een aanklacht ingediend van diefstal van hun portemonnaie uit hun handtas.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met enkele buien. Matige af en toe vrij- krachtige oostelijke wind. OVERZICHT: Door enige toename van de vochtigheid en onstabiliteit zal in de komende 24 uur plaatselijk buienactiviteit tot ontwikkeling komen op de Benedenwindse Eilanden.

President Guatemala:

Amerikaanse hulp van levensbelang

GUATEMALASTAD - Vinicio Cerezo, de nieuwe president van Guatemala, heeft verklaard dat Amerikaanse hulp en politieke steun van levensbelang zijn voor Guatemala's herstel, maar verklaarde met nadruk dat zijn regering "nimmer een instrument" zal worden van Washington.

Kennelijk op Nicaragua doelend, verwees de president naar de voorbeeldfunctie die zijn land kan vervullen in de regio, waardoor andere systemen gepareerd kunnen worden. "Wij zullen een houding van solidariteit en steun nodig hebben van de Verenigde Staten...omdat het succes van het democratische proces de balans zal wijzigen ten gunste van de democratie in Centraal-Amerika", zei hij. "Als wij falen in de democratisering, faalt eigenlijk de Amerikaanse strategie".

Cerezo erkende dat zijn ambtsaanvaarding de problemen van de mensenrechten niet zal oplossen, maar wil wel vergaande maatregelen nemen. Bisschop Penados Del Barrio van Guatemala noemde het opnieuw opdoemen van de geheime anti-communistische doodseskaders van het leger een bedreiging voor het vertrouwen van het volk.

De groep ouders van vermisten eist, gesteund door de veroordeling van de Argentijnse generaals, een diepgaand onderzoek en wil niet dat de verdwenen Guatemalanen worden opgeofferd met het herstel van de democratie.

Vervolging kerk

Bisschoppelijke kritiek op bewind in Managua

MANAGUA — Een verdere verscherping in de verhouding tussen kerk en staat wordt verwacht in Nicaragua gevolg van een verklaring van zes bisschopen uit Midden Amerika over de kerkvervolging welke zij bespeuren in het land der Sandinisten.

De bisschoppen, onder wie de aartsbisschop van Managua, kardinaal Miguel Obando y Bravo, ontmoetten elkaar in Rome bij de onlangs gehouden buitengewone bisschoppensynode. Zij verwijten het Sandinistische bewind dat dit op grote schaal kerkelijke medewerkers gevangen neemt, hen mishandelt en onderwerpt aan «langdurige verhoren waarbij zowel fysieke als morele druk wordt toegepast». Een boodschap van de paus aan de bevolking van Nicaraga vorige week bereikte de katholieken nagenoeg niet als gevolg van de censuur

REMINDER

The traditional year-end luncheon organized by the

Curaçao Trade & Industry Association

will take place on December 18, 1985 at 12.00 hours in the Antillean Ballroom - Concorde Hotel.

Guest-speaker : **Dr. Peter C. Verton**
Subject : **"The role of entrepreneurs in the social- economic development of Curaçao"**

Make your reservations now on phone 611210/ 611366, as space is limited.

MEDEDELING

ELEKTRICITEITSVERBRUIKERS:

Hierbij delen wij onze elektriciteitsverbruikers mede dat alle aansluitingen waarvan de rekening over de boekmaand (periode) OKTOBER 1985 EN OUDER niet voldaan zijn, zullen worden afgesloten.

BETAAL UW ELEKTRICITEITSREKENING(EN) OP TIJD EN BESPAAR UZELF ONGENOEGEN EN EXTRA KOSTEN.

Men gelieve er ook rekening mee te houden dat bank- en girobetalingen ons pas na meerdere dagen bereiken.

OPENBARE AANBESTEDING

De Direkteur van Financiën maakt de aanbesteding bekend door de Regering van de Nederlandse Antillen van een projekt gefinancierd in het kader van het Meerjarenplan Nederlandse Antillen.

PROJEKT:

Renovatie Infrastructurele werken Dr. Capriles Kliniek te Curaçao volgens bestek Promac 16/791.

Inschrijving en aanbesteding:
De inschrijving dient per aangetekende brief in dubbele enveloppen, waarbij de binnenste enveloppe die de inschrijving bevat verzegeld moet zijn, bij de Direkteur van het Departement van Financiën, Pietermaai 4, Willemstad, Curaçao te zijn binnengekomen vóór de opening van de inschrijvingen, welke op 29 januari 1986 om 10.00 uur v.m. zal plaatsvinden bij het Departement van Financiën.
Ook kan de inschrijving in een gesloten enveloppe vóór genoemd tijdstip in een daartoe bestemde en als zodanig aangeduide gesloten bus bij het Departement van Financiën worden gedeponeerd. Op de enveloppe dient te worden vermeld: "Inschrijving renovatie infrastructurele werken Dr. Capriles Kliniek".

Bestek:
Het bestek kan op schriftelijke aanvraag worden verkregen bij het Departement van Financiën tegen de prijs van NAf. 250,- betaalbaar op één der plaatselijke banken op naam van het Departement van Financiën. Na ontvangst van bedoelde som zal het bestek franco per luchtpost worden toegezonden.
Het bestek kan eveneens tegen betaling van een bedrag van NAf. 200,- bij het Departement van Financiën worden afgehaald.
Het bestek ligt ter inzage bij het Bureau Interne Deskundige, Departement van Financiën.

Inlichtingen:
Op 17 januari 1986 om 9.00 uur zal op het terrein van de Capriles Kliniek een informatievergadering gehouden worden. Alle vragen om inlichtingen door belanghebbenden gesteld, hetzij schriftelijk, hetzij ter gelegenheid van de informatievergadering, evenals de antwoorden zullen opgenomen worden in een "nota van inlichtingen". Bedoelde nota zal door het Departement na genoemde datum aan kopers van het bestek worden gezonden.

De Direkteur

BEKENDMAKING

Kort geleden heeft het bedrijf

Television Distribution Systems N.V. (TDS NV)

een aanvang gemaakt met het plaatsen van apparatuur bij abonnees voor de ontvangst van de door haar uitgezonden televisieprogramma's. Met het oog op de bewaking van de kwaliteit van dit te leveren omroepprodukt is in de vergunning van TDS N.V. een bepaling opgenomen inhoudende dat TDS N.V. pas tot aansluiting van een abonnee mag overgaan indien een vastgestelde signaalkwaliteit bij de betreffende aspirant-abonnee kan worden gegarandeerd.

Deze vergunningsvoorwaarde welke ook verwerkt is in de konkrete kontrakten tussen TDS N.V. en haar abonnees, strekt tot doel de abonnees aanspraak te geven op de ontvangst van televisiesignalen van een bepaald hoogwaardig kwaliteitsniveau. Deze aanspraak blijft echter beperkt tot de abonnees van TDS N.V. daar dit omroepbedrijf geenszins verantwoordelijk kan worden gesteld voor het leveren van kwalitatief aanvaardbare signalen aan personen die hun ontvang-apparatuur van elders hebben betrokken en welk door anderen werd geïnstalleerd.

Ook de Radio Contrôle Dienst van Landsradio zal geen klachten in behandeling nemen van niet-abonnees betreffende de eventuele slechte ontvangst van door TDS N.V. uitgezonderd signalen.

De Direkteur Landsradio.

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag 15 januari 1986 des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van ondergenoemde notaris of diens waarnemer te zijnen kantore aan de Schottegatweg Oost 191, alhier, in het openbaar worden verkocht:

A. **krachtens onherroepelijke volmacht ex artikel 1203 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:**
een perceel grond, groot 365m2, gelegen in het stadsdistrikt van Curaçao, kadastraal bekend als Stadsdistrikt Sektie A nummer 213, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Berg Altena 136 en 136A en Riouwsteeg 9.

B. **krachtens rechterlijk bevel:**

I. **het tot 24 oktober 2034 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, groot 605M2, gelegen in het tweede distrikt van Curaçao, bekend als Blok N kavel nummer 26 van het verkavelingsplan "Oost-Jongbloed", nader omschreven in meetbrief nummer 165 van 19 juli 1968, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Rondeklipweg 45.**

II. **het tot 15 augustus 2034 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, groot 338m2, gelegen in het tweede distrikt van Curaçao op "Brievengat", nader omschreven in meetbrief nummer 314 van 24 juli 1972, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als John de Poolstraat 18.**

De veilingvoorwaarden voor wat de sub B omschreven percelen betreft zijn gedeponeerd ter Griffie, alhier, en liggen voorts ter inzage ten kantore van ondergenoemde notaris. De veilingvoorwaarden houden ondermeer in dat van iedere bieder geëist kan worden één of andere vorm van zekerheid te stellen tenminste gelijk aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de veilingkosten.

notaris mr. M. van der Plank
Schottegatweg Oost 191
Tel.: 616833.

HET BESTUURSCOLLEGE VAN HET EILANDGEBIED CURAÇAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend dat bij voldoende belangstelling een

OPLEIDING MONTEUR STERKSTROOMINSTALLATIES

aan de P.L.T.S. zal beginnen op 6 januari 1986. Deze opleiding is bedoeld voor degenen die afgewezen werden voor het examen van 1985 en is een voorbereiding voor het examen van 1986. Kandidaten die aan het examen 1986 willen deelnemen kunnen zich laten inschrijven op woensdag 18 en donderdag 19 december tussen 19.00 en 21.00 uur op de Avond M.T.S. te Groot Davelaar.

Het wnd. Hoofd van Dienst Onderwijs
H.A. Jourdain

OPENBARE VERKOOP

Op zaterdag, de 14de december 1985, des voormiddags om 11.00 uur, zal door de ondergetekende deurwaarder in het openbaar worden verkocht:

EEN MOTORFIETS, MERK "YAMAHA", MODEL RD-350

Voormelde motorfiets zal één uur voor de verkoop te bezichtigen zijn aldaar te zijne kantore aan de Santa Rosaweg no. 79, alwaar de verkoop zal plaatsvinden, bij opbod en tegen gerede betaling.

De deurwaarder bij het Gerecht op Curaçao,
F.G.M. CRATZ.

ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

WOONHUIS IN residentiële buurt, volledig van tralies voorzien, 5 slk., 3 badk., grote zitk., open keuken, eetkamer, grote overdekte achterporch, 1000 m², eigendomsgrond, f.130.000,-; + inboedel. Prof. Kernkampweg 27, tel.: 75052.

TOYOTA HI-ACE Van 1979, f.4.000,-; Audi Fox 1978, fuel injection, f.4.000,-; Zenith video movie VHS + video camara f.2.000,-; Olympus OM systeem, Zuiko lens, auto zoom, 35-105mm, 1.35-4.5 f.200,-, tel. 75663.

LADA 1981 f.2.250,-; electr. gitaar -Ekko-, tel.: 76879.

BABYSPULLEN (grenen ledikant f.275,-, jumper f.55,-, slaapzakken f.15,-, 100% katoenen kleding); alarm- installatie (sirene, bel, zoemer) f.37,-; houten maskers f.4,-; tuinverlichting (vier gekleurde spots) f.75,-; Husqvarna naaimachine f.800,-; ladekastje f.175,-; antieke koperen bel f.40,-; Casio tafelrekenmachine f.65,-; electrische tosti- apparaat f.15,-; rode lamp f.15,-; gaspistool f.75,-; Dunlop tennis- racket f.15,-; squash rackets f.15,-; boeken (zeilen, koken, romans, rechten, economie, handel- rekenen, boekhouden, economische wiskunde, computerkunde) enz. Porchsale: vrijdag 14.00-19.00 uur, zaterdag 09.00-12.00 uur: Kaya Oy Sprock 55 (Toni Kunchi), tel.: 75647.

IKEA EETKAMERSET + servieskast; wit bureau; witte boekenplanken; tweepersoons- bed (blankhout); lakensets; planten; palmen in rieten manden; rugzakken; babyspullen; buggy; witte commode; gordijnen; draagzak; wipstoeltje; autostoel; servies; gero zilmeta schalen; video- recorder; stereo- apparatuur; workmate; boormachine; vlakschuurder; Toyota Corolla Stationwagen; Ikelite underwater- housing voor Canon AE1, tel.: 672769.

HONDA CX 500 C 1983, in zeer goede staat met nieuwe mufflers en 2 halogeen lampen, helm en Ned. manual, gekeurd tot 1987, prijs f.3.500,-, tel.: 612200/613115 bus. hrs.

PORCH SALE zaterdag 09.00-18.00 uur: bankstel; eetkamerset; salontafel; tapijt; barkrukken etc., ~~Bankwekersweg~~ 60, tel.: 616509.

VAN MITSUBISHI Colt 1977, f.750,-. Inlichtingen tel.: 80917.

WEGENS VERTREK: nieuw massief eiken eethoek f.1.700,-, tel.: 612939, Indjoeweg 3.

6-DELIG ZITELEMENT f.350,-; eethoek met zes stoelen f.100,-; schommelstoel f.150,-; huishoud artikelen en nog veel meer. Adres: Mekkastraat 25 zaterdag vanaf 09.00 en 12.00 uur.

GRENEN EETHOEK met 4 stoelen f.250,-; airco National, 2 jr., 12.000 BTU f.475,-; toiletkastje; tienerburo; div. planten; stoof f.250,-; acculader f.90,-; snijmachine f.75,- etc., Landhuis Papaja, tel.: 82241.

DODGE K-CAR 1981, den bon kondishon, ku 6 cylinder, tel.: 74907 despues di 7'or anochi.

BOUWTERREIN TE Villapark, Groot Piscadera Voor inlichtingen tel.: 70949 na 14.00 uur.

PUPPIES (HALF Dobberman), 6 weken oud, ingeënt, ontwormd, f.100,-, tel.: 53186.

1 Z.G.A.N. BABYLEDIKANT + commode en kasten (Marjolein Latra) f.980,-; 1 bambootafel + 2 stoelen f.500,-; 1 kleuren tv merk Sharp, f.400,-, Rondeweg 26, Julianadorp, tel.: 87682 tussen 8-1 uur.

ELECTRONISCH ORGEL Yamaha B-35; tafeltennis- tafel Heemskerk, tel.: 79291.

WEGENS SPOEDIG vertrek porch sale. Alles moet weg. Nieuwe inboedel gekocht (1 jaar oud). Alles zo goed als nieuw. Adres: Roodeweg 115.

GRENEN BANKSTEL, 3-zitsbank + 2 stoelen, f.400,-, Kaya Pandellis 19, tel.: 77225.

PORCH SALE zaterdag 14 dec. 's middags van 12 uur tot 6 uur. Adres: Mahumaweg 21, tel.: 88931, bij geen gehoor: 76950.

PORCH SALE: o.a. kleine huishoudelijke artikelen; koperen schemerlampjes; antieke ijzeren kacheltje; gietijzeren pannen; boeken, Kaya Kiwa 1, tel.: 77007 van 14.00-17.00 uur.

DATSUN SUNNY 1984, licht metallic groen, standard, 5-deurs, airco, AM/FM, rustprotected, 14.000 km, f.9.900,- (nieuwe pr. f.14.500,-), tel.: 615636, Pallasstraat 6.

1 KINDEREETSTOEL f.50,-; kinderbed f.100,-; tafel f.40,-, tel.: 615631.

RENAULT 17 TS 1977, zeer goed onderhouden f.2.500,-, kantoor 668209, thuis: 615856.

PORSCHE 911, brj. 1979; Jeep Renegade, brj. 1980, tel.: 675370 na 19.00 uur.

VOLAUTOMATISCHE PHILIPS wasmachine, z.g.a.n., Druifweg 42.

AIR COMPRESSOR, 220 V, f.550,-; Lancer '83, airco, std., financiering mogelijk, tel.: 74902.

ALL DAY Saturday + Sunday 14 + 15: HiFi- app.; ceiling fan; furniture; books; exerciser; clothes; many small items, Schutersweg 1, tel.: 74813.

WITTE PORCHSET bestaande uit: 4 waaier- stoelen (Indonesische), tel.: 76943 (na 18.00 uur).

VW KEVER per 5 januari, f.1.500,-, tel.: vrijdagavond 80233, zaterdag en ov. werkdagen: 624900 tst. 148.

AUTO TOYOTA Starlet '83; Toyota Carina '82, i.z.g.s., tel.: 75476.

SET DI komedor i sala, tel.: 81725.

WANDMEUBELS; opklapbare éénpersoons- bed; nachtkastje; ronde tafel; bijzettafels; tapijt; aluminium opklapbare porchstoelen; rotan theetafel; rotan lectuurmand; schommelstoelen; naaidoos; kinder- eetstoel; babybox; kinderkamer- tapijt; electrische keuken- apparatuur; schilderijen; antiek: tafel, pronktafeltjes met inleg- tafel, nachtkast, stoelen, plantenbak, aarden kruik, Marsweg 16, tel.: 75042.

1 GROTE HANG- en legkast (3 deuren) f.100,-; 1 eetkamerstel, 1 tafel met 4 stoelen, f.200,-; 1 toilet met spiegel f.175,-; 1 hang- en legkast, mahoniehout f.400,-; 1 nachtkastje f.25,-; 1 fauteuil f.200,-; 1 wasmachine vol. autom. f.500,-; 3 houten bijzettafeltjes f.60,-; 1 ijskast merk General Electric f.600,-; 1 kleine hang- en legklerenkast f.50,-; 1 complete zitkamer stel, 1 sofa + 2 stoelen en tafel, leren bekleding f.1.000,-; 1 tv- tafel f.75,-; 2 stoelen f.50,-. Te bezichtigen: Sta. Rosaweg 149, tel.: 671138 zaterdag 8-12 uur.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

PER JANUARI: appartement voor alleenstaand persoon, f.525,- p.m. incl. water, gas, dienstbode, borg f.950,-, Mgr. Kieckensweg 23 beneden, alleen na afspraak, tel.: 623008.

KAS, 2 kamer, meublá, f.350,-. Inf.: 74902.

3 SLAAPKAMER- WONING per 1 januari, goede buurt, tel.: 77242 na 5 u.

PER 1 JAN.: voll. gem. woonhuis op Dominguito, 2 sl.- kamers, aparte meidenkamer, bergplaats, prijs f.750,-/mnd., tel.: 673809.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

JONG GEZIN zoekt huurwoning in nette buurt, tel.: 81094.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

IK ZOEK werk voor bejaardenverzorgster thuis of tehuis, 15 jaren ervaring. Of telefoniste, bezit typediploma, tel.: 82262.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

WANTED LIVE-IN maid, English or Spanish speaking, tel.: 82866.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS GEVRAAGD door onderwijzers- echtpaar voor maand februari of gedeeltelijk februari en maart, tel.: 672769.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

GEDEELTELIJKE inboedelverkoop tegen zeer aanvaardbare prijzen o.a. eikehouten wandmeubel; eikehouten hanglamp (antiek model); buitenlantaarn (glas in lood); kapsalon- spiegel; bureau; hangkast etc. Afbetaling mogelijk, tel.: 32094, Pampoenastraat 15C, Dakota.

PORCH SALE zaterdag 14-12-'85, Sabana Liber 66A van 08.00 tot 12.00.

STAANDE LAMP f.45,-; zitbank f.695,-; airco f.300,-; stereo inc. boxen f.175,-; televisie f.190,-; schemerlamp f.25,-; Chicco autostoeltje f.95,-; stereo- meubel f.95,-; éénpers.- bed f.40,-; bureau f.125,-; eiken salontafel f.250,-; vloerkleed (Pers) f.145,-; complete massief grenen slaapkamer f.990,- en diverse kleine artikelen, Sabana Liber 66A.

1 CHOPPER f.125,-, Pos Chiq. 77 (47324).

MODERNE WITTE eethoek; surfplank; racefiets; gastornuis; groot blankhouten bureau; bodybuilding- apparatuur; boxzakken; nieuwe judo- pakken; diverse lampen; boeken; strips en LP's; yogurtmaker en diverse andere artikelen, Boerhaavestraat 55.

WESTINGHOUSE FOODFREEZER, 5.3 cubic feet f.400,-; 2 airco's National f.400,- per stuk, alles 1 jaar oud, Rooi Kochi 48C. tel.: 41767.

PREMIER GASFORNUIS (wit), zo goed als nieuw, f.300,-, tel.: 23882.

HOUTEN WOONHUIS op eigendomsterrein, tel.: 25021.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

SUNFISH I.G.ST., eventueel m. trailer, tel.: 27001.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

RUIME 2 slaapkamerwoning aan zee. Voor meer informatie bel 21737 na 6 pm.

DELUXE STUDIO apartment, close to hotels, fully furnished + kitchen + linens, kingsize bed, bathtub, terrace etc. Inf. Mrs. De Ruyter, tel.: 23600 ext. 282.

EEN KNOEKHUIS in Noord. tel.: 24783.

WOONHUIS, 3 sl.kr., hoek Emmastraat/Sta. Helenaweg, huur n.o.t.k., tel.: 23114/31381.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

PER FEBR. '86: in rustige nette buurt, omgeving Oranjestad, woning met 3 slaapkamers en 2 badkamers, huurprijs ± f.600,-. tel.: 613668 (Curaçao).

TWEE WERKENDE dames zoeken bescheiden woongelegenheid, tel.: 23670.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

GEZOCHT HULP in de huishouding voor één ochtend aan het begin van de week, tel.: 32094, Pampoenastraat 15C, Dakota.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

(vrijdag)

KERSTCONCERT: 20.00 uur in Activity Building, Trans World Radio (gasten: Robert Carbaugh en echtegenote).

COOPERATIEVE VERENIGING **«KRIABON» (13 december):** 20.00 uur alg. ledenvergadering - BC Nikiboko.

SPORT
BCC (BONAIRE CYCLING CLUB): wielerronde (50 km).

Flamingo-kolonie bij jachthaven

KRALENDIJK — Sedert enkele dagen strijkt er bij het aanbreken van de dageraad een grote kolonie flamingo's neer in de salina die leidt van de jachthaven via Texport naar Antriol. In grote getale staan de roze vogels daar bijeen. Vroeger werden de Flamingo's op die plaats nooit waargenomen, maar sedert de pomp van TWR is aangesloten en de salina voortdurend onder water staat, doet dit verschijnsel zich voor. Tegen acht uur stijgen de vogels weer op en laten zich de gehele dag niet zien. Rond half zeven in de ochtend echter lopen de langbenige vogels met hun kop door het water en menig toerist die vroeg uit zijn bed is opgestaan kan de foto van zijn leven schieten; hetgeen dan ook gebeurt.

Stijgende lijn in aantal toeristen

Duiktoerisme op 1e plaats

KRALENDIJK — Hoewel er niet direct van een explosie gesproken kan worden, blijft het toerisme op Bonaire toch in opgaande lijn. De sterke terugloop enkele jaren geleden van de Venezolaanse toeristen heeft zich uiteraard nog niet hersteld, maar het aantal Amerikanen dat hun vakantie op Bonaire komt doorbrengen is aanzienlijk gestegen. De cijfers over geheel het jaar 1985 zijn uiteraard nog niet bekend, maar de eerste elf maanden geven een redelijk beeld.

Over een tijdsperiode van tien jaar, kan wel opgemerkt worden, dat de vraag naar het Flamingo-eiland sterk is gestegen. Dat is mede veroorzaakt door de financiele steun die werd ontvangen van de EEG waardoor op grote schaal in Amerika en Europa campagne gevoerd kon worden voor Bonaire. De resultaten zijn daarvan niet uitgebleven en ook de verschillende beurzen waaraan de duikscholen, de hotels en het Toeristenbureau heeft deelgenomen, werpen nu hun vruchten af. De expansie van de hotels, met name Flamingo Beach hotel en de renovatie van Bonaire Beach hotel, dat sinds november aangesloten is bij de keten van Copthorne hotels is nu duidelijk merkbaar. In 1975 telde Flamingo Beach hotel bijvoorbeeld nog slechts 32 kamers en kon derhalve jaarlijks niet meer dan rond 2850 gasten ontvangen. Toen was hotel Bonaire trouwens nog duidelijk het grootste hotel met 4250 gasten per jaar. Het geringe totaal van 8623 toeristische bezoekers voor het Flamingo eiland over het gehele afgelopen jaar, was trouwens een seintje om het toerisme voor Bonaire te promoveren en 1975 werd dan ook uitgeroepen tot Toeristisch jaar, maar een eigen comishon Anja Turistica onder voorzitterschap van F.J.M. (Jose) Frans die in die tijd het gedeputeerdeschap op Bonaire bekleedde.

Een enorme stoot in de goede richting heeft uiteraard ook de duikschool van Peter Hughes gegeven, later gevolgd door een vijftal andere duikscholen, waarvan Buddy Watersport momenteel zeer hoge ogen gooit in Europa waar opvallend veel duitse toeristen worden aangetrokken. Directeur Joop Rauwers toonde zich dan ook uiterst tevreden met eens tijging van ruim 145 procent van het aantal Duitsers dat in de eerste elf maanden van dit jaar Bonaire bezocht en zoals Rauwers stelt, aardige bedragen uitgeven. Buddy Watersport heeft al enkele jaren de duikbeurs en toeristenbeurs van Berlijn bezocht en weet daar ruimschoots de belangstelling op te wekken.

Het aantal toeristen dat in de eerste elf maanden van 1975 Bonaire bezocht geeft een stijging te zien van bijna twintig procent. Bleken er over 1984 een totaal van 18.322 toeristen op Bonaire te zijn geweest, in 1975 was dat aantal reeds gestegen tot 21.865 personen. De piekmaand voor Bonaire is december en deze gegevens zijn uiteraard nog niet bekend. Wel heeft de Amigoe vernomen, dat op 24 december Bonaire Beach Hotel vrijwel geheel bezet is terwijl algemeen bekend Flamingo Beach hotel een jaarlijks gemiddelde bezettingsgraad heeft van rond 90 procent. Het afgelopen jaar werden de grootste aantallen toeristen opgetekend afkomstig van Amerika (15.237), Nederland (2205) en Venezuela (1594). Enige terugloop tot en met november van dit jaar valt te constateren van bezoekers die afkomstig zijn uit de Zuidamerikaanse regio.

DUIKTOERISME

Het duiktoerisme is met ruim 25 procent gestegen de afgelopen jaren. Dat is mede veroorzaakt door de participatie van Bonaire aan de verschillende duikbeurzen in de Verenigde Staten zoals die van Dema, Seaspace, Our World Underwater en Underwater Canada. In Europa bleek de Internationale Toeristen Beurs (ITB) in Berlijn ook van belang.

Zoals bekend heeft door bemiddeling van de medicus Dick van der Vaart de Koninklijke Marine onlangs een compressietank aan Bonaire geschonken, waardoor het mogelijk is te snel gestegen duikers op Bonaire zelf te behandelen. In het verleden moesten deze duikers met laagvliegende sportvliegtuigen worden overgebracht naar Curaçao, waar wel een dergelijke decompressiekamer aanwezig was. Dick van der Vaart heeft zich medisch bekwaamd in Den Helder in Nederland waardoor hij nu dezelfde behandeling kan toepassen als in soortgelijke gevallen bij de professionele marineduikers gebeurt. De decompressie tank is inmiddels op het terrein van het St. Franciscushospitaal geplaatst en kan over enkele weken in gebruik worden genomen.

KRALENDIJK — Afgelopen maandag heeft waarnemend gezaghebber Avelino Cicilia een delegatie ontvangen die onlangs met het schip Nevanco op Bonaire is gearriveerd om de Sterke Yerke, die in 1979 op de noordkust van Bonaire liep en toen onder ging, wederom te lichten. De heren Henk van Dam en Chris Schweigmann brachten een beleefdsheids- bezoek aan de wnd gezaghebber die hen daarbij de Bonaireaanse vlag aanbood en zelf het fotojournaal- boek van de Sterke Yerke mocht ontvangen. Wnd gezaghebber Cicilia reikte vervolgens nóg een vlag uit en die moest dan in de top van het vlot Sterke Yerke op het moment dat via New York de terugreis naar Nederland aanvaard zou worden. Het vlot ligt op ongeveer 50 meter diepte ter hoogte van Punto Blanco nabij Washikemba. Zondag 15 december zal op die plek een klein gedenkteken onthuld worden, dit gebeurt om twee uur 's middags.

Bij de foto: de heren Van Dam en Schweigmann: Henk van Dam is voorzitter van de Stichting Sterke Yerke en overhandigde het foto journaal aan gezaghebber Cicilia, terwijl een van de opvarenden van het vlot zelf Chris Schweigmann de vlag in ontvangst mocht nemen.

Hughes geven stoot aan duiktoerisme

Dive Bonaire: tweede lustrum

KRALENDIJK — Precies tien jaar geleden startte in het Flamingo Beach hotel de duikschool van Peter en Alice Hughes. Hoewel er op het gebied van onderwatersport enige activiteiten te bespeuren waren, was de opzet nauwelijks professioneel te noemen en het aantal toeristen dat Bonaire bezocht, kwam dan ook niet speciaal voor de onderwaterwereld. Captan Don Stewart was opgetwijfeld de eerste die de mogelijkheden voor Bonaire zag, maar het is zeker Peter Hughes geweest, die bijgedragen heeft om het Flamingo eiland te laten uitgroeien tot een duikparadijs bij uitstek.

Het succes dat Peter Hughes geboekt heeft op Bonaire, komt vooral tot uiting in de samenwerking met het Divi-concern, waar Hughes onlangs als vice president voor alle wateractiviteiten werd benoemd. Peter Hughes, oorspronkelijk afkomstig uit Schotland begon zijn duikcarriere in Tobago, waar hij belangstellenden duiken leerde en bovendien de leiding had van het kamp Crusoe. Hughes was toen zeventien jaar en moest zijn studie aan de Hogere Technische School nog afmaken. In 1972, na nog een aantal jaren gevestigd te zijn op Tobago, trok Peter Hughes de stoute schoenen aan en begon een duikbedrijf voor zichzelf.

Inmiddels leerde Peter Hughes in Kansas City zijn huidige echtgenote Alice kennen en samen besloten zij op Bonaire te starten met de Dive Bonaire tech tour. De persoonlijke belangstelling die het echtpaar Hughes betrachtte voor de Amerikaanse duikers, die speciaal Flamingo Beach hotel bezochten om in een week tijds de kunst van scuba diving onder de knie te krijgen heeft de duikschool van het Divi- concern nu tot een van de meest populaire gemaakt in de gehele wereld!

De samenwerking van het bedrijf van Peter Hughes met de Divi Divi Corporation zal de komende tien jaar gaan leiden tot uitbreiding van de bestaande duikscholen in het Caribisch gebied, maar bovendien zal ook nog een aantal nieuwe duikscholen worden ontwikkeld zoals kortgeleden ook gebeurde op Curaçao.

Vandaag vrijdag 13 december — een dag die voor bijgelovigen een bepaalde gevoelswaarde heeft — viert Dive Bonaire het tweede lustrum met de opening van Dive Bonaire II dat werd gebouwd met het oog op de uitbreiding van Flamingo Beach met veertig kamers.

De activiteiten van Peter en Alice Hughes op Bonaire zelf zijn beperkt en zij leiden het Divi Divi onderwater- sport- bedrijf vanuit Miami.

In Midden Amerika

Mexico: non interventie principe in gevaar

NEW YORK — Het principe van non- interventie loopt in Midden Amerika gevaar en daarmee komt meteen het zelfbeschikkingsrecht op de tocht te staan. Zo stelde de Mexicaanse ambassadeur in de Veiligheidsraad, Mario Moya Palencia, vast bij de behandeling van de Nicaraguaanse klacht tegen de Verenigde Staten. Door de schuld van dit land namelijk is de situatie zeer ernstig, aldus Nicaragua, omdat de VS de anti-Sandinistische guerrilla steunen. De Mexicaanse diplomaat wees er op dat het begrip non- interventie voor Latijns Amerika een heel bijzondere betekenis heeft.

LISSABON - De Portugese guerrillabeweging FP-25 ontkent banden te onderhouden met een van de helden van de anjerrevolutie Otelo Saraiva de Carvalho. Volgens FP-25 komen zijn acties voor zijn eigen verantwoordelijkheid. Otelo is een van de 72 personen die terechtstaan op verdenking van terrorisme.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK 10.15 A.M.

BritishP.	1,4410	JanYen.	4,945
GermanM.	39,74	CanD.	71,96
Gold	317,60	Silver	5,88

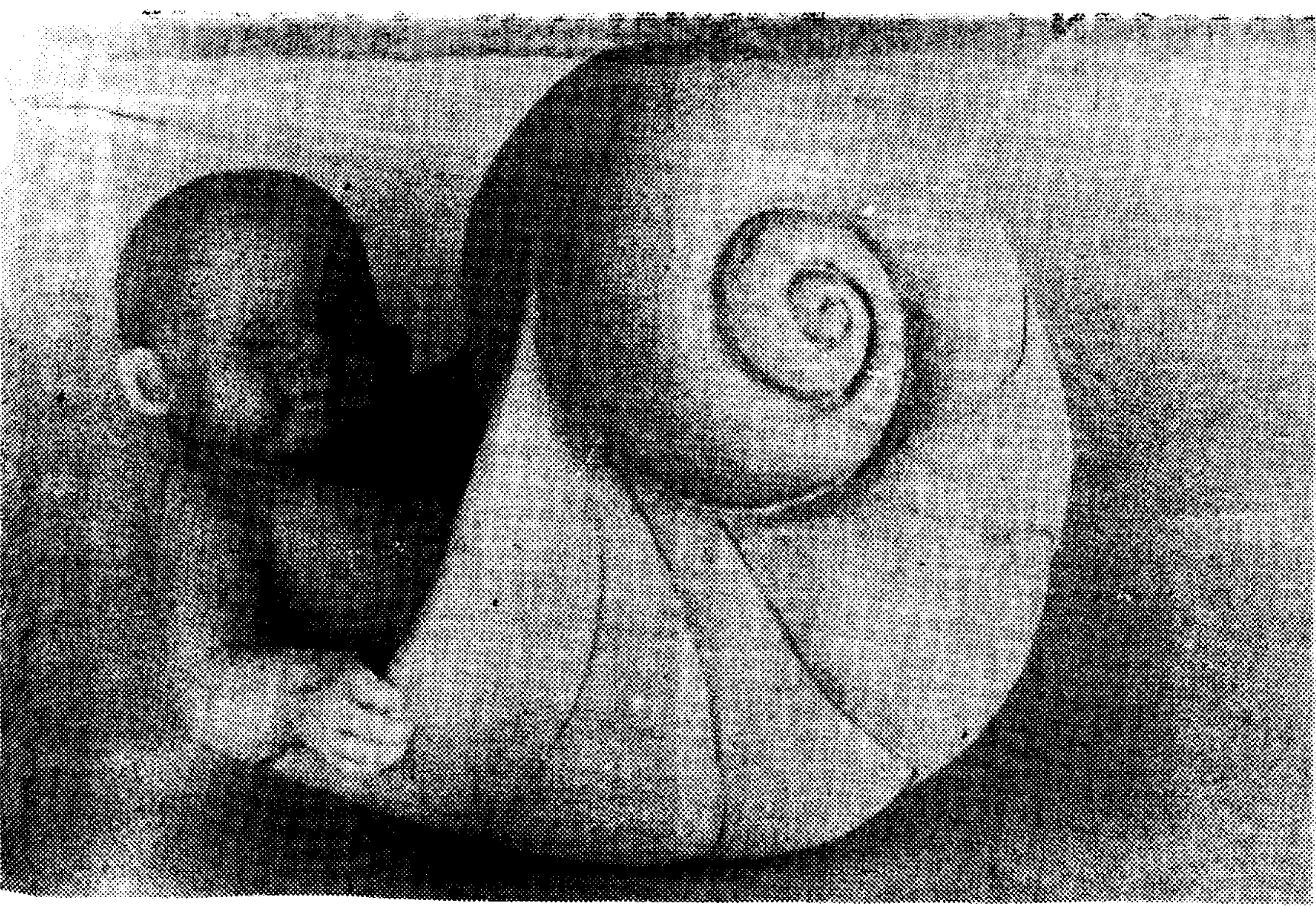
NEW YORK STOCK EXCHANGE

Allied Stores	69 1/2	- 1/2	IBM	148 1/2	- 1/2
Apache Corp.	12 3/8	+ 1/4	ITT	35 5/8	+ 3/8
Amer.T.& T.	23 7/8	- 1/2	Lone Star Ind.	32 1/8	+ 1/8
Beatrice Co's	45 7/8	unch	McDonalds	77	- 1/4
Burroughs	62 3/4	+ 3/4	Natl.Distil.	36 3/4	+ 1/4
Campbell RL	21 7/8	- 1/4	Natl.Presto	29 3/4	- 1/2
Chrysler	43 1/8	- 1/4	NCR	40	+ 1 1/2
Coca Cola	84 3/4	- 1 1/2	Pantry Pr.	9 3/8	+ 1/8
Digital Eqm.	132 1/8	- 5/8	Pepsico	72 3/8	- 7/8
Dupont	63	unch	Seagram	45 1/2	+ 1/4
East.Kodak	51 1/2	- 5/8	Sears	40 3/4	+ 1/4
Foster Wheeler	12 1/4	unch	Sunshine M.	5 5/8	+ 1/8
Genl.El.	68 1/4	+ 3/8	Texas Instr.	104 5/8	- 3/8
Genl.Dynamics	66 3/4	- 1/8	United Airl.	51 3/4	- 1 1/2
Georgia Pac.	25 5/8	- 1/4	Union Pac.	49 7/8	unch
Genl.Motors	73 5/8	- 1/4	United Tech.	44 3/4	- 1/8
Gilette	70 3/4	+ 3/8	Warner Comm.	34 7/8	+ 3/8
Hammerm.P.	35 1/8	+ 1/2	Warner Lamb.	45	- 1/8
Homest.M.	21 7/8	- 1/8	West.El.	45 1/4	unch
Hutton	36 1/4	unch	Xerox	59 1/4	- 1/2

DOW JONES
Industrials 1511,24 - 0,46
Transportation 710,32 - 4,80

AMERICAN STOCK EXCHANGE
Computer & Technology 112,42 - 0,16
Precious Metals 69,66 - 0,04
REUTER.

CLOSING MARKET COMMENT DECEMBER 12, 1985.
Stock prices finished mixed today as the bulls took a breather to digest their gains. Trading remained brisk. The Dow slipped .46 points to 1511,24. The Bond market faltered today following its sharp recent climb and was a restraining factor on equities prices. The Transports and Utility indices also surrendered, buy breadth figures held up well today with gainers holding slight edge over declines. RCA was multi-point loser today following yesterday's sharp gain. General Electric has made an offer to acquire the company. Some oil related issues rebounded today, with Schlumberger and Exxon both ahead by more than a point in active turnover. Anheuser-Busch was a leading gainer. The company said that it is not aware of any corporate development that would account for the recent trading in its stock. Southland Corp. and Chesebough-Pond's also climbed smartly. Despite today's profit-taking pause secondary measurements acted well and breadth figures continued to give ground grudgingly. Downward pressure appeared minimal. The bulls and Bears will resume their battle tomorrow, friday the thirteenth.
E.F. HUTTON RESEARCH;

KRALENDIJK — De op Bonaire woonachtige beeldhouwster Rie Verhoef-de Pree exposeert gedurende de gehele maand december haar werk op de tentoonstelling A flight of fantasy in het Museum of the city of New York. Rie Verhoef is geen onbekende op de Antillen want enkele maanden geleden heeft zij ook in Willemstad geexposeerd. Kunstenaars uit de Verenigde Staten zelf en daarbuiten zijn door de conservator van het New Yorkse museum John Noble uitgenodigd om bovengenoemde thema gestalte te geven. Rie Verhoef exposeerde trouwens al eerder in de Verenigde Staten en wel in de Eclipse Gallery in Soho te New York. Sinds enkele weken stelt de kunstenaresse op Bonaire nu haar huis open in de ochtenduren voor de geinteresseerde bezoekers. Tentoongesteld zijn keramische plastieken, wandkleden, aquarellen en poppen. Alleszins een bezoek waard. Bij de foto: een inzending van Rie Verhoef voor de Flight of fantasy tentoonstelling in het Museum van New York.

Middagje met Diana Lebacs

KRALENDIJK — In het kader van het activiteiten- programma van de Openbare Leeszaal zal maandagmiddag 16 december de bekende schrijfster en actrice Diana Lebacs de kinderen van de eerste vier klassen van de Bonaireaanse basisscholen bezighouden met verhalen en voorlezen uit eigen werk.

Kerstpakketten-actie

KRALENDIJK — Traditioneel zal ook dit jaar weer een Kerstpakkettenactie worden georganiseerd door de leerlingen van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB).

De commissie die met de organisatie is belast bestaat dit jaar uit mevrouw Sint Jago en de heren Heersche, Smarius en Nicolaas. Het ligt in de bedoeling dat de leerlingen blikjes van thuis mee nemen van levensmiddelen die niet aan bederf onderhevig zijn. De SGB zal dan aan twintig gezinnen met Kerstmis een pakket aanbieden. Derhalve wordt aan de ouders verzocht hun medewerking tot welslagen te verlenen. Op 19 december zullen de binnengekomen artikelen worden verdeeld over de twintig pakken en op 20 december zullen ze worden overgedragen aan de sociaal werkster die voor verdere uitdeling zorg zal dragen.

Ook op de St. Bernardusschool zal dit jaar een actie worden gehouden om aan niet draagkrachtige gezinnen een fijn Kerstpakket van levensmiddelen aan te bieden. Het ligt in de bedoeling dat de kinderen van thuis een kleinigheid aan levensmiddelen meebrengen en daarvan zal door elke klas minstens één pakket gemaakt worden. Gerekend wordt op een aantal van minimaal twaalf pakketten, dus voor elke klas één. Het initiatief tot deze actie werd genomen door de dames Wanner, Pourrier en Wolff.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 13 DECEMBER 1985 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.265	1.285	1.305
PND STERLING	2.51	2.565	2.625
NED GLD	62.38	63.10	63.90
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	84.48	85.20	86.00
FR FRANCS	21.91	23.01	23.71
DUITSE MARK	70.39	71.11	71.91
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.72	1.02	1.08

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 13 DECEMBER 1985 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	100.94
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	110.00
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.71
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	110.91
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	103.47
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	103.19

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 9.33%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

WEEKEND

Indjuweg 47
(Dominguito,
laatste zijweg van
Schubappelweg)
Tel.: 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT

Onze specials voor vrijdag en zaterdag zijn:
Combinado de Mariscos
Arroz Marino.
U bent van harte welkom vanaf 6.30 uur.
GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

you're welcome at the........

BELLEVUE

HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)

Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: **mulá, guiambo, sòpi yuana, funchi-tafel, etc. etc.**
GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Zondag **GESLOTEN**
Ons tel.nr. 54291 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

Voor bestellingen: Tel.: 88222 - 88333

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau

Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau
International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

In verband met verbouwingen is ons
RESTAURANT TIJDELIJK GESLOTEN
Onze excuses voor dit ongemak.

Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

Je bent lekker wezen stappen, 't is laat en je hebt lekkere trek.
McDonald's
Sta. Maria Drive- Thru
is **IN 'T WEEKEND GEOPEND** op
VRIJDAG EN ZATERDAG TOT 1.00 UUR 'S NACHTS

no meal is complete without a good wine

DENISE'S VIDEOTHEEK

t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270

openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag 10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag 10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

New Releases

- Ghost Busters - Comedy
- Race with the devil - Action
- The Musters - Action
- Creature - Science - Fiction
- Scared to death - Thriller
- A rare breed - Drama
- Sylvester - Drama
- Ninja Wars - Act. Karate
- Meat eater - Thriller.

WEEKEND SPECIAL

VHS Video Cassettes T-120 (2-4-6 uur)
5 voor f. 50,-

NU OOK PHOTO-FINISHING BINNEN 24 UUR
*****

Bij het ontwikkelen van filmrollen boven de [illegible] filmrolletje gratis

TRUPIAL INN
Groot Davelaar
Tel.: 78200

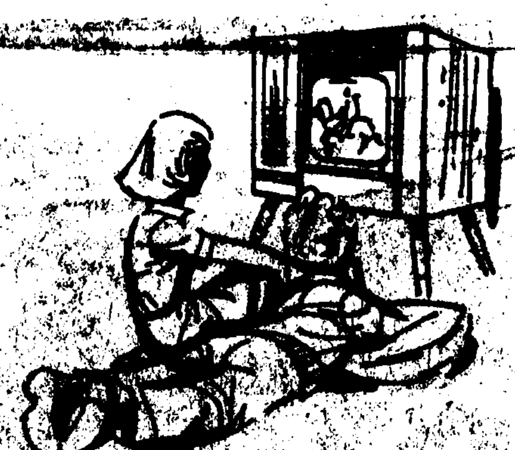
Begin your weekend at our Sunset Hour!

FRI.: 6 - 8 p.m. Happy Hour, drinks half price.
7 - 1 a.m. Music by Local Band and Mariachi Fortuna.
SAT.: 6 - 8 p.m. Happy Hour.
SUN.: 6 - 1 a.m. Happy Hour dansant with Explosivos & D.J. Mac in Tesh.

JAVA RESTAURANT
in Hotel Stelaris
de Rouvilleweg 57 - Tel.: 625740
(Ouwe Zeemanshuis)
Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
Nassie goreng gewoon en special
A.s. vrijdag en zaterdag GESLOTEN voor het publiek wegens groepsreservering

no meal is complete without a good wine

SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH from Monday till Friday
Open 7 days a week
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schoot bij nacht van Stavenweg 6.

RYSTTAFEL
Restaurant
INDONESIA

Tel.: 612606

Elke **Zaterdag** en **Zondagmiddag** tussen 12 en 2 uur:
„NASI RAMES ISTIMEWA"
bestaande uit 10 verschillende gerechten, inkl. 2 saté's en een koud pilsje van het huis, voor
slechts f. 15,-
Ook mogelijk om mee te nemen voor
slechts f. 10,-
zonder pilsje.
Mercuriusstraat 13

Kini Kini Bar

LIBIA
SHOWTIME DAILY AT 11 pm. EXCEPT THU.
Live and DJ dancing music.

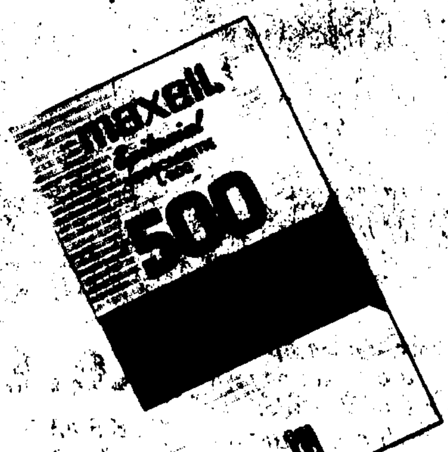
- The Penthouse dining room & lounge atop Wilhelmina, Open Tue. thru Sat. from 7 - 12 am. Dinner from 7 - 11:30 pm. from f. 20,-
- Saturday Curaçao Night from 7:30 pm. Local food, buffet & folklore show.
- Sunday delicious B.B.Q. from 1-4 pm. at the pool side area.

Curaçao Plaza
Hotel & Casino
Tel.: 612500

no meal is complete without a good wine

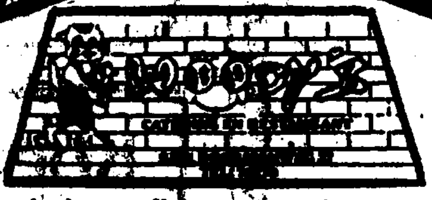

Yuen Tung Restaurant
Casterweg - Tel.: 615487 - 615488
Voor alle soorten Chinese en Vleesgerechten alsmede
Internationale Keuken
voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag geopend van
11.30 a.m. - 10.30 p.m.
's Maandags **GESLOTEN**

Iedere vrijdag, zaterdag en zondag vanaf 12.00 uur
WEEKEND SPECIAL
NASI-RAMES
S.B.N. Doormanweg 37
Tel.: 75270

ROSE GARDEN Bar Restaurant
[illegible] - Tel.: 614574
[illegible] - Tel.: 614063

EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN
en een gezellige bar.
Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
HAPPY HOUR iedere dag van 4-7 uur.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84578

Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO PORKCHOP, FLANKSTEAK I GALINJA.
Tur por wòrdu sirbi ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA 6'OR P.M.-2'OR A.M.

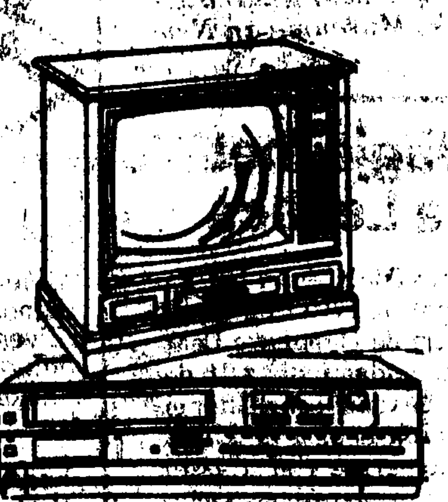

Fokkerweg

your friendly guide...

5 FUJI VIDEOCASSETTES VHS T120
géén f. 115.00
MAAR 80 GULDEN
Chobolobo Shopping Center Salinja

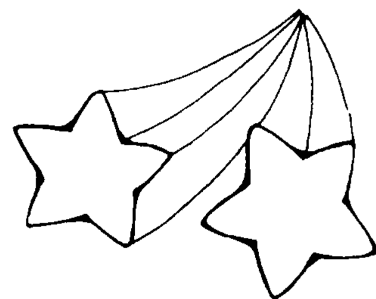

ÑAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

VRIJDAG
13 DECEMBER 1985

DE STER VAN DE KERSTNACHT

De komeet Halley verschijnt eens in de 76 jaar aan het firmament. Rekening houdend, met al de schrikkeljaren die er in de afgelopen 1985 jaren zijn geweest. Zou het kunnen zijn dat Halley misschien ook toen aan het begin van onze jaartelling ....?

Niet daarover, maar over Halley en over kometen in het algemeen gaat het artikel op pagina 3.

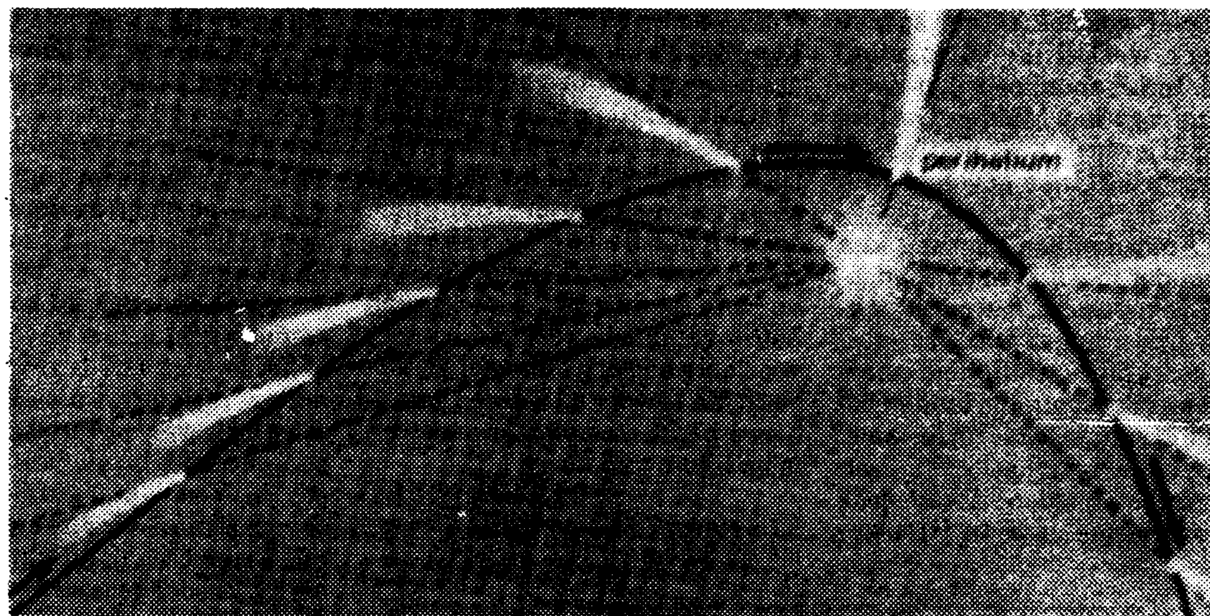
Op de beide middenpagina's treft U het slotdocument aan en de werkplannen van de workshop VOEDSEL die van 21 oktober tot en met 1 november jl. te Voorthuizen in Nederland werd gehouden. Afgevaardigden uit Curaçao, Venezuela, Colombia en Nederland traden met elkaar in overleg en ontwikkelden strategieën voor de toekomst.

Ñapa- medewerker Wim Rutgers schrijft in 'het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur' hoe er in het begin van de vorige eeuw gedacht werd (en geschreven) over het Papiamentu als taal; een bijdrage die dit keer waarschijnlijk meer lezers zal trekken dan alleen de literatuur- geïnteresseerden.

Voor het overige treft U weer de bekende rubrieken aan op de bekende pagina's, met als aardigheid op pagina 4 een verhaal van Ñapa- medewerker Henk A. Klomp die iedereen wel eens in praktijk zou willen brengen.

En dat was het dan voor dit jaar. Volgende week verschijnt de Amigoe- kerstkrant, terwijl Ñapa in deze vorm voor het eerst weer bij U in de bus zal glijden op 10 januari aanstaande, ku Dios ke.

Voor dit moment alvast wensen alle Ñapa- medewerkers U een Bon Pasku i un Bon Aña Nobo.

... de komeet van Halley op 13 mei 1910 ...

... de baan van een komeet ...

VOEDSEL

(pag 8 + 9)

Commentaren uit andere kranten

Oorlog aan de terreur

HET JONGSTE kapingsdrama, waarbij zestig mensen het leven verloren na een bestorming van een Egyptisch verkeersvliegtuig op de luchthaven van Malta, heeft terecht internationaal de aandacht gevestigd op de noodzaak van preventieve maatregelen. De inspanningen van vooral regeringen moeten worden gericht op het voorkomen, althans veel kleiner maken van de kans op dit soort terreurdaden. In een aantal gevallen is aan terroristische kapingen met succes een eind gekomen. Dat heeft er ook vaak toe geleid dat in de alghele voldoening te weinig werd gekeken naar mogelijke volgende terreurdaden en dat men te weinig heeft stil gestaan bij de vraag hoe terreur kan worden voorkomen. Over de toename van terreur moet niet te lichtvaardig worden geoordeeld. In de jaren zeventig was tachtig procent van terroristische aanvallen gericht op goederen, maar nu hebben terroristen het in meer dan de helft van de gevallen op mensen voorzien. Sinds het begin van de jaren zeventig is het aantal terreur- aanvallen, waarbij doden te betreuren vielen, met 20 procent per jaar toegenomen.

Vooral de Amerikanen hebben zich ingespannen om de internationale bestrijding van het terrorisme van de grond te krijgen. Daarvoor heeft de regering van president Reagan ook alle reden. Amerikanen zijn een 'geliefd' doelwit voor veel terroristische bewegingen. Vanaf de gijzeling van Amerikaans diplomatiek personeel in de ambassade in Teheran, die direct heeft geleid tot de verkiezings- nederlaag van president Carter, zit de schrik er bij de Amerikanen goed in. Tegen een aantal terroristische aanvallen staat men machteloos, zoals het lot van de Amerikaanse mariniers in Beiroet wel heeft bewezen. Maar in dat geval was ook eerder sprake van een werkelijke oorlogstoestand. In Libanon, eens het Zwitserland van het Midden-Oosten, heerst al jaren de anarchie met alle verschrikkelijke gevolgen van dien.

De Amerikaanse regering kan niet zonder meer op haar bondgenoten rekenen. In Europese landen worden nogal wat vraagtekens gezet bij de stelligheid waarmee Amerika sommige landen beschuldigt van staats- terrorisme. Zo heeft heel lang het regime van de Syrische president Assad op de Amerikaanse zwarte lijst gestaan, totdat hij president Reagan duidelijk aan zich verplichtte: door zijn bemiddeling kwam een eind aan de kaping van een Amerikaanse Boeing eerder dit jaar. Ook de betrekkelijk brute benadering van de Griekse bondgenoot na een kaping vanaf de Atheense luchthaven heeft velen in Europa de wenkbrauwen doen optrekken. Amerikaanse toeristen werden opgeroepen Griekenland te mijden, zeer ten detrimente van de Griekse economie, die het nu eenmaal voor een belangrijk deel van het toerisme moet hebben. Ditmaal zijn er opnieuw beschuldigingen gericht aan het adres van de Atheense luchthaven, maar de autoriteiten daar hebben er op gewezen dat zij een door Amerika goed bevonden beveiligings- systeem hebben ontwikkeld.

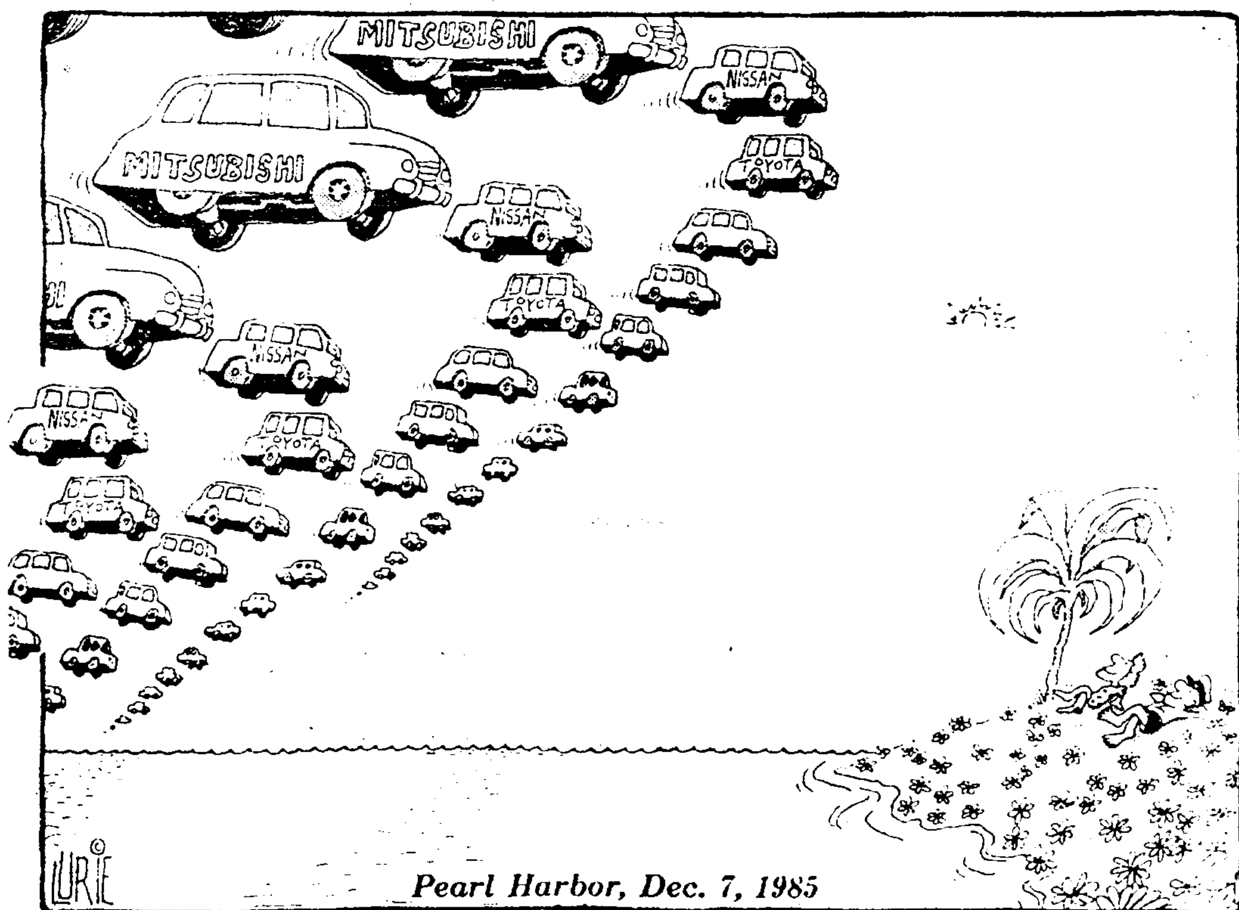
De Verenigde Staten hebben niet alleen trainings- programma's ontwikkeld om zich tegen terroristen teweer te stellen, maar ook geprobeerd mensen bewust te maken van de doelstellingen van terroristen voorzover zij zich keren tegen westerse democratische waarden. Daarbij ligt de nadruk op de samenwerking van de verschillende nationale regeringen. Daarbij zijn zeker successen geboekt. Maar het drama van de luchthaven van Valleta op Malta heeft nog eens duidelijk gemaakt, dat regeringen er niet zijn met de instelling van speciale troepen om terroristen te bestrijden. De gevaren voor mensen zijn met het optreden van dit soort elite- troepen buitengewoon groot, ook al wordt dit wel verduisterd door spectaculaire successen. Er zit derhalve niets anders op dan meer te doen aan de veiligheid van passagiers in het reizegersverkeer, met name door de lucht.

Nog maar zeer kort geleden hebben luchtvaart- maatschappijen gezegd dat zoiets veel te duur is. Zestig doden op het vliegveld van Valletta moeten wel duidelijk maken, dat veiligheid in dit geval geen kwestie van geld kan zijn. Wat dat betreft geeft het enige voldoening dat de Nederlandse regering heeft beslcten het nodige te doen voor een grotere veiligheid op Schiphol. Bestrijding van terrorisme dient vooral een preventieve zaak te zijn. Het genezen van het euvel dat terrorisme heet, is voorlopig nog een onmogelijke opgaaf. Maar wel kan worden geprobeerd het terroristen zo moeilijk mogelijk te maken. ●

SOETENHORST

(Uit Haagsche Courant)

An Added View

Pearl Harbor, Dec. 7, 1985

The Readers' Forum

Bouterse in de klem

DE SURINAAMSE dictator Desi Bouterse heeft een terugkeer naar de democratie aangekondigd. Daarmee sloot hij zich, voorlopig nog verbaal, aan bij een verheugende ontwikkeling die in het naburige Zuidamerikaanse continent al enkele jaren aan de gang is. Bouterse, ook bekend als Bevelhebber, moet met 30.000 nieuwsgierige Surinamers op het Onafhankelijkheids- plein gemengde gevoelens hebben gehad. Hij stond daar op het balkon van het voormalige presidentiële paleis tussen drie bekende oude politici: Lachmon, Arron en Soemita. Aan de ene kant betekende het escorte dat het oude politieke establishment bereid is de decembermoorden uit 1982 zo niet te vergeven, dan toch te vergeten. Bouterse is nu weer een legitiem gespreks- partner geworden, en is verlost uit zijn isolement van de laatste jaren.

Aan de andere kant betekent de samenwerking met de oude politici het failliet van de revolutie der onder- officieren uit 1980. Men mag zich wel herinneren dat die coup destijds in Suriname maar ook in Nederland ruime sympathie verwierf, en zelfs enthousiasme. Vriend en vijand waren het erover eens, dat de leiders van de oude politieke partijen Suriname in een chaos hadden gestort.

Lachmon en Arron, leiders van respectievelijk de Hindoestaanse en Creoolse bevolkings- groepen, waren op geen enkel punt in staat om samen te werken. Zij maakten van de parlementaire democratie een parodie.

Het is ook nuttig om een uitspraak van de eerste premier na de staatsgreep in 1980 te citeren: „De coup betekent een breuk met onrecht, corruptie, sociale onrechtvaardigheden, bureaucratie en vriedjespolitiek". De man die deze woorden sprak was de door Bouterse op ondemocratische wijze op de stoel gehesen premier, thans oppositieleider Chin A Sen.

Dat Bouterse nu weer teruggaat naar de oude kemphanen, bewijst dat hij in de klem zit. Overigens zijn er weinig andere leiders waarmee hij in zee had kunnen gaan, want een militaire dictatuur is nu eenmaal geen humusbodem waarin jonge politici gedijen.

De revolutie is mislukt, de pogingen van Bouterse om rechtstreeks een machtsbasis in het volk op te bouwen, zijn op niets uitgelopen. Mede onder druk van Venezuela en de Verenigde Staten had het militaire bewind al eerder de flirt met Castro gekapt. De Amerikaanse invasie van Genada, in al zijn onsubtiliteit, waarschuwde de bevelhebber duidelijk wat Oom Sam doet met ongehoorzame leerlingen in het Caribische klasje.

Deze recente koersverandering houdt echter niet in dat Bouterse nu democraat in hart en nieren is geworden. Nog maar kort geleden heeft hij gezegd dat er in Suriname niets zal gebeuren zonder inbreng van de militairen. De plannen voor een grondwet en een volksvertegenwoordiging zijn nog rijkelijk vaag; in de periode tot april 1987 wanneer de „overgangsfase" eindigt, kan nog veel mis gaan.

En ondanks goede voornemens is Bouterse er niet in geslaagd om een eind te maken aan de schending van de mensenrechten. In een eind oktober verschenen rapport van de Organisatie van Amerikaanse Staten wordt geconstateerd, dat er nog steeds wordt gemarteld. Of de bevelhebber keurt deze praktijken goed, óf hij heeft geen greep op de militaire politie die de meeste wandaden bedrijft.

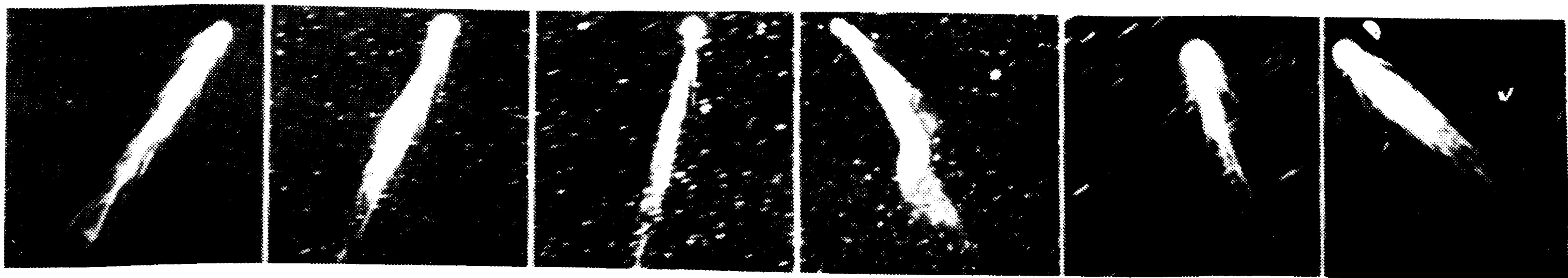
Alles tezamen kan worden gezegd, dat het plan van Bouterse hoopvolle elementen bevat. Het feit dat hij nu macht lijkt te willen delen, bewijst dat het stopzetten van de Nederlandse ontwikkelingshulp resultaten oplevert. De bevelhebber heeft ervaren dat hij alleen staat in de wereld en niet in staat is voldoende buitenlandse kredieten los te krijgen.

Het zou onverstandig zijn om de financiële houdgreep waarin Nederland Bouterse en helaas de Surinaamse bevolking heeft, te laten verslappen. Maar het is wel nuttig om Bouterse te stimuleren in zijn langzame voettocht naar de democratie.

Elk gebaar van de militaire dictator moet beantwoord worden met een positief gebaar van Nederlandsae zijde, elke concrete stap dient te worden gehonoreerd met concrete hulp.

Het huidige overleg met de oude politici kan, ondanks die bezwaren en pessimistische mogelijkheden, als een concrete positieve stap worden beschouwd. ●

(Uit NRC Handelsblad)

KOMETEN ... komeetstaarten in beeld ... KOMETEN

De mens heeft altijd gefascineerd enerzijds en met angst anderzijds de verschijning van kometen gade geslagen. Kometen golden als voorspellers van de dood van vorsten, van de ondergang van koninkrijken en van wat al niet. Zij waren de door God gezonden boodschappers om de mensen te straffen voor hun zonden. De Babyloniërs zagen er vurige baarden in en de Arabieren vlammende zwaarden.

In de oudheid beschouwde men kometen als een atmosferisch fenomeen. Dit bleef zo tot de Deense sterrenkundige Tycho Brahe de komeet van 1577 bestudeerde. Hij merkte op dat de positie van de komeet voor ieder punt op aarde identiek was. Dit betekende dus dat kometen zich niet direct in de buurt van de aarde bevinden, maar ver weg, verder weg nog dan de maan. Verder onderzoek deed hem geloven dat kometen zich in cirkelvormige banen om de zon bewegen. Zijn leerling Kepler kwam na bestudering van verscheidene kometen tot de gedachte dat kometen een rechte lijn volgen.

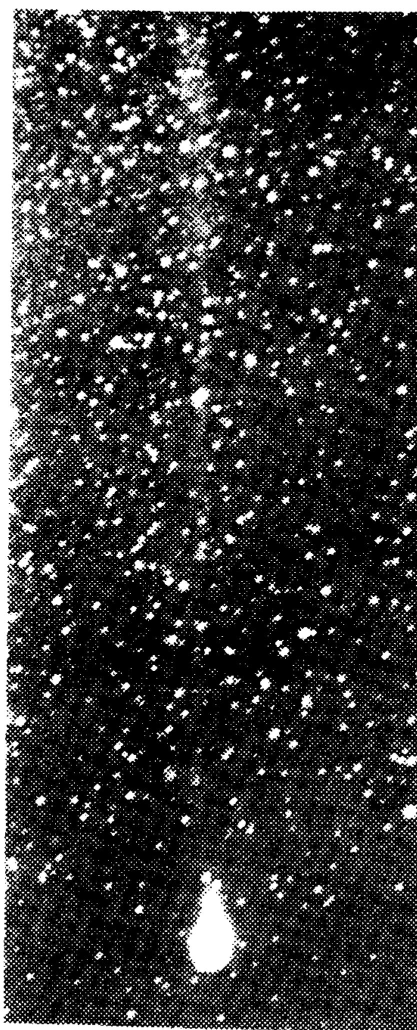
Toen Isaac Newton in de 17e eeuw zijn beroemde zwaartekracht- theorie formuleerde leidde dit onder andere tot ontdekking van de Engelse astronoom Edmond Halley over de baan van kometen. Hij beschreef de banen van 24 verschillende kometen die sinds de 14e eeuw verschenen waren. Drie daarvan beschreven nagenoeg dezelfde baan. Hij voorspelde ook dat de later na hem genoemde komeet in 1758 weer zou verschijnen. Zelfs was hij Halley in 1742 op 86- jarige leeftijd overleden, maar men was deze geleerde nog niet vergeten en men noemt deze komeet sindsdien naar hem. Deze zelfde komeet is nu (1985/1986) weer zichtbaar aan het firmament.

DE NAAMGEVING VAN PLANETEN

Als men planeten in een bepaald jaar ontdekt, krijgen ze eerst een voorlopige aanduiding. Deze naamgeving bestaat uit de naam van de ontdekker(s), en/of het jaar van de ontdekking plus een serienummer (een letter uit het alfabet); zo is de Bennet 1969 i de derde komeet die in 1969 ontdekt is. Later krijgt zo'n komeet een definitieve naamgeving, bestaande uit de naam van de ontdekker, het jaar van verschijnen en een Romeins cijfer. Dat Romeinse cijfer wordt bepaald door de volgorde van de periheliumpassage (dat wil zeggen dat de kometen in een bepaald jaar genummerd worden volgens het dichtste punt van hun baan t.o.v. de zon). De eerder genoemde Bennet 1969 i gaat de geschiedenis in als de Bennet 1970 II, hetgeen erop neerkomt dat er in 1970 nog een komeet was van welke het perihelium 'dichterbij' de zon lag.

WAT ZIJN KOMETEN?

Fred Whipple van de Harvard University ging in 1951 uit van de zogenaamde 'vuile sneeuwbaltheorie'. Volgens Whipple zijn kometen vergelijkbaar met een vuile sneeuwbal; hun 'lichaam' met een doorsnede van enkele kilometers bestaat voor het grootste gedeelte

uit ijs, waarin gruis en andere vluchtige bestanddelen zijn ingebed. Als deze 'sneeuwbal' de zon dichtgenoeg genaderd is, verdampt de buitenste laag van het ijs en de vluchtige bestanddelen. Er ontstaat dan als het ware een atmosfeer rond de kern: de coma.

De zon zendt continu geladen deeltjes (zoals elektroden en protonen) met een snelheid van ruim zeshonderd kilometer per seconde de ruimte in. Deze bewegende plasma wordt zonnewind genoemd. De gassen in de coma nu worden (wanneer de komeet zich op circa twee Astronomische Eenheden — d.w.z. 300 miljoen kilometer — van de zon bevindt) door de zonnewind meegesleurd en geïoniseerd. Hierdoor ontstaat een zogenaamde gasstaart. Doordat deze staart door zonnewind ontstaat, is deze altijd van de zon afgewend. De achtergebleven stof- en gruisdeeltjes zijn erg gevoelig voor de stralingsdruk en de gravitatiekracht van de zon. De stofdeeltjes (die erg klein zijn, hooguit enkele duizendste millimeters) en gruisdeeltjes bewegen als gevolg van de stralingsdruk langzaam van de zon af, waardoor er een gekromde stofstaart ontstaat. Deze stofstaart is altijd krom, breed, geel van kleur en waziger dan de gasstaart die smal en blauwachtig is. Niet alle kometen echter vertonen een staart. Soms is alleen de coma zichtbaar als een nevelig vlekje tussen de sterren.

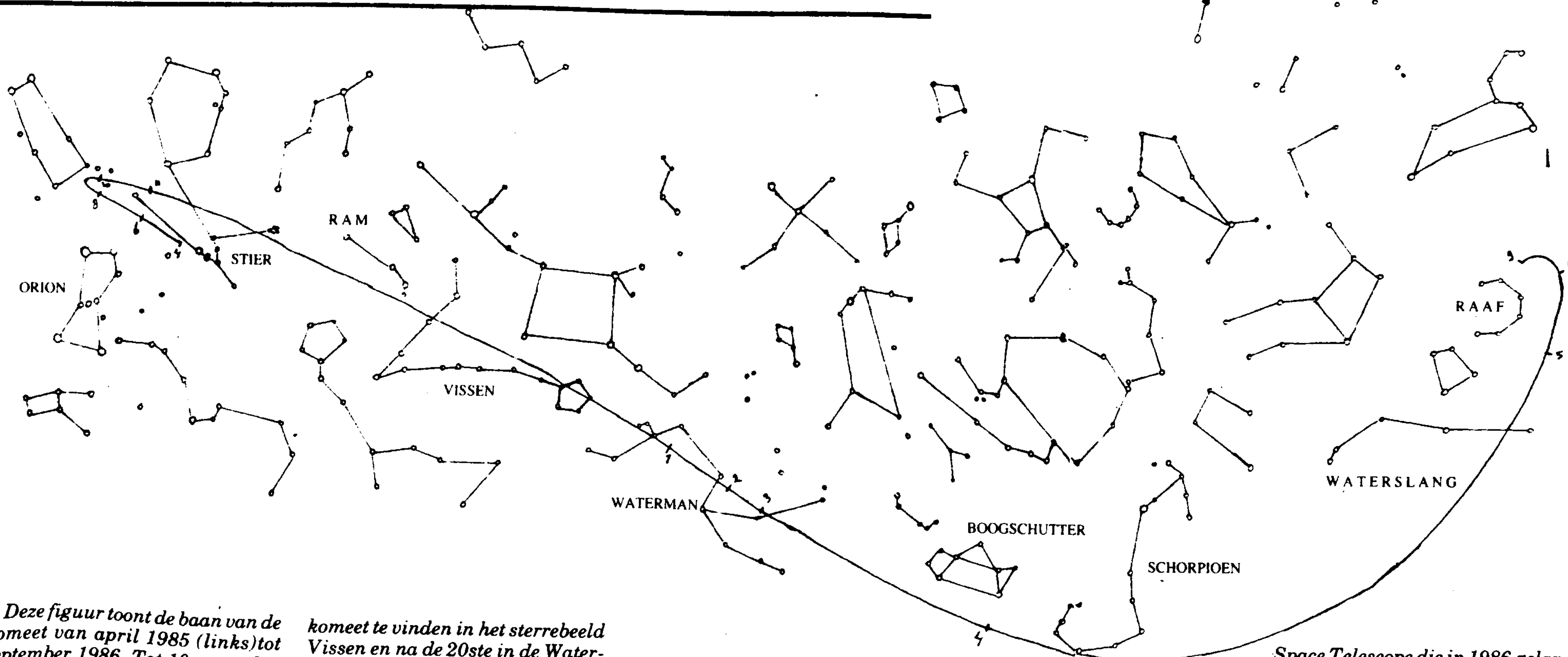
BANEN VAN KOMETEN

Als we een kegel doorsnijden, dan kan het oppervlak bij de snijding een cirkel, een ellips, een parabool of een hyperbool zijn. De planeten in ons zonnestelsel bewegen zich in elliptische banen die echter niet zo veel van een cirkel afwijken. De meeste kometen beschrijven een elliptische baan (41%). Doordat een ellips een gesloten figuur is, betekent dit dat een komeet die zo'n baan beschrijft, ooit weer een keer terugkomt. Dat is niet het geval als de baan een parabool of een hyperbool zou zijn. Kometen die regelmatig terugkeren noemen we periodieke kometen en worden aangegeven met de letter P, bijv. de P/Halley. Er wordt onderscheid gemaakt in kometen met een kort periodieke omlooptijd; men bedoelt dan een omlooptijd van minder dan 200 jaar. Daarboven spreekt men van een lang periodieke omlooptijd. Kometen met een korte omlooptijd zijn o.a. de P/Encke die eens in de drieënhalf jaar verschijnt en de P/Halley die 76 jaar voor zijn baan nodig heeft.

P/HALLEY

Op 9 februari 1986 zal de komeet P/Halley op een afstand van ca 0,5871 AE van de zon door haar perihelium gaan. Deze perihelium- passage is de oorzaak van vele activiteiten. Er werden o.a. zes ruimtesondes naar de komeet gestuurd; ook is er een organisatie. De International Halley Watch, die de waarnemingen (ook die van amateurs) vanaf de aarde coördineert. Hoe echter de komeet vanuit de Antillen valt waar te nemen, moeten we voorlopig nog maar even afwachten. ●

M. MARTINA

Deze figuur toont de baan van de komeet van april 1985 (links)tot september 1986. Tot 10 november j.l. had de komeet een noordwaardse beweging die later overging in een zuidwaardse. Tussen 27 november en 20 december is de komeet te vinden in het sterrebeeld Vissen en na de 20ste in de Waterman. In de derde week van januari verdwijnt halley in de zonnegloed om begin maart weer te voorschijn te komen op de grens van de sterrebeelden Steenbok en Boogschutter. Rond 8 april bereikt de komeet zijn meest zuidelijkste positie in de Schorpioen. Tussen 18 en 25 april passeert ze de Waterslang; tussen 25 april en 4 mei Beker; tussen 4 en 12 mei weer de Waterslang en daarna sextant. Eind mei nadert ze de zon en neemt haar helderheid af. Hierna kan ze waarschijnlijk nog met de Space Telescope die in 1986 gelanceerd wordt waargenomen worden tot de volgend perheliumpassage over 76 jaar. Het is nog de vraag of de Space Telescope nog functioneert.

HET SPOOK

WILLEMSTAD — Louis en ik deden samen dienst in de Politiepost Rincon op het onvolprezen eiland Bonaire. Het was op het einde van de veertiger jaren en Louis was toen nog in dienst van de Veldwacht. Ik deed dienst als Brigadier van de Militaire Politie. Op de Politiepost Rincon deden meer veldwachters dienst en één van hen was Sjeffie. Sjeffie was geboren en getogen op het eiland Bonaire en voelde zich de burgemeester van Rincon. Onze vriend Louis was een Surinamer en had ook al politiedienst gedaan in Suriname. Over zijn diensttijd in de Surinaamse oerwouden kon Louis uren vertellen. Ik kon nooit helemaal aan de indruk ontkomen, dat hem de fantasie wel eens parten speelde. 's Avonds zaten Louis en ik meestal gezellig samen in de wacht, bij het licht van een oude petroleum- lantaarn en dan kwam veldwachter Sjeffie dikwijls even langs lopen, ook al had hij geen dienst.

Dan kwam Louis met zijn sterke verhalen los. Die verhalen liepen over goudzoekers en over grote zwarte vogels van manshoogte, die in de verlaten oerwouden van Suriname neerstreken. Louis had deze geheimzinnige zwarte vogels met eigen ogen aanschouwd, zoals hij ten stelligste beweerde.

Zo kwam het gesprek dan op een avond op spoken. Sjeffie geloofde heilig in spoken en was een en al oor. Louis vroeg aan Sjeffie of hij wel eens een spook gezien had. Sjeffie had wel eens in het duister een of andere witte schim tussen de cactussen langs de weg gezien, maar hij was er nooit zeker van geweest of dat nu een echt spook was. Best mogelijk dat het een wilde ezel was geweest.

Volgens veldwachter Louis had Sjeffie nog nooit een spook echt kunnen zien, want bij het zien van de vage schim, was hij altijd direkt hard weggelopen of had hij een heel grote omweg gemaakt. Sjeffie wilde dit echter niet toegeven, en ook beweerde hij dat het in de Politiewacht Rincon spookte. Hij had eens een bekende recidivist uit Rincon opgesloten in de cel achter de wacht vanwege openbare dronkenschap. Twee dagen later hing er een dode warawara in de cel, terwijl de deur van de cel toch deugdelijk was afgesloten met een ijzeren baar en een zwaar hangslot.

Op de Politiewacht Rincon werd doorgaans vierentwintig uur dienst gedaan. 's Avonds om twaalf uur ging de wacht dicht en dan werd er geslapen tot 's morgens zes uur.

Ook was Sjeffie op een goede morgen in de wacht wakker geworden en toen zat er een grote vleermuis aan zijn oor. Bovendien had de vleermuis een overbevolkte kolonie vlooien bij zich.

Op een avond trof Sjeffie het slecht. Voor het slapen gaan in wacht, moest hij nog even gauw een grote boodschap doen. Toen hij op de bril van de wc ging zitten kreeg hij een hevige prik in zijn bil. Toen hij met een grote schreeuw opsprong en met zijn zaklantaarn de wc belichtte zag hij een enorme schorpioen van wel twintig centimeter lengte wegschuifelen. Sjeffie moest door een collega naar de dokter in Kralendijk worden gebracht.

Op een nacht was hij in de wacht wakker geworden en toen stond er een kerel met een grote strooien hoed op door het raam naar hem te kijken. Toen Sjeffie van schrik een kreet slaakte, verdween de kerel in het niet. Ja, Sjeffie was er zeker van dat het in de Politiewacht Rincon spookte en behoorlijk ook.

... veldwachter Louis ...

Daarop vroeg Louis aan Sjeffie of hij niet eens een spook zou willen zien. Nou, dat wilde Sjeffie wel. "Dat is goed", zei Louis, "Dan moet je morgenavond om negen uur in de wacht zijn; je moet een flesje Bols en twee sigaren meebrengen en dan zal ik je een echt spook laten zien".

Sjeffie keek Louis een beetje achterdochtig aan, maar beloofde toch de volgende avond in de wacht te zullen komen, waar Louis, zoals hij stellig beloofde, een spook zou gaan oproepen.

Toen Sjeffie naar huis ging, drukte Louis hem op het hart, toch vooral de sigaren en de fles Bols niet te vergeten.

De volgende avond was Louis in ons slaapvertrek druk bezig. Hij had een grote kist midden in het vertrek geplaatst en deze was afgedekt met een wit beddelaken. Op de kist stonden twee etensborden en in elk bord zat een beetje water. In het midden stond een brandende kaars, die in de hals van een lege fles was gestoken. Het begon er inderdaad wat spookachtig uit te zien.

Ik vroeg aan Louis of ik ook aanwezig mocht zijn bij de spook- oproep- ceremonie. "Natuurlijk", zei Louis, "je wilt toch ook wel eens een echt spook zien?" Nou, ik was erg benieuwd.

Tegen negen uur verscheen Sjeffie op zijn dienstfiets. Hij had een doos fijne sigaren bij zich en een grote fles Bols.

Louis stelde voor, om alvorens met de ceremonie te beginnen, eerst maar eens een goede sigaar op te steken en een flinke borrel te pakken. "Dan zou alles een beter verloop hebben", zo beweerde hij.

Veldwachter Sjeffie zat schichtig om zich heen te kijken, vertrouwde de zaak niet zo erg en voelde zich niet helemaal op zijn gemak. Ik kon niet uitmaken of hij nu werkelijk bang was voor spoken of dat hij meende door Louis voor de gek gehouden te worden. Louis was overigens doodernstig.

Toen de eerste borrel op was, stelde Louis voor om maar te beginnen. Hij verzocht Sjeffie het slaapvertrek binnen te gaan en liet hem op een stoel plaats nemen voor de kist met de brandende kaars en de twee borden. Louis nam zelf op een stoel achter de kist plaats, zodat zij tegenover elkaar kwamen te zitten. Daarop zei Louis tegen Sjeffie dat hij precies moest doen wat hem gezegd werd en dat hij geconcentreerd naar de brandende kaars moest kijken. Sjeffie voelde zich kennelijk niet erg op zijn gemak en zat met grote angstogen naar de brandende kaars te staren.

Vervolgens begon Louis in het neger- engels een soort van gebed uit te spreken, dat niemand van ons kon verstaan. Daarna nam hij het bord, dat voor hem op de kist stond, op en stak zijn vrije hand in het water. Hij zei tegen Sjeffie, dat hij hetzelfde moest doen. Sjeffie stak gehoorzaam zijn hand in het water en ik zag het bord in zijn andere hand trillen. Daarop wreef Louis met zijn natte hand aan te onderkant van het bord. Sjeffie deed hem getrouw na.

Toen Louis zo ongeveer vijf minuten lang het bord aan de onderkant bewreven had, bracht hij zijn hand naar zijn gezicht en begon zijn gezicht en voorhoofd met straffe hand te wrijven. Hij zei weer tegen Sjeffie om hetzelfde te doen.

Sjeffie bracht zijn hand naar zijn gezicht en begon ook uit alle macht te wrijven. Toen ik naar Sjeffie zijn gezicht keek, schrok ik hevig. Zijn gezicht was helemaal besmeurd met dikke zwarte strepen en vegen. Ik kon me bijna niet goed houden, maar Louis gaf mij een teken niets te laten merken.

"Ziezo", zei hij tegen Sjeffie, "Nu zal ik je eens een echt spook laten zien".

Louis haalde een grote spiegel van onder de kist tevoorschijn en liet Sjeffie erin kijken. "Hier zie je nu een echt spook, Sjeffie, ja, kijk maar eens goed in de spiegel", vervolgde Louis nog steeds dood ernstig.

Sjeffie zag er uit als Zwarte Piet. Hij sprong van zijn stoel op en begon de meest liederlijke scheldwoorden over Louis uit te storten. Louis en ik rolden over de grond van het lachen. Sjeffie ging woedend naar huis. De sigaren en de fles Bols vergat hij.

Later vertelde Louis mij, dat hij het bord van Sjeffie boven de walmende petroleum- lantaarn aan de onderkant zwart had beroet.

Voor het naar bed gaan, nam Louis nog een sigaar en een stevige borrel en wij hadden nog lang na- pret over deze spook- verschijning. ●

Uit de verhalenbundel "Strange People in a Crazy Harbour", door Henk A. KLOMP.

E kabai i e buriku

Un buriku mal kargá
a para mira ku tristesa
kon un kabai tabata pasa
marka paso elegante.

E buriku a pensa:
'Esta felis e kabai ei ta
e ta haña kuminda dushi
i un tratu manera rei.

Ami tin ku hupa ku karga
dia aden dia afó
anto mi kuminda di tur dia
ta yerba di mondi so.'

Riba un dia den e tera ei
a estayá un guera mahos
i un sòldá ku hopi arma
a monta e kabai elegante.

Alas den un kampo di bataya
e kabai a kai mal heridá
e ora ei e buriku a hòñi:
'Esta bon mi no ta kabai!'

***

No envidiá hende
ku ta parse mashá felis
nan por tin problema
ku mundu no ta sospechá.

BO MES KOMO HUES

Un kaso sivil di aña 1942.
Despues di un divorsio hues por dekretá, ku un di e èks- esposonan, mester paga alimentashon na e otro.
Den e kaso aki e hòmber ta ninga di paga alimentashon, pasobra e muhé a bolbe kasa.
Bo mes komo hues; e hòmber tin razón?

J.G. de Windt.

(mira blachi 11)

Het Godsbeeld in de Middeleeuwse literatuur

Ter afsluiting van deze serie een schets van een overgangstijd, want zo kunnen de tweede helft van de 15e eeuw en de eerste helft van de 16e eeuw met recht genoemd worden. Het is de overgangstijd tussen de late middeleeuwen en de renaissance, een tijd waarop het etiket „vroeg - renaissance" wordt geplakt.

Om het verschil tussen de middeleeuwse denkwereld en die van de renaissance te kunnen aangeven, begeven we ons — wederom — naar de architektuur. In een middeleeuws bouwwerk zijn alle lijnen opgenomen in een opwaartse beweging. De lijn van het bouwsel met de ogen volgend, zijn die op de hemel gericht. In een renaissancistisch bouwwerk treft de observant overwegend horizontale lijnen, die de blik ook dicht bij de aarde houden. De functies van de diverse gebouwen zeggen ook wel iets: in de middeleeuwen zijn de meeste onder architektuur gebouwde werken religieus; in de renaissance hebben ze veeleer een wereldse bestemming.

VERGROVING

Het spreekt — hopelijk — voor zich dat bovenstaande een generalisatie is. Om dit tijdgewricht te typeren ontkom je niet aan een dergelijke vergroving. Met name de renaissance is zo'n veelomvattend verschijnsel, dat ze slechts in generale termen te duiden is, om enige beeldvorming te waarborgen.

Het eerste gebrek van de bouwkundige vergelijking is al, dat ze de indruk wekt als zouden middeleeuwen en renaissance scherp te begrenzen zijn. Er bestaat echter géén duidelijk afgebakende breuk tussen beide perioden. Ook in de middeleeuwen traden er mensen op, die elementen van renaissancistisch „gedrag" in zich hadden.

Het wereldbeeld van de middeleeuwen was op God gericht, het einddoel van allen en alles. Hiertegenover ontwikkelde de renaissance een nieuwe levenshouding. Het onzienlijke week steeds meer terug uit het denken en doen. De aardse werkelijkheid werd om zichzelf de moeite waard. De aarde, met alles wat erop en eraan is, in de middeleeuwse vroomheid vooral een dal van tranen, een beproeving in relatie tot het lonkende hiernamaals, werd van noodzakelijk middel van bestaan tot een interessant terrein voor de menselijke werk- en expansiedrift. De mens ging vooral zichzelf ontwikkelen. Theoscentrisme ging plaats maken voor antropocentrisme en collectivisme voor individualisme.

SCHEURING

In die tijdgeest deed in de 16e eeuw het protestantisme zijn intrede. Tot ± 1560 waren het voornamelijk doopsgezinden, en een kleine groep lutheranen, daarna overwegend calvinisten. Naast deze godsdienstige scheuring stond een politieke: de bevrijding van Spanje, dat wil zeggen de bevrijding van het absolutisme. Beide bewegingen versterkten elkaar op den duur: de politieke, die naar afscheiding van Spanje streefde, en de godsdienstige, die los van Rome wilde, versterkten elkaar op den duur. Spanje werd synoniem voor Rome en andersom.

OVERGANGSTIJD

Deze felle, politieke en godsdienstige strijd werd soms gevoerd via de literatuur of uitte zich daarin. Het eerst geschiedde dit door de zogeheten rederijkerskamers, die ontstaan waren uit de opkomst van het lekenelement binnen de kerk. Het waren verenigingen van schrijvers die veel aandacht hadden voor de vorm van het literaire produkt en bij wie — en welk een kontrast met de middeleeuwen is dit — het rationele overheerst. De diverse verenigingen traden tegen elkaar in het strijdperk, gebeurtenissen die de naam „landjuweel" kregen. Tijdens dergelijke rethorische excercities werden theologische onderwerpen met voorliefde behandeld.

Zo werd bijvoorbeeld in 1539 voor het landjuweel te Gent de vraag gesteld: „ Welc es den mensche stervende meesten troost?"

Een dergelijke vraag gaf vanzelf aanleiding tot disputen van godsdienstige aard, zij het dan in de vorm van een spel.

Eén van de negentien aanwezige komers antwoordde: het levende woord Gods, zulks in tegenstelling tot het rooms- katholieke antwoord: de sacramenten der stervenden.

ANNA BIJNS

Anna Bijns is een vertegenwoordigster van de contra- reformatorische richting, die een reactie was op de hervorming en het rooms- katholicisme en zijn dienaren fel verdedigde.

Zij werd in 1493 in Antwerpen geboren en stelde het grootste deel van haar leven in dienst van het onderwijs. Haar werk kenmerkt zich door uitersten. Aan de ene kant kennen we haar liefdespoëzie, veelal gericht op de ons onbekende Bonaventura, aan de andere kant zijn er haar contra- reformatorische refreinen die een sarcastisch karakter hebben.

Anna Bijns leed aan de 16e eeuwse tijdgeest. Haar leuze was: „Meer zuurs dan zoets", hetgeen erop wijst, dat ze het leven niet als een lolletje heeft opgevat. Vurig verdedigde zij de r.k. kerk tegen de reformatorische aanvallen. Als een militant strijdster richtte zij haar literaire erupties vooral op Luther c.s. Over laatstgenoemde zegt zij: „Nooit en hadde de duvel beter instrument" Ze viel de hervormers overigens aan, zonder de Jan Salie- geest. die in de r.k. kerk heerste. te verdedigen. Voor intern gebruik doopte zij haar pen ook in azijn, al was dat van een iets minder bijtend soort. In de tegenwoordige tijd van oecumene hebben haar gedichten een wat pijnlijke klank.

De gedachtengang van haar refreinen is meestal als volgt:

— ze signaleert een droeve toestand op sociaal of godsdienstig vlak.

— de oorzaak hiervan is òf Luther persoonlijk òf zijn de ketters in het algemeen.

— ze somt de nieuwe ideeën op, of schildert de levenswijze van de ketters ter illustratie van het causale verband tussen één en twee.

Aldus toonde zij aan wat de werkelijke grond was van hun leer. Ze weerlegde de dwalingen niet: ze meende het ongelijk van de hervormers bewezen te hebben, wanneer ze aantoonde, waar hun leer afweek van de waarheid van het katholicisme, die voor haar absoluut was.

Haar derde refrein heet „Tsijn eertsche duvels die den menscen kwellen". De beschuldigingen tegen de ketters zijn ook hierin niet van de lucht. Ze brengen de mensen van het geloof af door verspreiding van verderfelijke literatuur. Bovendien zijn het leugenaars, dieven, onzedelijke lui en wat dies meer zij.

Anna Bijns was een tante met haren op de tanden.

REFORMATIE

Anna Bijns had ook haar literaire tegenhangers. Marnix van St. Aldegonde, een calvinistisch edelman, kan in zekere zin tegenover haar geplaatst worden. Hij schreef een fel geschrift tegen de roomskatholieke kerk, getiteld: De Bijencorf. Het is een parodie op een rondschrijven van de Gentiaan Hervet, die de protestanten aanspoorde terug te keren in de schoot van de moederkerk. De auteur van De Bijencorf doet alsof hij achter de opinie van Hervet staat, maar zijn argumentatie is zodanig, dat het geheel een felle satire op de roomskatholieke kerk wordt.

Naast Bijns en van St. Aldegonde, in wie we de 16e eeuwse strijd van Reformatie en Contra- Reformatie ook literair zien woeden, moeten talloze verzen worden geplaatst, die bekend zijn geworden onder de naam geuzenliederen.

Het zijn verzetsliederen tegen de heersende roomskatholieke moraal, vaak, onder de onmiddellijke druk van de gebeurtenissen geschreven. Gebeurtenissen die zich kenmerkten door repressie, verbranding van ketters en censuur. Deze liederen zijn heel spontaan van aard en hebben naast een literair, ook een historisch belang. Een kenmerk dat, als gepoogd is aan te tonen, voor meer literatuur uit deze tijd geldt.

Ter afsluiting van deze serie artikelen volgt een beroemd geuzenlied, dat de tijdgeest adekwaat illustreert.

GENTSCH VADER - ONZE

Helsche duvel, die te Brussel zijt/
Uwen naem en faem sy vermaledijt/
U rijck vergae sonder respijt/
Want heeft geduyrt te langen tijt
Uwen wille sal niet gewerden/
Noch in hemel noch op erder/
Ghy beneempt ons heden ons dagelicx broot/
Wijff ende kynderen hebbent grooten noot/
Ghy en vergeeft niemant zijn scult/
Want ghy sijt met haet ende nijt vervult/
Ghy en laet niemant ongetempeert/
Alle die landen ghy pertubeert/

O, Hemelse vader, die in den hemel sijt/
Maecht ons deser helschen duvel grijt.

Dit felle gedicht, méér dan een parodiëring van het onze vader, bestaat uit twee delen: het eerste richt zich tegen Alva en via hem tegen de roomskatholieke kerk of beter gezegd: tegen het absolutisme dat hem bindt...en niet alleen dat. Het tweede gedeelte richt zich tot God: een smeekbede om van het juk te worden bevrijd. Een gebed dat niet veel later verhoord zou worden. ●

JACQUES GROENENDIJK

Uit Suriname gezette pater Noordermeer verweten:

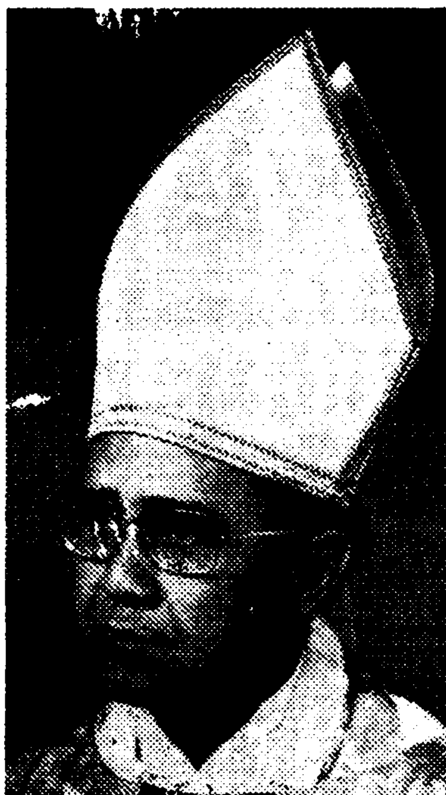
Blijven herinneren aan 8 december-moorden gevaar voor openbare orde

HET BLIJVEN HERINNEREN aan de 8 december-moorden blijkt in Suriname een zaak te zijn welke de veiligheid van het land in gevaar brengt. Dit moest tenminste blijken uit de gronden waarop enige tijd geleden pater Noordermeer door de Surinaamse autoriteiten uit het land werd gezet. Het bisdom Paramaribo heeft deze zaak voorgelegd aan de Nationale mensenrechten- commissie ter beoordeling. De Raad van Surinaamse kerken staat hierbij achter het bisdom.

Omdat een en ander enig licht werpt op de mate van democratie en vrijheid welke in Suriname heerst nemen wij hierbij een verklaring van de bisschop van Paramaribo, mgr. Aloys Zichem over, zoals deze verscheen in het Bisdomblad van Trinidad, Catholic News. De Nederlandse pater Noordermeer kreeg die mededeling van zijn uitzetting toen mgr. Zichem zich in het buitenland bevond. Hij kreeg niet veel tijd zijn zaken te regelen en werd meteen onder toezicht van de politie gesteld. Mgr. Zichem die bekend staat om zijn terughoudend reageren liet weten, toen hij van de uitzetting hoorde dat hij dit "pijnlijk nieuws" had gevonden. Hij noemde het een "wolk" boven het diocees dat nog steeds leefde in de sfeer van bemoediging en inspiratie bij de viering van enige kerkelijke jubilea. Deze daad was volgens de bisschop onrechtvaardig en heeft veel pijn, machteloosheid en bitterheid veroorzaakt.

En alsof dit niet voldoende was heeft men pater Noordermeer in de media aangevallen en zijn reputatie aangetast. Vertelt dit ons niet meer over degenen uit wier mond en hart deze beschuldigingen kwamen dan over het doelwit van hun actie, zo vraagt mgr. Zichem zich af.

Pater Noordermeer, aldus de bisschop in zijn uitvoerige verklaring, heeft zeventien jaar lang gewerkt in het bisdom Paramaribo. Hij heeft dit met hart en ziel gedaan voor de kerk en voor Suriname. De armen, de zieken, de bejaarden, de mensen in de marge van de maatschappij, zij kunnen allemaal getuigen dat hij hun lot zich tot het zijne maakte en dat hij zich helemaal aan hen toewijdde. Hij was een der vele missionarissen die Surinamer zijn van hart wegens hun toewijding en hun diepe liefde voor de bevolking van Suriname. Door zijn innerlijke toewijding identificeerde pater Noordermeer zich met de doeleinden van de Surinaamse bevolking. Hij leefde, werkte en sprak met en onder zijn mensen. Toen werd hij ineens geconfronteerd met het feit dat hij geen Surinaams paspoort had. Hij werd genadeloos gedetineerd door de autoriteiten wegens de fout welke hij kennelijk in een ogenblik van zwakheid had begaan. Men vergat alles wat hij in zeventien jaar had gedaan in dienst aan de kerk en Suriname.

MGR ZICHEM
... notabene koloniaal besluit ...

Jammer genoeg zijn er mensen, zelfs christenen, die de harde lijn van de regering toejuichen, waarbij men de Surinaamse zegswijze bezigt: Hij heeft er om gevraagd, hij heeft het gevonden, nu moet hij er maar uit zien te komen. Dit is niet de manier waarop men als christenen moet oordelen — integendeel, men moet protesteren tegen iets wat vanaf het eerste ogenblik een onrechtvaardigheid was.

Bij het aanbieden van de zaak bij de Mensenrechten- commissie van Suriname werd de officiele motivering van de autoriteiten gegeven voor de uitzetting.

Pater Noordermeer werd verweten dat hij tijdens een Eucharistie- viering op 27 augustus bij het lezen van een bijbel- passage had gezegd: Dat de legerleider (Desi Bouterse) zich kon permitteren op een bepaalde wijze te handelen, kwam wegens de positie welke hij bekleedde. Dit was, aldus het verwijt, een referentie speciaal naar 8 december 1982, (toen vijftien onschuldige burgers de dood vonden op een erg brute manier). Dat hij het als zijn plicht zag deze zielen tijdens elke Eucharistie- viering te herdenken en dat hij om deze reden — waarbij hij wees naar de kaarsen — vijftien kaarsen liet branden voor hen die toen door moordenaarshand omkwamen. Of woorden van deze strekking.

BOUTERSE
... veiligheid in gevaar ...

Daarnaast heeft hij ook nog een andere opmerking gemaakt: Heer, wees met de leiders van onze regering, geeft hen inzicht en verleen hen dat zij die de macht hebben genomen en deze willen behouden mogen beslissen om algemene verkiezingen te houden, welke eerlijk en vrij zijn.

De betrokken personen, aldus het procesverbaal, maakte deze opmerkingen bij verschillende gelegenheden. "Hoewel deze verklaringen een ernstige beschuldiging vormen en voldoende grond zijn voor het beginnen van een wettelijke procedure met de mogelijkheid van gevangenschap, is besloten dat betrokkene die Nederlander is het land moet verlaten overeenkomstig artikel 13 van het Toelatingsbesluit Suriname van 1938. Omdat hij "in elk aspect dient beschouwd te worden als een gevaar voor de openbare orde en stabiliteit. Daarom wordt besloten dat zijn verblijfsvergunning onmiddellijk wordt ingetrokken". Op 29 augustus werd hem dit meegedeeld.

In zijn begeleidend schrijven wijst de bisschop de Mensenrechten- commissie er op dat de autoriteiten zich notabene hebben beroepen op een koloniaal besluit en daarbij onverbiddelijk en hard zijn opgetreden. Want men zag de tweede alinea van het betrokken besluit maar over het hoofd waarin staat dat betrokkene indien hij dit wenst, een redelijke periode wordt gegeven om zijn zaken te regelen. In hetzelfde besluit wordt een flexibele optreden mogelijk gemaakt voor de autoriteiten. Daar staat dat men KAN besluiten de betrokkene onder politie toezicht te plaatsen. De bisschop vindt de straf welke pater Noordermeer wordt opgelegd niet in verhouding staat met het begane feit. Hij wil graag de mening horen van de Mensenrechten- commissie hierover.

President Zimbabwe tot kerken:

Eind maken aan geweld blank ZA- bewind

HARARE — „Mensen doen ertoe, ze kunnen niet als pionnen worden gebruikt. In situaties waarbij mensen elkaar naar de keel vliegen, vervuld van haat, waar het bijna onmogelijk is dat broeders en zusters nog normaal met elkaar omgaan, is het onze opzet een eind te maken aan het kwaad". Dat zei de Anglicaanse aartsbisschop voor Centraal- Afrika, W.P.K. Makhulu, in de openingsdienst van de kerken- conferentie over Zuid- Afrika in Zimbabwe. Ze werd gehouden in de Anglicaanse kathedraal, waar behalve de deelnemers aan de conferentie ook president Canaan Banana, die Methodisten- predikant is, aanwezig was. Veel inwoners van Harare maakten van de gelegenheid gebruik daar te zijn.

Ted Scott, aartsbisschop van de Anglicaanse kerk van Canada, leidde de voorbeden en legde daarbij de nadruk op de verantwoordelijkheid, die elke overheidsdienaar draagt tegenover God voor handelingen die beslissen over leven en dood. De Eucharistie- viering vormde het hoogtepunt van de dienst, die een uur duurde en werd besloten met het zingen van het Afrikaanse gezang „Ikosi sikelel Iafrika": „Zegen ons Afrikaanse land, doe zijn naam klinken en maak zijn volk vrij". Blanken en zwarten balden hun vuist aan de gestrekte rechterarm bij het zingen van dit bevrijdingslied.

President Banana opende aansluitend hierop de conferentie en deed een beroep op allen, te zoeken naar wegen en middelen om een eind te maken aan geweld van de blanke minderheids- regering in Zuid- Afrika en een echte dialoog op gang te brengen tussen de regering en de ware vertegenwoordigers van het volk, „nu dit nog kan". Puttend uit ervaringen, opgedaan bij de strijd om bevrijding van Zimbabwe, waarschuwde president Banana dat een in het nauw gedreven "koloniale oligarchie" zal proberen de strijd in de kiem te smoren door stromannen te werven onder de verdrukten zelf. De kerken moeten zich hierdoor niet in de luren laten leggen, aldus de president, „omdat van meet af aan duidelijk is dat deze theaterpoppen, die veelal een zwarte huid bezitten en een witte boord dragen, slechts fungeren als agenten van het imperialisme en kolonialisme".

Met dankbaarheid maakte Banana gewag van het feit, dat het speciale fonds van de Wereldraad ter bestrijding van racisme in de jaren zeventig ook humanitaire steun heeft verleend aan de krachten, die de blanke minderheids- regering in zijn land ten val hebben gebracht. Sinds 1970 is via dat fonds bijna zeven miljoen dollar verstrekt aan anti- racismegroepen, vooral in zuidelijk Afrika, waardoor voor veel mensen de Wereldraad is geworden „tot een eiland van hoop in een zee van ontmoediging en wanhoop".

Naar Banana hoopte zal het geweld zich niet meedelen aan de landen die grenzen aan Zuid- Afrika. Hij nodigde de kerkleiders uit, zich met eigen ogen in zijn land te overtuigen van de in vijf jaar onafhankelijkheid geboekte vooruitgang en te zien hoe stammen in vrede kunnen samenleven. Naar zijn mening wil Zuid- Afrika absoluut niet dat in Zimbabwe een multi- raciale samenleving succes zal hebben, omdat die het geloofsstuk van gescheiden ontwikkeling zal ondergraven.

Mgr Lescrauwaet:

Catechismus over 2e Vaticaans concilie

ROME — „Het idee is niet zo gek", aldus het commentaar van de Haarlemse hulpbisschop J.F. Lescrauwaet op het voorstel van een aantal deelnemers van de buitengewone bisschoppen- synode om ten behoeve van de gehele katholieke kerk een catechismus over het tweede Vaticaanse concilie uit te geven. Bisschop Lescrauwaet was momenteel in Rome als theologisch adviseur van kardinaal A.J. Simonis die daar als voorzitter van de Nederlandse bisschoppenconferentie deelnam aan de buitengewone bisschoppen- synode over Vaticanum II.

Bisschop Lescrauwaet, die vanwege een val eerder zijn rechterarm in het gips heeft, gaf als zijn mening dat „conciliaire catechismus kan dienen als omschrijving van de grondslagen van de katholieke kerk. Omdat deze kerk een wereldkerk is, kan de catechismus voor de hele wereld gelden mits hij zich beperkt tot hoofdzaken en de regeling van bijzaken overlaat aan lokale instanties die de kerk kent".

Een dergelijk geloofsboek acht bisschop Lescrauwaet ook nuttig „omdat de teksten van het concilie bij ons kader en onze priesters te weinig bekend zijn". Een euvel dat te wijten is aan de omvang en de moeilijkheidsgraad van de concilie- documenten, aldus Lescrauwaet. Ook de in de zestiger jaren in Nederland verschenen „Nieuwe catechismus' leed volgens hem nog te zeer aan dit feilen. „Ik waardeer dit boek zeer als vertaling van het tweede Vaticaanse concilie, maar omdat het dik is, is het wellicht nog te weinig gelezen".

Bittere verwijten aan kerken

Als nu niet gehandeld wordt breekt hel los in Zuid Afrika

TUTU
... geen gewauwel ...

HARARE — „De internationale gemeenschap van kerken moet nu handelen, want dit is de laatste kans op een nog enigszins vreedzame verandering. Als U nu niet naar ons luistert, breekt de hel los en dat zal echt vreselijk zijn". Deze emotionele oproep klonk op de internationale conferentie van de Wereldraad van Kerken, bijeengeroepen ter vergroting van de druk op Zuid- Afrika, te komen tot vreedzame verandering nu het nog kan. Ze kwam uit de mond van de woordvoerder van de zwarte Afrikanen, Jacob.

Met nadruk hield hij zijn gehoor van rond 100 afgevaardigden uit de hele wereld voor, dat kerkmensen al gauw tevreden zijn met het aannemen van goed ogende resoluties en dan de indruk hebben een revolutionaire daad te stellen. Die tijd is reeds verstreken, het gaat nu om actie die kerkelijke steun niet kan ontberen, aldus de ondertoon van de redevoeringen, gehouden door tien kerkleiders uit Zuid-Afrika.

Ze hadden geen goed woord over voor de houding van de blanke kerken daar, „die terwijl het land in brand vliegt niet de kant van de overwinnaars kiezen maar menen de massa van het volk voldoende te helpen door het sturen van een ambulance". Bittere woorden ook voor een gemeenschap van kerken de wereld over, „die zich verliest in debatten of geweld nu wel of niet geoorloofd is, in plaats van druk uit te oefenen op de regeringen van Groot- Brittannië, de Verenigde Staten en de bondsrepubliek Duitsland".

Blessing Finca, belast met de oecumenica voor de Hervormde Presbyteriaanse kerk in Zuid- Afrika, verklaarde dat niet zwart-Afrika in een crisis verkeert, maar apartheid. „Zal de kerk dan met de armen over elkaar blijven toekijken, of stelt ze de kostbare daad van het kruis?", vroeg hij zich af. Verscheidene sprekers lieten waarschuwingen horen tegen het optreden van zwarte collaborateurs, „die het blanke bewind een schijn van veranderings- gezindheid verlenen". J.F. Bill, leider van de Evangelische Presbyteriaanse kerk in Zuid- Afrika, verklaarde dat met die zwarten de blanke minderheids- regering een „verdeel- en- heers politiek" tracht te spelen en zo het verzet te ondermijnen. Sommige leiders van de zwarte thuislanden hebben een deugdelijke kerkelijke opleiding achter de rug, voegde hij hieraan toe.

Hij bracht in herinnering dat zijn kerk niet heeft geaarzeld, apartheid als ketterij te brandmerken en dat de prijs daarvoor hoog is. Die komt tot uiting in een verscheurde kerk „omdat ook bij ons, net als in andere kerken, sommige leden garen spinnen bij de thuislanden- politiek". Bill riep de kerkleiders uit het Westen op, kerkelijke functionarissen die nog een goed woord over hebben voor apartheid, aan de schandpaal te nagelen als collaborateurs van het blanke bewind. Als Westerse kerken zich met deze stromannen vereenzelvigen, verklaren zij daarmee de strijd van miljoenen mensen van nul en gener waarde, aldus Bill.

De afgevaardigden begonnen aan een zitting achter gesloten deuren, na de plenaire vergadering waar de inleidingen werden gehouden. Op een persconferentie verklaarde de Anglicaanse bisschop van Johannesburg, Desmond Tutu, „dat er zich omstandigheden kunnen voordoen waarbij individuele christenen het gerechtvaardigd achten een regime van het kwaad met geweld omver te werpen: Wij gebruiken de toetsingspunten van een rechtvaardige oorlog". Naar de mening van Tutu mag de kerk nooit of te nimmer als instituut verklaren dat zij kracht en geweld omhelst".

Bisschop Tutu maakte duidelijk, dat ieder die in gehoorzaamheid het kruis van Jezus wil opnemen en hem volgen, bijna onvermijdelijk in aanvaring komt met de machten van het kwaad. Dan zal de navolger ook enige vorm van lijden voor lief moeten nemen, aldus Tutu. Naar zijn mening zal de kerk in Zuid- Afrika haar geloofwaardigheid verliezen als zij zich niet voor bevrijding inzet. Vooral op vragen van jongemensen wat het strijden met vreedzame middelen nu feitelijk uithaalt, is naar zijn mening eigenlijk geen bevredigend antwoord te geven. Besprekingen met vertegenwoordigers van de regering blijken keer op keer tijdverspilling te zijn, „omdat ze niet van plan zijn op hun schreden terug te keren".

Tutu sprak zijn bereidheid uit op elk gewenst moment president Pieter Botha van Zuid- Afrika te ontmoeten op basis van gelijkwaardigheid. „Ik zal dan trachten als de ene grootvader te spreken tot de andere grootvader, als Zuidafrikaan tot Zuidafrikaan, als christen tot christen en dan hoop ik maar, dat het geen gewauwel wordt en er geen praatjes voor de vaak worden afgestoken", aldus de Anglicaanse bisschop. ●

Kard. Willebrands: autonomie van Eenheidssecretariaat belangrijkste

VATICAANSTAD — Het enige dat de voorzitter van het Vaticaanse secretariaat voor de eenheid der christenen, kardinaal J. Willebrands, over de toekomst van zijn secretariaat kwijt wilde nu de geruchten blijven aanhouden dat er grote veranderingen zullen komen op instigatie van het betrokken college van kardinalen, is dat „wij onze autonomie en onze bewegings- vrijheid blijven behouden".

WILLEBRANDS
... spankracht ...

Hij lichtte op een persconferentie toe, dat hem deze garantie is gegeven en dat de vraag of het secretariaat maar niet beter een congregatie kan worden, in feite al oud is en al speelde in de tijd van zijn voorganger, kardinaal Augustin Bea. „Hoofdzaak is dat wij de spankracht van een jong organisme behouden en dat wij ons niet binden aan de eeuwenoude tradities van oude congregaties", aldus de kardinaal.

Toch was in het oorspronkelijke plan voor hervorming van de Romeinse curie opgenomen, dat het secretariaat van Willebrands zou worden veranderd in een pauselijke commissie, terwijl een katholiek persbureau uit de Verenigde Staten Vaticaan- woordvoerder Navarro- Valls heeft laten zeggen, dat het een raad zou worden „die betrekkingen zal onderhouden met de Congregatie voor de Geloofsleer".

Naar de kardinaal verklaarde was het dertig jaar geleden nog ondenkbaar, dat de paus samen met de leider van een andere kerk een verklaring zou ondertekenen aangaande kerkelijke eenheid, en toch is dat gebeurd met bisschop Crumley van de Amerikaanse Lutherse kerk. Wel geeft kardinaal Willebrands toe, dat een gezamenlijk getuigen voor gerechtigheid en vrede „nog wel wat sterker kan worden ontwikkeld". ●

Vijand van Albaanse volk overleden

SANTA CLARA — De Albaanse pater Filip Mazrekku is na meer dan dertig jaar gevangenschap in een werkkamp gestorven. Het Albaanse katholiek informatie- centrum in Californië heeft dit van Albaanse vluchtelingen vernomen. De Franciscaan was een in zijn land vroeger zeer bekende musicus en componist. Lange tijd heeft hij onderwijs gegeven aan het gymnasium van de Franciscanen in Scutari (Shkodre) in het noorden van Albanië. Talrijke musici, zangers en componisten hebben bij hem hun opleiding genoten. In het begin van de jaren vijftig werd pater Mazrekku als „vijand van het volk, reactionaire priester en fascistische sympathisant" gearresteerd. Gedurende tientallen jaren kampleven heeft hij grote invloed gehad op zijn medegevangenen door het voorbeeld van standvastigheid dat hij gaf.

Wereldraad over Bhopal- ramp:

Niet alleen zorg voor slachtoffers ook handelwijze concern moet anders

GENEVE — „Bij de herdenking van de ramp die zich een jaar geleden in het Indiase Bhopal heeft voorgedaan in de Union Carbide- fabriek, sluiten wij ons aan bij mensen over de hele wereld in rouwbeklag onder de erkenning, dat ontwikkeling enkel en alleen op commerciële basis kan leiden tot onaanvaardbaar verlies van leven en vermijdbare aantasting van de gezondheid. Wij geloven dat God van ons vraagt niet alleen voor de slachtoffers te zorgen, maar ook onze handelwijze te veranderen".

Dat staat in een verklaring van de Wereldraad van Kerken, welke organisatie eraan herinnert dat een aantal slachtoffers een aalmoes heeft ontvangen. Hoewel via rechtsgedingen meer mag worden verwacht, moet nog veel meer worden gedaan om de samenleving recht te doen en verdere rampen van deze aard te voorkomen. De Wereldraad doet een beroep op alle mensen van goede wil, druk uit te oefenen op overheden en transnationale ondernemingen, opdat zij acht zullen slaan op dit beroep op het geweten. Dit met het oog op de geweldige mogelijkheden, gepaard gaande met grote risico's, die de verdere ontwikkeling van de chemische industrie nog zal inhouden.

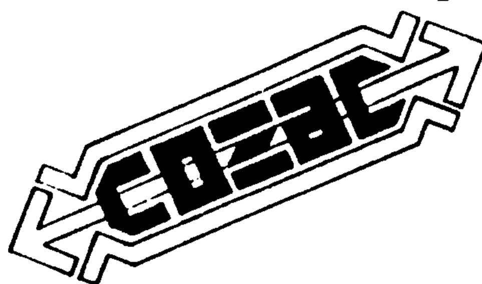
„Op grond van bewijsmateriaal dat uit verscheidene bronnen tot onze beschikking is gekomen, geloven wij niet dat de ramp te Bhopal in India van 3 december 1984 het gevolg was van sabotage. Wij houden staande dat Union Carbide een andere chemische fabricage- wijze zal moeten vinden, waarbij ook andere veiligheidseisen dienen te worden opgesteld". Dat staat in een elf bladzijden omvattend rapport, samengesteld over de giframp door de commissie voor Kerk en Samenleving van de Wereldraad van Kerken.

De commissie verklaart, dat Union Carbide gehouden is de gevolgen op lange termijn onder ogen te zien, zodat de onderneming niet kan volstaan met het geven van geld en verstrekken van medische bijstand aan mensen die daaraan behoefte hebben. De samenleving te Bhopal als geheel zal ervan moeten kunnen profiteren, aldus de Wereldraad. Daarbij dient voorrang te worden gegeven aan vrouwen en kinderen en aan mensen, die als gevolg van de ramp een handicap hebben opgelopen, aldus het rapport.

Union Carbide zal voortaan goede betrekkingen moeten onderhouden met vakbonden en groepen uit de samenleving, onder erkenning dat die een positieve rol spelen. Alle aandacht zal moeten worden gegeven aan het beschikbaar komen van informatie voor employees, artsen en de plaatselijke gemeenschap, vindt de Wereldraad- commissie. ●

Slotdocument en werkplannen van de workshop

VOEDSEL

De eerste week van de workshop werd gewijd aan het verduidelijken van de agrarische- en voedsel- problematiek in elk van de vier landen, Colombia, Venezuela, Nederlandse Antillen en Nederland, en aan het belang van de vrouw in deze landen. In de tweede week ging alle aandacht uit naar het praten over en zoeken naar mogelijke oplossingen voor deze problematiek.

Een centraal punt was dat, binnen de agrarische sector, het de kleine en middelgrote boeren — mannen én vrouwen — zijn die de meeste problemen ondervinden. Door de vertegenwoordigers uit de verschillende landen werd allereerst opgemerkt dat het landbouwbeleid in het algemeen niet of onvoldoende rekening houdt met deze kleine en middelgrote boeren.

Het officiële beleid is vooral gericht op grootschalige productie en productie- verhoging voor de nationale en internationale markt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van hoogwaardige technologie van goedkope of onbetaalde arbeid, en van ongelijke grondbezits- verhoudingen. In Nederland is het officiële beleid afhankelijk van het Europese landbouwbeleid, dat bepaald wordt via nauwkeurige overeenkomsten over productiequota, subsidie- bepalingen etc. Uiteindelijk wordt dit Nederlandse agrarische beleid tot nu toe bepaald door de gerichtheid op een zo hoog mogelijke productie om zich van een gunstige positie op de Europese en internationale markt te verzekeren. Dit beleid heeft nadelige gevolgen voor niet-geïndustrialiseerde landen, voor de agrariërs daar, die onder grote psychische druk staan, en het milieu.

Het agrarisch beleid van de Venezolaanse regering was lange tijd gebaseerd op voortzetting van de invoer van voedsel én van grootschalige productie van bepaalde producten als suikerriet en maïs voor de agro- industrie. In Colombia is het overheidsbeleid vooral gericht op de grote boeren die koffie, voedsel- en andere produkten voor de export produceren. De programma's die er zijn voor de kleine boeren zijn beperkt en zijn niet in overeenstemming met de behoeften van de bevolking. Op de Nederlandse Antillen is nog onvoldoende vooruitgang geboekt met het bereiken van een coherent landbouwbeleid.

Het gebrek aan aandacht voor de kleine en middelgrote boeren van overheidswege is extra problematisch, omdat deze sector zich vooral wijdt aan de voedselproductie voor de lokale, regionale en deels ook voor de nationale markt. Deze situatie noodzaakt tot alternatieve ontwikkelings- programma's op landbouw- en voedselgebied, wat ook het doel is van de workshop- voedsel. Deze programma's zullen vooral gericht moeten zijn op de sector van kleine- en middelgrote boeren. Deze sector kan gezien worden als het potentieel voor het veiligstellen van de productie van basis- voedsel.

De redenen om op de workshop de lokale gemeenschap als speerpunt voor nieuwe ontwikkelings- programma's te kiezen zijn:

— Het is nodig om op een praktische en reële wijze tegenwicht te bieden aan de staat en daarbij tegen een te gecentraliseerde politiek.

— Wanneer men ernst wil maken met de concrete problemen op landbouw- en voedselgebied dan moet men uitgaan van een niveau waar deze problemen gelokaliseerd en het meest voelbaar zijn. Men vond dat dit het geval is op het niveau van de lokale en regionale gemeenschap.

— De groepen, verbonden aan de productie van basisvoedsel, moeten verzekerd zijn van een grotere controle en invloed op natuurlijke hulpbronnen als land, om zo op meer directe wijze de eigen toekomst en economische, sociale, culturele en politieke ontwikkeling te kunnen bepalen.

— Men vond dat de lokale en regionale gemeenschap zich ook het beste leent voor het bevorderen van organisatie- vormen om grotere controle uit te oefenen op de politieke beslissingen in het algemeen en op ontwikkelings-programma's in het bijzonder.

— Van belang is een herwaardering van de rol van de vrouw. Vanuit een menselijk gezichtspunt (niet uitsluitend productie- gericht) kan de vrouw bijdragen aan een andere visie op ontwikkeling. Men vond dat op het lokale niveau de beste garantie bestaat voor deze wezenlijke inbreng van vrouwen.

WELZIJN, PRIORITEIT NUMMER 1.

Het welzijn van de lokale gemeenschap moet het belangrijkste deel zijn van een alternatief ontwikkelings- programma. Op de workshop is welzijn gestimuleerd in de betekenis van emancipatie van de hele gemeenschap en van elke persoon op grond van economische behoeften, menselijke, sociale, culturele en politieke waarden en in het bijzonder de autenticiteit van elk persoon. Voor déze emancipatie vond men het zeer belangrijk om de culturele waarden en de tradities van de gemeenschap serieus te nemen. In dit verband werd veel waarde gehecht aan de bevordering van culturele activiteiten door en voor de gemeenschap.

Productie, technologie en distributie.

Ook in verband met de productie en de technologie vond men dat moest worden uitgegaan van de concrete woon-, werk- en leefwereld van de personen. Dat wil zeggen van hun behoeften, hun ervaringen, hun mogelijkheden en aspiraties en dat ook moest worden uitgegaan van de potentiële rijkdom van de natuur en het milieu. Het behoud van de lokale natuurlijke omgeving en van een evenwichtige relatie tussen mens en natuur, is een belangrijk uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelings- programma's. Een ander belangrijk uitgangspunt is het streven naar verbetering van de voeding en van de levensomstandigheden in het algemeen op basis van een voor de gemeenschap meest noodzakelijk en door hen gewenste productie en distributie van en voor een gemeenschap. Dit productie- en distributie- systeem wordt georganiseerd en gecontroleerd door de mensen van de gemeenschap zelf. Hierbij hoort een zogenaamde aangepaste technologie. Dat wil zeggen een technologie die de mensen werkelijk van dienst is en die rekening houdt met de eigen ervaringen en kennis. Tegelijkertijd is het een technologie die de rijkdom van de natuur en het milieu behoudt.

Deze aangepaste technologie betekent geen achterlijke technologie maar een optimale technologie op basis van genoemde kenmerken. In de visie die ten grondslag ligt aan een alternatief ontwikkelings- programma wordt op de eerste plaats geproduceerd voor de lokale en regionale markt, dat wil zeggen de markt die de mensen zelf kunnen organiseren en controleren.

Perspektieven op korte en lange termijn.

In verband met de nieuwe ontwikkelings- programma's kan een korte en lange termijn onderscheiden worden. Op korte termijn gaat het om het realiseren van lokale programma's om de gemeenschap economisch, sociaal, cultureel en politiek te versterken. Op lange termijn zal het noodzakelijk zijn het ontwikkelings- proces uit te breiden naar andere regio's en niveau's, dat wil zeggen op regionaal, nationaal en ook internationaal niveau.

Het is noodzakelijk dat er programma's begonnen worden tussen dorpen, gemeentes en regio's op basis van de uitbreiding van organisaties en actievormen die nu op lokaal niveau bestaan. Het is van belang om reeds vanaf het begin zoveel mogelijk voorwaarden te scheppen voor de lange termijn.

De redenen voor deze strategie zijn:

a. Vermijden dat de gewenste ontwikkeling beperkt blijft tot ene of enkele lokale gemeenschappen of regio's.

b. Om sterkere instrumenten te creëeren om de overheden te brengen tot een beleid die deze nieuwe programma's bevorderen.

Voorthuizen, 31 oktober 1985. ●

WORKSHOP "VOEDSEL" GEHOUDEN IN NEDERLAND

Van 21 oktober tot 1 november werd in Voorthuizen, Nederland, de Workshop "Voedsel" gehouden. De door COZAC (Stichting ter bevordering van contacten met Zuid- Amerika en het Caraibisch gebied) georganiseerde workshop met deelnemers uit Nederland, Colombia, Venezuela en de Nederlandse Antillen, was een succes.

De Nederlandse Antillen werden vertegenwoordigd door Ir. I. Moenir- Alam en Harrie Verstappen, beiden uit Curaçao, en de nu in Nederland verblijvende Antillianen Cecilia Curiel, voedseldeskundige, en Johannes Martis, student aan de Tropische Landbouwschool.

... twee van de cozac-organisatoren: Leon Weber en Ieteke Witteveen ...

CURACAO

De huidige economische crisis op Curaçao bewijst nogmaals dat een alternatieve ontwikkeling gericht dient te zijn op een beperking van de afhankelijkheid van het buitenland en van een diversificatie van de economie.

De ontwikkeling van de agrarische sector, gericht op de eigen voedsel- voorziening, speelt hierin een belangrijke rol. Bij dit agrarische beleid dient bijzondere aandacht besteed te worden aan sociale en emancipatorische doelstellingen en dient rekening gehouden te worden met de culturele en de ecologische realiteit van het eiland. Bewust dient gestreefd te worden naar de toepassing van aangepaste technologie en van alternatieve energie.

Tegelijkertijd zal er gewerkt moeten worden aan voorlichting van de bevolking het belang van de eigen voedsel- voorziening en van een uitgebalanceerde voeding moet worden benadrukt.

Ter realisering van dit beleid wordt uitgegaan van de kleine boer, liefst verenigd in coöperatief verband als doelgroep. Speciale aandacht zal hierbij geschonken worden aan jongeren en vrouwen.

PRIORITEITSSTELLING

In het kader van voornoemde visie op ontwikkeling wordt als prioriteits- stelling op dit moment gehanteerd:

— Het verbeteren van de watervoorziening van de kleine boeren met toepassing van alternatieve energie en aangepaste technologie.

— Bewustmaking van en voorlichting aan de bevolking, met betrekking tot de voedsel- voorziening en voeding.

— Het geven van een nieuwe impuls aan het coöperatiewezen in het algemeen en met name in de agrarische sector.

Om zoveel mogelijk te garanderen dat het uitvoeren van programma's en projekten ook daadwerkelijk ten goede komt van de aangeduide doelgroepen zal de projekt- voorbereiding en opstelling, de uitvoering en de evaluatie zoveel mogelijk door de groepen zelf dienen te geschieden.

PROGRAMMAVOORSTEL

Gezien de visie op ontwikkeling en de hieraan gekoppelde prioriteits- stelling wordt verwezenlijking van de volgende programma's nagestreefd:

1. WATERVOORZIENING

— Verantwoorde toepassing van het (reeds beschikbare) gezuiverde rioolwater voor agrarische doeleinden met name t.b.v. irrigatie. Ook kan in dit projekt een biogas- installatie geïnkorporeerd worden alsmede de mogelijkheid van kompostering.

— Het onderzoeken van de mogelijkheid van de productie van zoetwater voor mens en dier m.b.v. "solar stills" en aanwending van het zoutafval voor de teelt van pekelkreeftjes voor de produktie van vis- en veevoer.

2. KLEINVEETEELT

— Het nagaan van de mogelijkheid van een verwerkingsbedrijf voor uitgelegde legkippen ter produktie van diervoeder.

— Het entameren van een bijenhoning-- produktie- projekt.

— Het entameren van een konijnen- teelt- produktie.

3. VISSERIJ

— Het onderzoeken en toepassen van de (zoutwater) visteelt alsmede van andere mariene organismen.

4. ALGEMEEN

— In het kader van bewustmaking en voorlichting zou een campagne uitgevoerd kunnen worden waarbij speciale aandacht aan voeding wordt geschonken.

— Voor wat betreft voedselvoorziening zou een onderzoek uitgevoerd dienen te worden naar de rol en het potentieel van de part-time agrariërs op Curaçao.

— Er dient een programma opgesteld en uitgevoerd te worden waarbij de groepen die hebben deelgenomen aan de Workshop van COZAC 22 oktober — 1 november 1985 te Voorthuizen in nauw contact met elkaar zullen blijven en waarin uitwisseling van ervaringen en gegevens plaats heeft. ●

VENEZUELA

In de afgelopen jaren is in Venezuela de stelling hoorbaar dat het land zijn agrarische ontwikkeling moet heroriënteren met als doel om een hogere graad van voedselzelfvoorziening te bereiken.

Tegelijkertijd is er sprake van een toenemend besef dat niet- typisch- agrarische factoren grote invloed hebben op de ontwikkeling van de landbouw:

— de kwaliteit van het leven op het platteland en in de kleine en middelgrote dorpen en stadjes;

— het buitensporige centralisme op politiek- administratief gebied;

— de stedelijke- industriële visie op ontwikkeling die heeft geleid tot enorme verstedelijking;

— het overdreven omhelzen van een éénsoortige technologie: modern, maar afhankelijk en destabiliserend voor de productie;

— het gebrek aan lokale ontwikkelings- opties, die aan de mogelijkheden van de sociale organisaties op lokaal niveau meer ruimte zouden kunnen geven.

Daarom moeten we denken aan nieuwe vormen voor de organisatie van de productie van de kleine boeren, vormen die ook stabiliteit kunnen geven aan de boerenfamilie.

In het district Yaritagua is een ervaring met lokale ontwikkeling op gang aan het komen, gebaseerd op een strategie tegen de overheersende grootschalige monoculturen (mais en suikerriet) in de landbouw. Deze ervaring toont ons steeds duidelijker de wenselijkheid van een soort landbouw die de lokaal aanwezige natuurlijke hulpbronnen en de autochtone technologie herwaardeert, en die in staat is om in de eerste plaats de boeren zélf en hun families te voeden en in de tweede plaats de familie en de gemeenschap het bestaan kan garanderen en overschotten kan leveren voor de lokale en regionale markt.

Om dit te bereiken is het onder meer nodig om de plattelands- problematiek in te brengen in de lokale machts- instanties, met name de gemeentelijke instellingen.

Uitgaand van het voorgaande is een programma voor de ontwikkeling van integrale boerenbedrijven geformuleerd (Granjas Integrales Campesinas)

PROGRAMMA VOOR LOKALE ONTWIKKELING: INTEGRALE BOERENBEDRIJVEN. INHOUD VAN HET PROGRAMMA

In zijn beginfase bestaat het programma uit een geheel van onderzoeks- en ontwikkelings- activiteiten op lokaal niveau en van experimentele aard, gericht op het scheppen van de basis- voorwaarden in de boeren- gemeenschappen, de organisaties en onder de boeren (mannen en vrouwen) voor het versterken en consolideren van hun familiaire productiestruktuur.

DOELSTELLINGEN VAN HET PROGRAMMA.

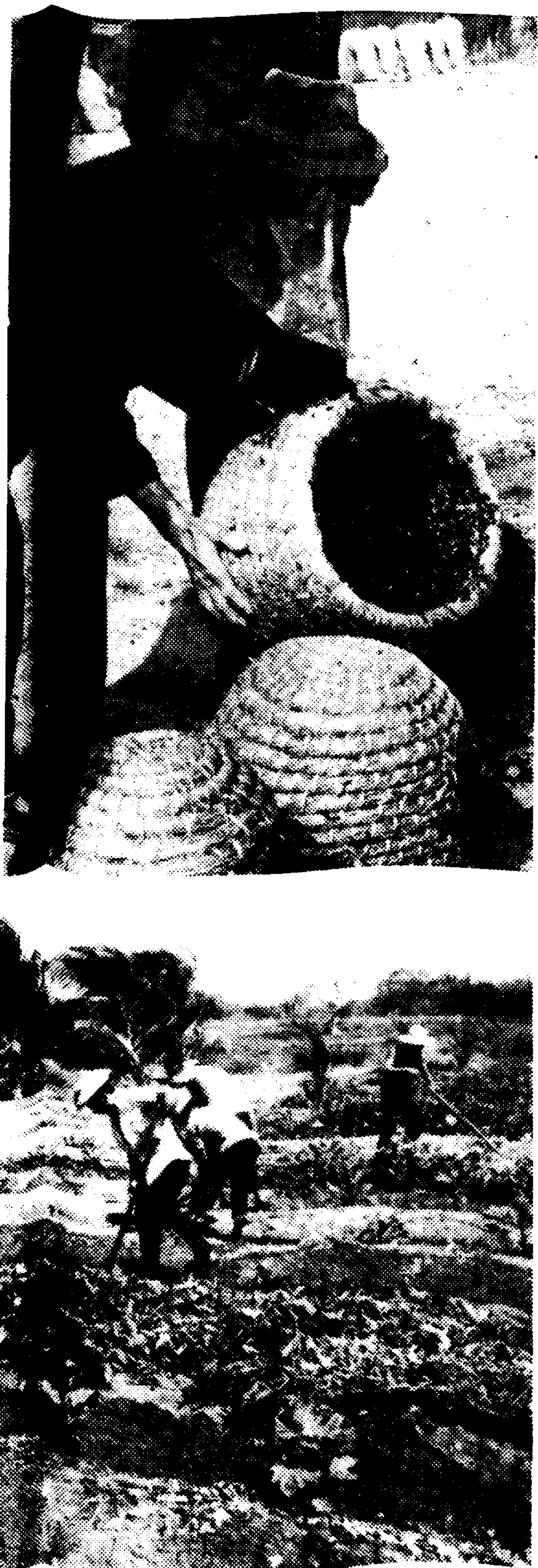
a. Het maken van een diepgaande analyse van de bestaande agrarische systemen in de uitgekozen gebieden, wat betreft hun agronomische, economische- en voedings- eigenschappen, en in het bijzonder wat betreft hun levensvatbaarheid en stabiliteit op (middel)lange termijn;

b. Het vaststellen van de inhoud, de prioriteiten en de instrumenten, van onderzoekings- projekten op het gebied van technologie en economie, gericht op de oplossing van de lokaal heersende problemen;

c. Het ontwerpen en op gang brengen van educatieve en voorlichtings- activiteiten, in nauwe samenhang met de lokale problemen en behoeften, zowel van de boeren als van het ondersteunend technisch personeel dat in het programma meewerkt;

d. Het stimuleren van de oprichting en werking van mechanismen van boeren- organisatie en -participatie in brede samenwerking met de lokale, gemeentelijke organen;

e. Het stimuleren van complementaire activiteiten aan het agrarisch programma zoals: huisvesting, gezondheidszorg, cultuur, zodat meer integratie in de activiteiten van de lokale en regionale organen plaats vindt en de kwaliteit van het leven in de plattelands- gemeenschappen verbeterd wordt. ●

NEDERLAND

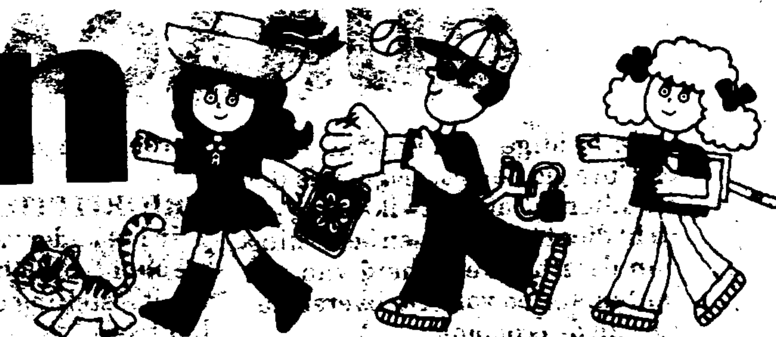
De landbouw is een belangrijke pijler van de hele Nederlandse economie, hoewel de werkgelegenheid in de land- en tuinbouw nog maar zo'n 5% bedraagt.

De landbouw is sterk gerationaliseerd én gecentraliseerd. De productiekant wordt beleidsmatig gestuurd vanuit het EG- apparaat in Brussel, het milieu- en ruimtelijke ordenings- aspect is nog een Nederlandse, nationale resp. provinciale aangelegenheid. 25 jaar Europees landbouw- beleid heeft enerzijds een onmiskenbare materiële voedsel- voorziening opgeleverd. Er is bovendien sprake van een stabiele en redelijk geprijsde voedsel- voorziening. Aan de andere kant heeft het beleid bepaalde grenzen bereikt, zodanig dat drastische aanpassingen nodig zijn. Voor de productie is het meest ingrijpende voorbeeld de superheffing, voor de milieu- en ruimtelijke ordening de aankomende meststoffen- wetgeving.

Terwijl deze maatregelen op korte termijn paal en perk kunnen stellen aan overproducties, staan op langere termijn ook andere belangen op het spel, direct menselijke belangen, van boeren en boerinnen, tuinders en tuinders- vrouwen, en met name de kleine en middelgrote onder hen. Terwijl tot nu toe de productiekant de volle aandacht krijgt, is op dit moment de vraag aan de orde hoe de land- en tuinbouwende bevolking weer meer greep kan krijgen op haar bestaans- mogelijkheden. De ruimte voor inspraak en zeggenschap is echter klein, en dreigt steeds kleiner te worden. Zo trekt de landinrichtings- wetgeving in Nederland een steeds zwaardere wissel op de inspraak- mogelijkheden van de agrarische bevolking, ten gunste van andere groepen van de bevolking. Toch is juist ook op lokaal en regionaal niveau zichtbaar dat boeren en boerinnen aan alternatieven werken. ●

Papilon

kinderpagina

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. [illegible]rei; 5. overtreding van Godswet; 10. gelijk; 12. echte; 13. [illegible] van kennen; 14. indien; 16. niet dichtbij; 17. op [illegible]; 19. ongedierte bij honden; 22. Nomen Nescio (afkorting); 24. neonbuis; 26. eerste persoon enkelvoud; 28. nieuwsblad; 29. uitroep; 30. traptrede; 32. einde; 34. niet één uitgezonderd; 36. stap; 37. uitroep van verbazing op de Antillen; 38. uitholling tussen twee bergen; 40. van de; 42. kerel; 44. wrede Romeinse keizer; 45. opdracht; 46. op de eerste plaats.

VERTIKAAL: 1. gat in de waterleiding; 2. zie 10 horizontaal; 3. wortels; 4. voegwoord; 6. Oost-West; 7. deel van de buik; 8. uitwerpselen; 9. lof; 11. reeds; 14. slede; 15. afkorting van Sint; 18. voegwoord; 20. pus; 21. het binnenste van een vrucht; 23. deel van een huis; 25. vervoeging van bidden; 27. deel van een vulkaan; 29. op een andere manier; 31. soort hert; 33. elk; 35. en dergelijke (afkorting); 36. ten laatste (afkorting); 37. arbeid voor onvolwaardigen (afkorting); 39. overblijfsel van vuur; 41. bederven; 43. voorzetsel; 44. Nederlands-Engels (afkorting).

WINNARES van de vorige keer:

Suyen Jamanika
Soto Kaya A-12
Curaçao

Zij kan langs komen bij Redactie Amigoe Curaçao, Scherpenheuvel z/n (tot 15.00 uur 's middags) om haar prijs af te halen.

OPLOSSING van de vorige keer:

1. wegen; 2. graag; 3. negen.

Onder degenen, die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van NAf.15,- van Augustinus Boekhandel.
Succes!

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van 17 januari 1986 worden bekend gemaakt.

Kinderen, die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 15 januari 1986 opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O. Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire.

Duidelijk op de enveloppe vermelden.

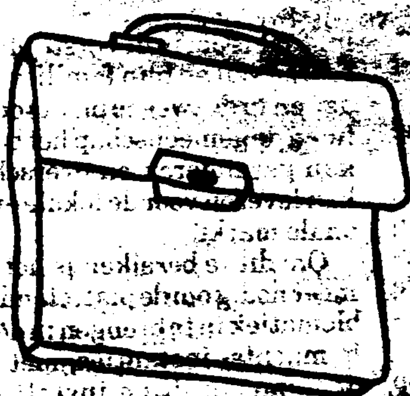
KINDERPUZZEL

..."dat moest ik eens doen"...

Pipiripi

Sharité a disidí di sak pa e papia mas mihó [illegible] miniatura pero den esei el a trompeká kai. Su tas di skol ku tabata na su skouru a kita kai su dilanti. Di ripiente ela mira kon e antena di Pipiripi a dobla, mik riba dje. Sharité a habri dos wowo grandi di spantu. "No, min ta hasibu nada..." ela kuminsa bisa tur spanté pero [illegible] hin hei ku ta riba e tas ku a kai riba su-ela e antena tabata mustra.

"An, ta hamber bo por tin?" Ela puntra anto habri e tas lihé saka un apel ku a sobra dén su tas.

E wil di antena [illegible] drei anto e shon blou chikitu a kuminsa saka un sonido [illegible] pasá pero mas duru anto un tiki otro.

"Piiiii pi pi piiii". Des tengla manera kangreu a bulá salí na antena di e shon anto nan a ranka e apel for di Sharité su man, mandé na su boka lihé anto ku un sonido manera ora hende ta guli lihé "gloeb, gloeb", ela disfrutá di e apel.

"Hooi", e muchanan a grita.

"Saka pipita no!" Sharité a grita [illegible], pero el a sintí pasobra el a keda kontentu ku e shon no tabata hasi e of e muchanan nada malu.

"Bo tin ku sinta bisa danki tambe", el a bisa anto ela pasa un dede riba kabes di Pipiripi.

"Pii piiii riiii" e shon a kontestá.

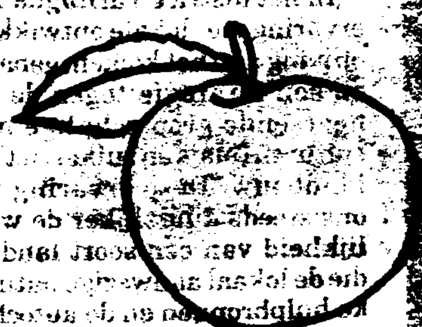
"[illegible], [illegible] men danki? [illegible] hari. "Ta yamer ku bon' por papia". Mi ta ripará ku bo kabes ta duru anto bo no ta stop di drei ku bo wowonan, pero bo por papia pa mi sa masha dibo.

"Den esei un mucha [illegible] stem a zona [illegible] "Sharité, ki ora bo ta ban [illegible] to kiko bo ta [illegible] ko[illegible]

[illegible] a keda ketu ta pensa. Kiko mi por hasi? ela puntra su mes. Mi no ke pa shon hai sin ku mi haña [illegible] di mustra Mami ku Papi.

"Ta mi amigu nobo e ta", ela bisa duru.

"Ai, mi sa kaba", ela grita. "Mi ta hinké den mi tas di skol. Ela tak un biaha mas pa kohe e shon pone den su tas di skol. E shon a para ketu laga Sharité hinké den su tas. Ta manera kos ku e tabata sinti ku Sharité tabata kier e pa un amigu.

Om zelf te maken

Wrakhout beschilderen

ZOEK EEN MOOI stukje hout bij [illegible]. Schuur het glad met schuurpapier. Teken met [illegible] maakte tekening of het bijgaande voorbeeld [illegible]. Schilder met plakkaatverf eerst de lijnen [illegible] en vul daarna de vlakken in met de kleuren [illegible] elke keer, als je een kleur gebruikt hebt [illegible] en maakt het penseel (nr. 1 en 2) grondig schoon. [illegible] je het geheel.

Mopje

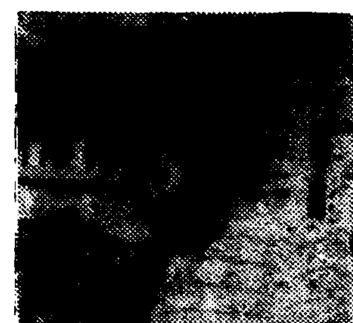
J[illegible] heeft [illegible] van [illegible] Gaat u daar [illegible] Wat zegt U [illegible]ter: "[illegible] fitten".
De dokter onderzoekt [illegible] en zegt op [illegible] [illegible] ... 34, 35 [illegible]". Jansen: "Ik kom hier [illegible]

*****

[illegible] zegt tegen [illegible] [illegible] Hij is nog [illegible] [illegible] in [illegible]

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

”...op den verbeterden Hollandschen voet...”

door Wim Rutgers

Een mens kan zich onsterfelijk maken in positieve en in negatieve zin. De eerste landsonderwijzer G.G. van Paddenburgh heeft het inderdaad in de laatste zin gedaan met zijn berucht geworden uitspraak over het Papiament:

*”Het papiament (van pappiar, spreken) bestaat uit bedorven Spaansch, Indiaansch en Hollandsch, arm in woorden, zonder buiging, voeging of geslacht onderscheiden, maar rijk in hevig door de keel uitgesproken wordende schelle klanken, en vooral in scheldwoorden. Onverdragelijk is dit gekakel voor het fijnere oor van den Europeaan bij zijne eerste aankomst, en moeijelijk kan men zich aan dit kalkoenen geluid gewennen. Niet alleen de Negers, Mulatten en andere kleurlingen spreken dit jargon, maar ook de blanken, vooral de blanke Creolen, wier kinderen, door Negerinnen gezoogd, door dezelve de eerste indrukselen ontwangende, niets dan Creoolsch of Papiament spreken, en dan naderhand het Hollandsch of Nederduitsch doorgaans gebrekkig en onvolkomen leeren, hetzelve nog gebrekkiger lezende en schrijvende. Deze kwade gewoonte, vooral onder de schoone kunne, is zoo ingeworteld, dat daaraan geen verbeteren schijnt te zijn. In verscheiden huisgezinnen, is het Nederduitsch zoo bekend als het Arabisch; en echter rekenen zij zich van **Nederlandsche afkomst**. Van daar dan ook de verbazende moeite voor den onderwijzer, om zijne leerlingen met de Hollandsche taal gemeenzaam te maken, daar zij Nederduitsch Papiament met moeite sprekende, telkens de geslachten verwarren, het toekomende, tegenwoordige en voorledene door een haspelen, en alzoo dikwijls onverstaanbaar worden.”*

Enkele zaken uit dit lange citaat vragen de aandacht:

— In de eisen die hij kennelijk stelt aan een taal als zoetvloeiendheid, veel verbuiging, onderscheiding in geslacht, toont hij zich een kind van zijn tijd die talen arm vond als deze zaken ontbraken;

— Hij wijst op de creolisering van de blanke, waarvan de taal uitdrukking is; de rol van de yaya daarbij die in de moderne literatuur ook nog zo sterk benadrukt wordt;

— De moeilijkheden die de kinderen van nu nog op school hebben met de / het en de werkwoordstijden signaleerde hij 1½ eeuw geleden al;

— Hij zag de problemen al met de uitspraak- moeilijkheid g/h (heel/ geel; hout / goud) die ”somtijds kluchtige verwarring kan baren”;

— ”Engelsch, Fransch, Spaansch en Hoogduitsch wordt hier door de kooplieden en de beschaafde klasse veel gesproken; vooral ook Neger- of Colonie- Fransch en verbasterd Deensch.”

Als we al deze citaten uit **Beschrijving van het Eiland Curacao en onderhoorige Eilanden. Uit onderscheidene stukken, bijdragen en opmerkingen opgemaakt, door een Bewoner van dat eiland** (Haarlem, 1819) Van Paddenburgh tenminste in de schoenen mogen schuiven. Maar hij wordt wel algemeen beschouwd als de auteur van dit boek; volkomen zekerheid is er echter niet!

DE TIEN GEBODEN.

Dieez mandamiento di Dioos.

1. Stima Dioos aribi toer Coos.
2. No Hoera sien grandi misteer.
3. Santifica fiesta nan.
4. Honora bo tata e bo mama.
5. No mata.
6. No haci Coos dishonesto.
7. No horta.
8. No papia malve di bo progimo.
9. No desea moheer di bo progomi.
10. No coedicea coos di otro hende.

HET ONZE VADER.

Padre Nuestro.

Noos Tata coe tana cieloe, coe Bo nombre ta santaficar, larga coe Bo reynabini na noos, coe Bo bolontad, haci na tera com na cieloe, Doena noos avé, noos pam di cada dia. Pardona noos noos debé, asina coe noos ta pardona na noos dehedoornan e no larga noos caî din tinta cion, ma libra noos di toer maloe. Amen.

...Uit: M.D. Teenstra De Ned. E.I. Eilanden...

Van Paddenburgh is niet de enige die zich aan het begin van de 19e eeuw negatief over het Papiament uitlaat. M.D. Teenstra zegt in 1836:

”Wordt er in Suriname eene leelijke, verbasterde, neger- Engelsche taal gesproken, ofschoon eigenlijk slechts eene voor alle talen onverstaanbare spraak zijnde, niet minder vindt dit met het verbasterde Spaansch op Curacao plaats. Zoomin als een Engelschman het neger- Engelsch verstaat, zoo min verstaat ook een Spanjaard het neger- Spaansch, of het zoogenaamde Jargon van Curacao. Dit wanluidend Spaansch patois, op Curacao papiemento genaamd, is niet minder onaangenaam van dialekt als armoedig in woorden.”

Als voorbeeld geeft hij dan de tien geboden en het Onze Vader weer. Ds. Bosch schrijft in zijn **Reizen** van 1827

”een Spaansch patois, papiemento genaamd, de taal die de Negers en gekleurden, die de kinderen der blanke inwoners en een groot gedeelte van het schoone geslacht bij voorkeur onder elkander spreken...”

Ook ds. Bosch meldt dus, evenals Van Paddenburgh, met nadruk dat de vrouwen zo vaak Papiament spreken. Na een uitvoerige beschouwing over het feit dat de Nederlanders altijd hun taal verwaarloosd hebben, in tegenstelling tot de Engelsen en andere volken, gaat hij verder:

”De Engelschen .... hebben in die weinige jaren, dat zij van dit eiland meester zijn geweest, hunne taal hier zeer bevorderd. Alle kooplieden, vele andere ingezetenen, ook sommige van het schoone geslacht, en eenige zwarten en gekleurden... spreken hunne taal...”

Dat het Engels aan het begin van de 19e eeuw prestige bezat op Curacao ten koste van het Nederlands, vinden we twee keer in de poëzie bevestigd. Twee jaar na het Engelse bewind lezen we nog: ”Kan men in het Nederduitsch

BIBA HOELANDA!
BIBA SJOON AREI!
BIBA LIBERTAD!

Fo di-djà Rason koe ta bini lo tiën di beende na Horen van Overvloed:
TOER SOORTO DI LIKEUR I BIBIDA DOESHI
DI LIBERTAD,
na prys masha barata.

EMANCIPATIE NA KORSAU!
BIBA! BIBA! BIBA!

Curaçao den 12 Juny 1863.
CHUMACEIRO & Co.

zich even kort en krachtig uitdrukken, als in vreemde talen? Den lezer oordeele uit de volgende regeltjes:—

He that fights and runs away,/ Will live to fight an other day:/ But he that is in battle slain,/ Will never rise to fight again/

Een vertaling moet als proef op de som de kwaliteit van het Nederlands bewijzen:

Die stryd, en loopt uit veld en slag,/ Leeft ligt, en stryd een andren dag:/ Doch wien het slagzwaard valt ter neer;/ Staat nimmer op, en stryd nooit meer/

Enkele weken later wijst de Redacteur op de mogelijkheden van de Nederlandse taal, die dus kennelijk echt bewezen moest worden op Curacao in die dagen!, aan de hand van een gedicht van de Nederlandse dichteres Petronella Moens (1762 - 1843).

Mocht men dan al soms twijfelen aan de waarde van het Nederlands, de onwaarde van het Papiament was buiten kijf! In de 'tuinen' en de 'gehuchten der vrijnegers' wordt ”alleen het Spaansche jargon in al deszelfs wanluidendheid en armoede bewaard,” aldus nogmaals ds. Bosch die vervolgt met:

”Deze taal, — indien dezelve dien naam dragen mag, — heeft geene lidwoorden, noch geslachten: van de moeite die deze laatsten in onze taal veroorzaken, is men dus bevrijd.”

Daarna geeft hij voorbeelden over meervouds- vorming en vervoeging en wijst op woord- betekenissen en het toontaal- karakter van de taal. Ook wijst hij op de rol van 'de huis- bedienden' die de taal aan blanke kinderen leren; de beheersing van het Nederlands wordt daardoor zeer nadelig beïnvloed. De aanvankelijke verbetering van het Nederlands na 1816, o.a. door het onderwijs op 'den verbeterden Hollandschen voet', wordt weer teniet gedaan door de 'Roomsche Pastoors die zich ”bij hunne aankomst in 1824 met de volle borst op dit Papiamento

toelagen, met dit gevolg, dat zij reeds in 1826 daarin predikten, hetwelk tevoren nooit gebeurd was; eene Cathegismus daarin lieten drukken, en het plan hadden, om er ook een gebeden- boek in uit te geven.”

Wat de pastoors niet konden zeggen in het Papiament, deden ze volgens ds. Bosch in het Spaans:

”... men moet weten, dat de Pastoors hiertoe de Spaansche taal te hulp namen, zelfs zoo dat mijne Negers, uit de kerk komende, mij verzekerden, dat zij geheele zinnen niet konden verstaan, omdat dezelve grootendeels uit voor hen onbekende Spaansche woorden bestonden.”

Ook Teenstra wijst op de 'naar het Spaansch geschoeide' kerktaal, die dus door het volk slecht verstaan werd.

Intrigerend is nog de voetnoot die Ds. Bosch aan zijn taal- beschouwingen toevoegde:

”Te voren was er wel door den waardigen Graaf DE LARREIJ, die Professor in deze taal kan zijn, een Woordenboekje daarin geschreven ten dienste der Vreemdelingen...”

Elk speuren in Nederland en de Verenigde Staten naar dit waarschijnlijk oudste Papiamentse woordenboekje is tot nu toe vergeefs geweest.

Ondanks de pogingen van de Nederlandstalige scholen om het Papiament terug te dringen en het Nederlands te bevorderen, is dit niet gelukt. Het school- reglement van 23 juli 1838 schreef voor aan de schoolmeesters

”dat zij vooral te zorgen hebben, dat de Hollandsche taal op hunne respective scholen grondig onderwezen en door de kinderen verstaan wordt en volstrektelijk niet te permitteren dat de kinderen onder elkander eene andere dan de Hollandsche taal spreken.” (geciteerd uit Prins: Latent taaltalent, p. 13)

Van Paddenburghs opmerking in 1819 dat het 'Nederduitsch zoo bekend als het Arabisch' is vindt later in de 19de eeuw bestrijding en steun. In 1836 schrijft Teenstra nadat hij Van Paddenburghs uitspraak geciteerd heeft:

”Doch, dit mag vroeger zoo geweest zijn, maar thans is dan de Nederduitsche taal onder de fatsoenlijke klasse merkelijk verbeterd, en zelfs de negers verstaan en spreken hier het Hollandsch beter, dan die van Suriname.”

Teenstra was van 1828 - 1834 in Suriname en maakte van daar uit twee reizen naar onze eilanden in 1828 / 1829 en 1833 / 1834. Ds. Bosch zegt ook dat het Nederlands in de jaren na 1816 beter beheerst werd, maar hij vindt toch veel schorten aan het gebruik ervan. Enkele tientallen jaren later zegt Dirk van Scheltema dat hij in de Fortkerk geen enkele kleurling zag; de ”dienst vond trouwens

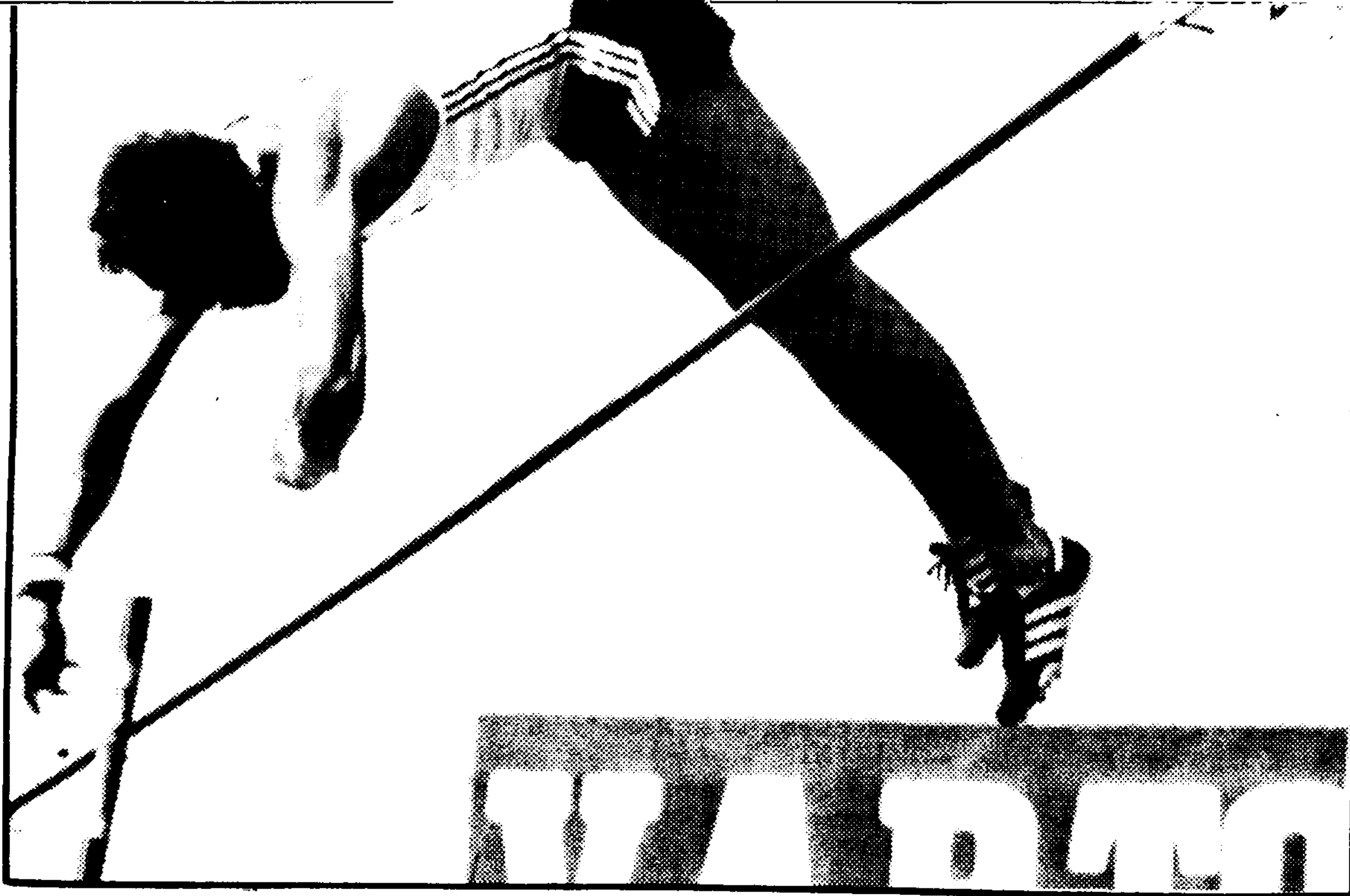
(doorlezen op pag. 14)

BO MES KOMO HUES

FAYO DI KORTE SUPREMO (14)

No por saka ningun argumento for di lei ku ta hustifiká kitamentu di derecho di alimentashon, ora un di e èks- esposonan bolbe kasa. E hòmber mester kumpli.
HR. 22- 7- 1942 NJ. 1942 no. 645.

Portret van een balling:

... over 5 meter 78 ...

Wladislaw Kozakiewicz

Sinds de vijftiger jaren heeft er een ware exodus van met name Oosteuropese atleten plaats gehad in de richting van vooral West-Europa en de Verenigde Staten. Toen in 1956 het liberaliseringproces in Hongarije abrupt werd gestopt door het Russische leger, vluchtten velen naar het Westen. De in sportkringen bekendste vluchteling was een majoor van het Hongaarse leger: Ferenc Puskas. Hij vestigde zich in Spanje en voetbalde zich tot legende bij Real Madrid. Na hem zouden nog honderden sportlieden volgen.

Kijkend in de luxueuze etalage van het kapitalistische gedeelte dezer aarde, werden de bekoringen hen vaak te groot. Oostduitse atleten namen het vaakst de benen, zeker sinds de oprichting van de Berlijnse muur in 1962. Tsjechische sporters wisten de weg naar een hogere welstand in het Westen te vinden.

Berind Nachtweik is een bekende, bij Bayern München voetballende, Oostduitse vluchteling. De Roemeen Radaen verdient zijn aangename hoeveelheid Duitse marken eveneens in de Bundesliga.

Sandor Popovic, een gevluchte Hongaar, verdient als trainer de kost bij het Nijmeegse N.E.C. en de Tsjechische Marina Navratilova heeft haar vaderland gelaten voor wat het is en zich tot Amerikaanse laten naturaliseren. Enkelen van de velen, die mèt hen besloten de sprong te wagen.

KOZA

Wladislaw Kozakiewicz is van professie polstok- hoogspringer.

En niet zo maar een. Tijdens de Olympische Spelen in Moskou won hij op dit onderdeel de gouden medaille. Met een sprong van 5 meter 78 cm. versloeg hij de vooral Russische en Oostduitse concurrentie. Een nieuw wereldrecord. na die gouden sprong maakte hij een obsceen gebaar naar het Russische publiek.

... na de gouden sprong ...

„Het gebaar was puur voor de Russen. Het is moeilijk uit te leggen wat ik er op dat moment precies mee bedoelde. Het publiek floot constant, ik kon me heel moeilijk concentreren. Ik was boos, voelde me sterk en maakte dat gebaar. Maar het had ook een diepere betekenis. Wij Polen hebben een hekel aan de Russen, omdat we konstant onder druk staan."

In de jaren na zijn Olympische overwinning werd het er in Polen niet gemakkelijker op voor Koza. „Het gebaar" was niet weggewist uit de geheugen van de regeringsgetrouwe officials. Om de meest uiteenlopende futiliteiten werd hij geschorst. Dat gebeurde zo vaak, dat hij nauwelijks nog toe kwam aan het bedrijven van topsport. Het waarom van de diverse schorsingen werd hem niet duidelijk. Wat wel duidelijk was, was het feit dat het Poolse volk hem als een nationale held zag. Het had „het gebaar" heel goed begrepen en bracht hem op één lijn met Solidariteit, Lech Walesa en Karl Woytila.

Koza, zoals hij in het westen gemakkelijkheidshalve, wordt genoemd, mocht buiten het Oostblok niet meer aan wedstrijden deelnemen. Zijn gezin werden ook in eigen land beperkingen opgelegd, hetgeen hem beetje bij beetje duidelijk maakte, dat de toekomst voor zijn gezin en hem niet meer in Polen lag.

VLUCHT

In 1984, nadat Koza zesde was geworden bij de Vriendschapsspelen in Moskou, werd hij, vanwege het feit, dat hij volgens de Poolse bond onder zijn kunnen gepresteerd had, wederom en nu voor zes maanden geschorst. De paspoorten van zijn vrouw en hem werden ingenomen en in huize Kozakiewicz in Gdansk viel de beslissing om naar West-Duitsland uit te wijken. Toen ze in de loop van dit jaar hun paspoorten weer terug kregen, besloten ze te gaan. In juni is het zover:

„Ik heb kaartjes voor de boot gekocht en heb vier tassen gepakt met de hoogst nodige dingen voor de kinderen. Ik nam ook vier stokken mee. Aan de grens vroegen ze me waar ik naar toe ging. Heel vriendelijk.

Ze kennen me daar. Ik zei dat ik voor wedstrijden naar Duitsland ging. Na het uitdelen van wat handtekeningen, mochten we door. Normaal gesproken is het erg moeilijk om met je hele gezin naar het buitenland te gaan. Ze moeten alles weten, meestal moet er een thuis blijven. Mijn bekendheid gaf me vrije doorgang."

HANNOVER

Wie mocht denken, dat de Pool met open armen werd ontvangen in West-Duitsland, heeft het mis. Na omzwervingen langs sport- bekenden, vond hij onderdak in Hannover. Omdat de Duitse atletiekbond in het geheel niet reageerde op zijn verzoek als trainer bij de bond te gaan werken, werd zijn situatie problematisch. Ook een wedstrijd- licentie liet lange tijd op zich wachten. Om toch aan enige inkomsten te komen, was hij regelmatig op marktpleinen te zien, alwaar hij zijn polsstok-kunstjes vertoonde. De vedette in eigen land verwerd tot een kermisklant in zijn nieuwe vaderland. De teleurstelling werd verbeten. Na veel geleur mocht hij wat clubjes gaan trainen. Ook de naturalisatie liet lang op zich wachten. Voorwaarde om als Duitser deel te kunnen nemen aan internationale wedstrijden. Hij wil als individu gaan deelnemen, niet als lid van het nationale team. Die dingen liggen in het chauvinistische Duitsland gevoelig.

„Ik zou niet in het Duitse team willen uitkomen. Ik kom uit Polen, ik ben hier meteen de beste springer en ik zou de plaats van de beste Duitser innemen. Dat valt hier niet goed. Dat zou slechte publiciteit voor mij zijn. Het is beter om in andere wedstrijden goed te springen. Ik wil hier graag trainer worden en in het Duitse wereldje van de polsstok- hoogspringers heb je je vrienden nodig."

Onderwijl wacht en traint hij in Hannover. Koza wacht op toelating tot de officiële trainers- cursus en traint voor de internationale wedstrijden, die voor het komende seizoen op de agenda staan. Met een niet aflatend optimisme ziet hij zijn toekomst tegemoet. Hij zegt geen last te hebben van heimwee, omdat hij zich dat niet kan permitteren. Maar een Pool zal hij blijven.

„De dag na de wedstrijd liep ik op het Rode Plein en Poolse toeristen kwamen naar me toe. Ze pakten me op, gooiden me in de lucht en zongen Poolse volksliedjes. Op het Rode Plein. In Moskou. Dat komt nooit meer terug." ●

PIETER KROL

(De interview- gedeelten kwamen tot stand met medewerking van Sport International.)

Colombia lokt kopers met goedkope kolen

Optimisme overheerst, ondanks niet gunstige start- positie

HET ZUIDAMERIKAANSE land Colombia wordt de komende jaren een belangrijke producent op de wereld- kolenmarkt. De export, die met bijna drie miljoen ton per jaar bescheiden op gang is gekomen, wordt tegen 1989 begroot op vijftien miljoen ton, ongeveer tien procent van de dan verwachte mondaile vraag.

De staatskolen- maatschappij Carbocol en Exxon's "kolendochter" Intercor hebben al in 1976 een contract getekend, om samen een open mijn in het uiterste noordoosten van het land te bouwen, compleet met een 150 kilometer lange spoorlijn naar een nieuwe laadhaven aan de kust. Het miljarden- plan was duidelijk gevoed door de optimistische prognoses over de groei van het kolenverbruik na de eerste energiecrisis.

Economische recessie, energiebesparingen en sterk gedaalde olieprijzen hebben intussen voor een heel ander beeld gezorgd. Van de prognoses die aan het einde van de jaren '70 zijn gemaakt, is vrijwel niets uitgekomen. De stijging van de kolen- consumptie is ver onder de ramingen gebleven en de overschakeling van olie- naar kolenstook in electrische centrales en industrieën is lang niet zo snel gegaan als was aangenomen.

Deze situatie heeft de concurrentie op de markt vooral verscherpt, omdat bijna alle kolenlanden op basis van hooggestemde verwachtingen hun productie sterk hebben opgevoerd. Ze moeten hun steenkool kwijt!

Onder deze omstandigheden lijkt er nauwelijks plaats voor nòg een producent, ook al spreken nieuwe prognoses over een (geringe) stijging van de energievraag die is gebaseerd op een veronderstelde economische groei van drie procent.

OPTIMISME

Bepaald gunstig is de startpositie van Colombia dus niet, maar dat neemt niet weg dat optimisme de boventoon voert in de kantoren van Exxon Coal International, de Amerikaanse partner in het El Cerrejón- project. De productiekosten van de nieuwe mijn zijn laag, de vaarroute naar Europa is korter dan die van Zuid-Afrika en Australië naar Rotterdam en de kwaliteit van de steenkool (minder dan 1% zwavel; weinig as) wordt uitstekend genoemd.

Deze factoren maken het, zo laten topmensen van Exxon's kolendivisie doorschemeren, mogelijk om Colombiaanse kolen goedkoper af te zetten dan die van de concurrenten. Op deze manier kopers lokkend hopen beide partners in de mijn (inclusief spoorlijn en haven een investering van 9,6 miljard) zich op de Europese markt te nestelen.

De eerste proefpartijen die naar electriciteits- centrales in Nederland zijn verscheept, deden bijna 43 dollar per ton. Deze prijs is een aanwijzing dat de Cerrejónpartners hun kolen voordelig aanbieden. Ter vergelijking: in hetzelfde tijdvak kostte, afgeleverd in Rotterdam, Australische steenkool 55,6 dollar per ton, Poolse 52,2 dollar, Zuidafrikaanse 44 dollar en Amerikaanse 57,6 dollar.

Met name in Nederland denkt Exxon een groot deel van de kolenproductie te verkopen. Er zijn inmiddels onderhandelingen gaande met de electriciteits- wereld en ook Hoogovens heeft belangstelling voor Colombiaanse kolen getoond. Hun vraag naar ketelkolen is volgens ramingen van het olieconcern over vier jaar ruimschoots verdubbeld tot acht à negen miljoen ton jaar.

KORTING

Met zijn wijdvertakte en deskundige verkoop- organisatie heeft Exxon's kolenbedrijf een voorsprong op de Colombiaanse partner Carbocol waarvoor de kolenmarkt een onbekend terrein is. Het ligt daarom voor de hand dat de staatskolen- maatschappij vrijwel zeker op stap gaat, om haar deel (50%) van de productie met voordelige aanbiedingen te slijten. Dit is mede mogelijk, omdat de Amerikaanse mede- eigenaar een hoge «royalty» (15%) voor zijn deel van de gemijnde steenkool aan de regering in Bogota betaalt. Van de kolen die Carbocol verkoopt, kan dus wel een aantrekkelijke korting af.

De verschijning van Colombia op de kolenmarkt leidt tot de conclusie dat de prijzen bij de verwachte, langzaam toenemende vraag voorlopig op hetzelfde niveau blijven en wellicht de neiging hebben omlaag te gaan. Verder dalende olieprijzen spelen hierbij ook een rol, omdat de druk om naar kolenstook over te gaan, afneemt naarmate aardolie goedkoper wordt.

Van lange duur zal deze situatie echter niet zijn, omdat de olieprijzen na 1990 weer stijgen vanwege de tegen die tijd snel afnemende productie van de niet bij de OPEC (Organisatie van olie- exporterende landen) aangesloten landen, met name Engeland. De Westerse wereld wordt dan voor haar olie- voorziening weer afhankelijk van traditionele leveranciers. Twee energie- crises hebben duidelijk gemaakt wat dat voor de prijsvorming betekent.

Het is mede deze voorziene ontwikkeling die Colombia als kolenproducent in de kaart speelt. Het gaat ervan uit dat de export van steenkool tegen 1990 even groot is als de uitvoer van koffie die thans de helft van de buitenlandse handel omvat. De regering heeft zich dan verzekerd van een inkomstenbron die niet afhankelijk is van goede of slechte oogsten en hoge of lage prijzen. ●

(Uit de Haagsche Courant)

Reagan: hulp aan contra's moet doorgaan

WASHINGTON — President Ronald Reagan van de Verenigde Staten blijft er op staan dat de steun aan de anti- Sandinistische guerrilla wordt voortgezet en heeft daarop aangedrongen bij het congres. Deze steun is nodig om te voorkomen dat er zich een totalitair, met Cuba en de Sovjet Unie gelieerde staat, kan consolideren in Midden Amerika. Zo heeft hij het geformuleerd in een brief bij een nota welke om de drie maanden moet worden uitgebracht aan het congres over de Amerikaanse hulpverlening aan de contra's. Reagan wijst er nog op dat de Sandinisten geweigerd hebben met de contra's in overleg te treden om tot een democratische oplossing te komen. De Amerikaanse president herinnert eraan dat het kaliber van het Sandinistische bewind wel gebleken is in het opschorten sinds een maand geleden van de burgerlijke rechten en vrijheden. ●

Achter schermen al jarenlang contacten tussen Israel en Marokko

Peres wil wel praten, maar wil koning Hassan?

DE ISRAELISCHE premier Simon Peres blijft bereid om met koning Hassan II van Marokko te praten, ondanks dat de koning terugkwam op zijn voorstel directe onderhandelingen met Peres te beginnen.

De koning had tegen Franse verslaggevers in Rabat gezegd dat opmerkingen die hij had gemaakt niet moeten worden gezien als een uitnodiging aan Peres voor een directe bespreking, maar alleen als een uiting om te laten zien dat de Arabische zijde bereid is tot besprekingen.

Israëlische functionarissen reageerden snel op Hassans schijnbare uitnodiging. Een medewerker van de premier, die anoniem wenste te blijven, zei dat openbare verklaringen niet zo belangrijk zijn als de privé- boodschappen tussen beide leiders.

Noch de woorden van Hassan, noch de daarachter liggende bedoelingen zijn in Jeruzalem als een verrassing gekomen. Tussen Rabat en Jeruzalem worden al jarenlang achter de schermen contacten onderhouden. Regeringskringen in Jeruzalem bevestigden dat er regelmatig boodschappen tussen de Israëlische premier en de Marokkaanse koning zijn uitgewisseld. Als socialistische oppositie- leider heeft Peres Hassan II al in 1978 en in 1981 in het geheim in Rabat ontmoet. Sindsdien zijn ze met elkaar in contact gebleven. In Israël staat het Marokkaanse koningshuis goed aangeschreven wegens de bijzondere goede verhouding tot de joodse gemeenschap, die nu nog zo'n 50.000 zielen telt.

In de aanloop tot het vredes- initiatief van de Egyptische president Anwar Sadat hebben diens politieke adviseur Tohamy en de toenmalige Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Dayan elkaar in 1979 onder auspiciën van Hassan II in het geheim een paar maal in Marokko ontmoet. Tijdens die ontmoetingen werd de weg bereid voor het historisch bezoek van Sadat aan Jeruzalem en de basis gelegd voor het Egyptisch- Israëlisch vredesverdrag en de Camp David- akkoorden.

Tal van Israëlische politici, onder wie Knesset- leden van regerings- en oppositie- partijen zijn bij hun bezoeken in Marokko nog steeds kind aan huis, aangezien zij er zijn geboren en getogen. In Israël wonen 450.000 uit Marokko afkomstige joden. De uit Marokko naar Israël geëmigreerde voorzitter van de Knesset- fractie van de Arbeiderspartij, Rafi Edri, is aan de Israëlische kant de belangrijkste verbindingsman tussen Peres en Hassan II, terwijl die rol aan de Marokkaanse kant wordt vervuld door de voorzitter van het joodse kerkgenootschap in Marokko, David Amar, die tevens een zakenpartner van de koning is.

Als een ontmoeting tussen Hassan II en Peres tot stand zou komen, zal het niet de eerste ontmoeting zijn van Hassan met een Israëlische premier. In 1976 verbleef de toenmalige premier Rabin, vermomd met een pruik, twee dagen in Rabat. Maar een officiële ontmoeting tussen de Marokkaanse koning en een Israëlische premier heeft nog niet eerder plaats gevonden. In zo'n ontmoeting was de vorige maand wel al voorzien, nadat op initiatief van Hassan II was overeengekomen dat de beide leiders elkaar in New York zouden ontmoeten. Na het Israëlische bombardement op het PLO- hoofdkwartier in Tunesië, de Amerikaanse onderschepping van het Egyptisch toestel met de kapers van het Italiaanse cruiseschip «Achille Lauro» aan boord en tenslotte de botte weigering van president Reagan om het Marokkaanse staatshoofd officieel te ontvangen, wegens diens verbintenis met de Libische leider Gadaffi, heeft Hassan II zijn bezoek aan New York, in het kader van de viering van het 40-jarig bestaan van de Verenigde Naties, op het laatste moment afgelast.

ERGERNIS

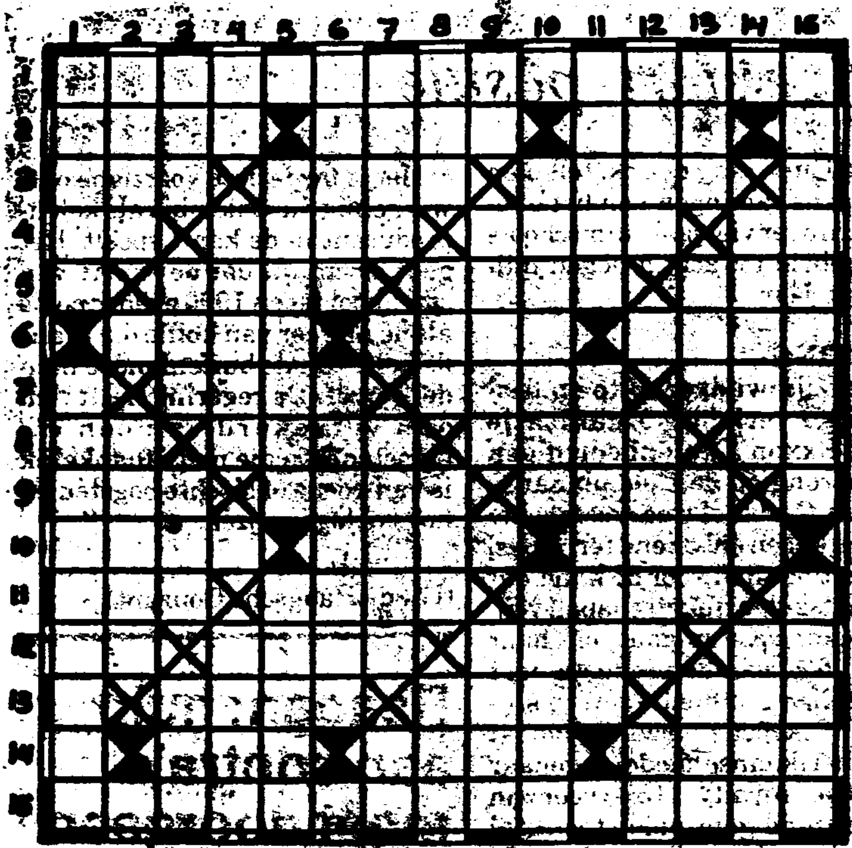
Tot ergernis van de Verenigde Staten heeft Hassan II een akkoord met Gadaffi gesloten, om Libië in de voortdurende strijd in de Sahara tegen de door Algerije gesteunde vrijheids- beweging «Polisario» aan de Marokkaanse kant te krijgen. Die plooien in de betrekkingen met Washington hoopt Hassan te kunnen glad strijken, door een openlijke ontmoeting met de Israëlische premier, hetgeen ongetwijfeld bij de Amerikanen een goede indruk zou maken. ●

(Uit de Haagsche Courant)

Koning Hassan II van Marokko

Kruiswoordpuzzel

Horizontaal

1 vaartuig
2 deel van de melk
telwoord
kaart uit een systeem
3 behoeftig
mondwater
traag
4 ten bedrage van
slijtplek
overwinning
voegwoord
5 leger
loon
dorp in Gelderland
6 fijn weefsel
spijskaart
opening
7 buisje
land in Azië
vogel
8 voor de middag (afk.)
niet lang
zuivelproduct
nominatieve (afk.)
9 jong dier
ongewijde
verdragsorganisatie
10 weekdier
dienstbode
[illegible]
11 verhoogde noot
puntig broodje
rivier in Duitsland
12 pers. voorn. woord
vogel
reus
insekt
13 bevel
hachelijk
bergpas
bergpas
14 vr. munt
gelaatsuitdrukking
15 soort [illegible]

Verticaal

1 hijswerktuig
kamerplant
2 plek
houten kamer
3 familielid
schamele woning
Javaanse titel
dierenverblijf
4 ter herinnering
[illegible]
bericht
5 soort gebak
verbouwen
6 slang
[illegible]
7 eilandengroep in Indonesië
melkvat
inhoudsmaat (afk.)
8 groef
[illegible]
vogel
voorzetsel
9 lidwoord
[illegible]
watervogel
10 [illegible]
[illegible]
11 [illegible]
deel van de week
12 [illegible]
[illegible]
13 [illegible] wijsinrichting
[illegible] in Drente
[illegible] het hoofd
14 [illegible]
[illegible]
15 [illegible]
dorp in [illegible]

UIT HET GROTE [illegible] van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

M. v. [illegible]
[illegible]plein 4
[illegible]
Aruba

De winnaar(es) kan [illegible] prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe [illegible] 116 (tijdens kantooruren).

De goede oplossing had er aldus uit moeten zien:

STR[illegible]ARTETKAM
PRIS[illegible]DE
[illegible]TEL
[illegible]SENORERK
SK[illegible]OR[illegible]BEL
[illegible]EPROBE
LUMINEUSHA[illegible]ER
[illegible]
[illegible]SEN
[illegible]ETRE
[illegible]QUIA
[illegible]RSHEUKE
[illegible]TARB[illegible]
ELOGESTIERIEDER
MANDLIEFDEEMELT

(vervolg van pag. 11)

plaats in het Nederlands, een taal die door negers en mulatten in die tijd niet dan bij uitzondering werd verstaan." En de directeur van het Collegium Neerlandicum zegt in dezelfde tijd:

"Het Hollandsch... dat men hier hoort en leest is erbarmelijk, soms onverstaanbaar, dit komt, omdat er hier door al de negers, de bedienden en zelfs in het huis van vele deftige families een patois wordt gesproken, dat het papiementsch heet en een zamenraapsel is van het indisch, spaansch, engelsch en hollandsch zonder eenige grammaticale regelen. Ook mijne leerlingen spreken voor het merendeel dit patois zeer vlug en gaarne, terwijl slechts enkelen zich gemakkelijk in het Hollandsch uitdrukken..."

Al deze citaten geven in elk geval enig idee van de taalsituatie in die dagen; de positie van het Papiament, het Engels, het Spaans en het Nederlands, tegen welke achtergrond de Antilliaanse poëzie uit de eerste helft van de 19de eeuw geplaatst kan worden.

"Het Hollands gezinde milieu dat het Papiament zo verguisde lijkt exact het milieu waarin deze Antilliaanse poëzie ontstond. Het Papiament werd algemeen gebruikt in het mondeling taalverkeer van het volk, in het taalcontact tussen slaaf en meester en de gekleurde en blanke in het algemeen, en in de omgang tussen Protestanten en Joden in het hogere milieu. Het Nederlands werd door de oude protestantse elite zeer duidelijk als de bij haar behorende standentaal beschouwd, zegt Hoetink; de Encyclopedie van de Nederlandse Antillen schrijft: In de loop van de 19de eeuw won het Papiamentu als moedertaal meer en meer veld ten koste van het Nederlands, maar vooral ook ten koste van het Spaans en het Portugees. Maar geschreven werd er niet in deze taal, waarschijnlijk wel in het persoonlijke verkeer (zie bijvoorbeeld Un karta di Amor van 1776), maar geen literatuur. De Curaçaosche Courant [illegible] stukken in het Engels, Spaans, Nederlands (en soms in het Frans) [illegible] Papiament kwam niet voor, ook niet in advertenties van [illegible] helft van de 19de eeuw.

De Europa-gerichtheid van de blanke protestant uit zich poëtisch [illegible] onderwerp [illegible] in het uitsluitend gebruik van het Nederlands. [illegible] heb ik één gedicht gevonden waarin de taalkeuze ter discussie stond of waarin men Papiamentse woorden gebruikte. Het moederland werd bezongen, de moedertaal niet [illegible]

[illegible] niet Nederlands, leest en vertaalt men uit het Engels, Frans, Duits en soms uit het Italiaans of Zweeds, niet vanuit het Spaans. In de eerste helft van de 19de eeuw speelt het Spaans in De Curaçaosche Courant geen literaire rol, in tegenstelling tot het laatste kwart van diezelfde eeuw als Spaans zelfs de overheersende taal wordt in de literatuur. Hierbij duikt wel even een probleem op als men, zoals gebruikelijk de externe factor van de 'exilados' van de overkant verantwoordelijk wil stellen voor de literaire ontwikkeling van 'Tachtig'. Er waren toch al veel eerder in de 19de eeuw Spaanse ballingen; waren die minder geletterd? Waarom is er zo weinig Spaanse poëzie in De Curacaosche Courant, terwijl Spaans toch wel in de krant gebruikt werd en er waarschijnlijk veel Spaanse kranten werden gelezen in de leeskamers van de hotels?

In 1821 kwamen zo'n 2000 vluchtelingen na de Slag bij Carabobo op Curaçao aan, onder wie generaals, en de latere dichter Juan Francisco Carbó y González werd in die dagen op Curaçao geboren. Volgens Hartog heerste er een geestelijk liberaal klimaat, maar er was geen literatuur!

Mijn voorzichtige suggestie is dat deze vluchtelingen die opgegroeid zijn in de Spaanse tijd en net onafhankelijke wilden worden, zelf nog geen literaire traditie hadden. Er zijn aan het begin van deze eeuw in Zuid- Amerika wel enkele auteurs die de Europees-Spaanse mode volgden, maar pas in de tweede helft ontstaat er een echte eigen ontwikkeling door een veelheid van auteurs.

I.S. en S.A. Emmanuel schrijven:

"The revolution of 1854 in Venezuela and the disorders of Coro in 1855 forced certain families to resettle in Curacao. By 1865 the Jewish population grew to 963 souls as against 1855 Protestants. History has borne out that the intellectual level of a community is raised when there is an increase in numbers and comfort. At this period one finds a relatively high number of academicians and intellectuals in Curacao cultivating a taste for art, poetry and the theatre. In general, the Curacao Jew was fond of literature," wat daarna met voorbeelden bewezen wordt.

Het lijkt mij dat deze interne factor te weinig benadrukt is in het verleden.

In het begin van de 19de eeuw waren daarentegen juist vele Joden weggetrokken om politiek-economische motieven en om het feit dat men op Curaçao nog steeds geen burger- rechten kreeg: tot 1825 sprak men nog van de 'Joodse Natie'.

Naast deze factor zou ik op nog een interne factor willen wijzen, die samenhangt met de externe (het wegtrekken, het remigreren). De auteurs van de 'Spaanse School' in de jaren Tachtig waren alle Joed: Chumaceiro, Salas, Jesurun, etc. Nu schrijven de Emmanuels ook over de uitbreiding van het onderwijs in deze expanderende gemeenschap, en de hoge kwaliteit daarvan; ook dat zal mede oorzaak zijn van de literaire explosie van 1886, die aan het begin van de 19de eeuw toen de onderwijsfactor geen rol speelde, niet gold.

Overigens is het moeilijk om van objectief aanwijsbare factoren te spreken, want het is juist kenmerkend voor de hele Antilliaanse literatuurgeschiedenis tot nu toe, dat haar bloei afhankelijk was en is van het enthousiasme van enkele individuen en niet van een literatuursysteem van scholen, richtingen, tijdschriften, generaties die elkaar steunen, bestrijden en [illegible] zonder [illegible] geen stoep, zonder Andrés Grimar geen Simadan, zonder Habibe geen Watapana! En evenzo zonder Agustin Bethencourt geen Notas y Letras! En geen Curaçaosche Courant zonder William Lee.

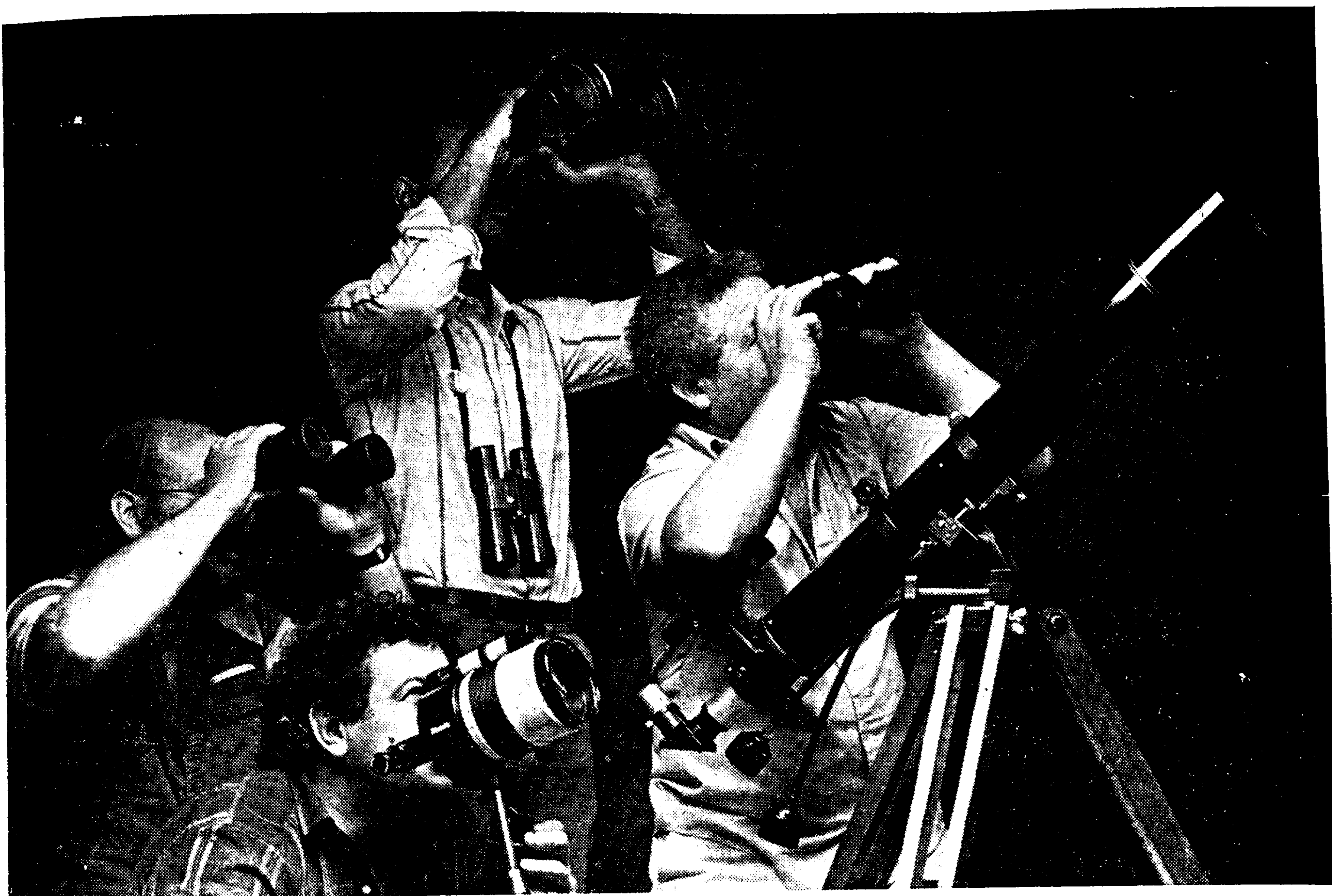
WIM RUTGERS

BESCHRIJVING
EILAND CURACAO
EN ONDERHOORIGE
EILANDEN.
UIT ONDERSCHEIDENE STUKKEN, BIJDRAGEN EN OPGAVEN ZAMENGESTELD, OPGEMAAKT,
DOOR
EEN BEWONER
VAN DAT EILAND.
[illegible]
BIJ
[illegible] BOHN,
[illegible]

Oplossingen moeten ingediend zijn voor Amigoe uiterlijk 3 januari 1986 [illegible] Curaçao [illegible] de envelop vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao: P.O.B. [illegible] Aruba: [illegible] saustraat 110 [illegible] Bonaire: [illegible] Gobernador Debrot 15 [illegible] Linkels.

Through the glass, brightly

HALLEY'S COMET WILL SOON BE VISIBLE TO THE NAKED EYE. BUT FOR THE BEST VIEW, YOUR EYES WILL NEED SOME HELP.

One telescope manufacturer has cleverly called its new product the "Comet Catcher", but when the path of a comet is well-known, as is the case with Halley's, cathing the comet is no big deal.

Comets do not streak across the sky like meteors, although their tails suggest great speed. Actually, they just sort of sit there, with movement difficult to discern in even an hour or two of careful observation.

To "catch" the comet, one merely needs to know where it is and attempt to view it under conditions that are reasonably favorable. But there will be many frustrations as the comet comes and goes this time, especially for viewers in northern latitudes. Even the most amateur of amateurs is well-advised to pick up some expertise.

Before worrying about the best equipment to buy for viewing the comet, it's a good idea to know a little about the equipment you were born with. The naked eye is a very adaptable instrument. An important principle to understand is that of visual adaptation to the dark. Don't expect anything approaching good vision in the dark until at least 10 minutes have passed. Experts suggest 20 to 30 minutes in the dark are necessary for adequate adaptation.

Anyone who wants to make the most of watching Halley's in 1986 ought to purchase or borrow some optical assistance in the form of binoculars or a telescope. This is especially true in areas that will not oblige with the darkest and clearest skies. The correct optical equipment might make the difference between seeing a distinct, recognizable comet and an amorphous blur.

Magnificent binoculars can be purchased for $200 to $400. Modest binoculars that will enhance the view of the comet can be found for well under $100. One is hard put to find a good telescope that can compete with those prices.

Depending upon the binoculars purchased, the instrument can deliver well on an number of other requirements of the comet watcher: Binoculars can offer extra ordinarily bright images with relatively large fields of view.

"Fields of view" is a term that comes up often in the world of comet watching. It refers to the expanse of sky an instrument will take in. Typically in comet watching, what you're looking for is a broad field of view: The comet is not like a planet, a tiny spot in the sky that can be seen well only with good magnification. It is a broad object with a tail streching across the heavens. You want to see big pieces of this object and see them clearly.

Wide field of view also makes it much easier to aim at an object in the sky and capture it because the image delivered to the eye is so large. And it is useful, even mandatory, to have a wide field of view when the object is moving across the field.

The binoculars that astronomers often recommend for comet watching are in the 7 × 50 range (8 × 56 is fine, too). Binoculars with these specifications offer adequate, but relatively low, magnification.

One astronomer we know swears by his Leitz binoculars and another raves about his Nikon set. The top of the line models made by the likes of Nikon, Leitz and Bausch & Lomb (and its allied brand, Bushnell) are greatly admired. If you can't or don't wish to spend the money required for one of these beauties, at least familiarize yourself with them so that as you dip down into the more- modest price ranges you have some feeling for the way the better pieces of equipment perform.

But don't bother with anything that is downright cheap. Good binoculars can't be truly cheap because they require too many precision parts.

As you shop, check for poor alignment of the components. Focus on an object several hundred feet away, then carefully move the binoculars away from you while staring through them. The farther away you can hold the binoculars from your eyes while seeing a single image, the better the alignment.

Test the binoculars for comfort. You should be happy with the adjustments at the eyepieces and in the center, and you should like the way the binoculars rest against your eyes. Some of them are far easier to use with eyeglasses than are others.

Telescopes represent a greater commitment to sky- watching than do binoculars. They are more- expensive, less- portable and more- specific for the job at hand — observing the heavens.

Telescopes also offer a smaller field of view than binoculars. Yet, that should not rule them out together. Along with a good pair of binoculars, for instance, a telescope, with its greater magnification, might allow you to zoom in on some particularly interesting facet of the comet — a kink in the comentary tail, for instance.

The kind of telescope best- suited to comet watching is known generically as a rich field telescope, often referred to as an RFT. These are short instruments of relatively low power with an extraordinary (for a telescope) field of view. A rich field telescope can be expected to have a field of view in the vicinity of 2.5 to 3 degrees, although this is still less than half the field of view offered by many binoculars. While not providing an especially large image, they can bring wonderful brightness to the sky that offers only muted contrast when viewed by the naked eye.

The demand for telescopes as Halley approaches is bound to be great. When Celestron came out with its Comet Catcher ($469) — an RFT weighing a mere 6.4 pounds and only 20 inches long — the popularity was instant. Stephen Edberg of the Jet Propulsion Laboratory reviewed it in Astronomy magazine and found this instrument to be one he could recommend heartily, although he believed it had several shortcommings. Among them: It wasn't as easy to hold as it should have been, and the tripod mount was poorly placed, making the telescope awkward. In any event, this is far from the only RFT on the market (Edmund Scientific, for instance, has a catalog that describes a number of telescopes), and it makes sense to compare it with others that are less- cleverly named.

For those who already have a telescope or who wish to get a telescope with more conventional stargazing properties, the purchase of a wide- angle or rich field adapter will help. It can double the field of view of your telescope while halving its magnification.

For those who find that Halley whets their appetite, the wait for something else to do with all that newfound equipment need not be anything like 76 years — which is how long it will be until Halley next returns.

This is an excerpt from the New York Times Guide to the Return of Halley's Comet, by Richard Flaste, Holcomb Noble, Walter Sullivan and John Noble Wilford.

Suriname

GUYANESE FISHERMEN VERSUS SURINAMESE EMPLOYERS

PARAMARIBO, SURINAME, CANA — Small craft fishermen in Suriname, mainly Guyanese are complaining of being exploited by their local boat owners.

In essence the seafarers are saying they do the hard work, often in hazardous conditions and are under paid, while their bosses sit back and enjoy the fruits of the fishermen's labours.

Understandably the boat owners deny these charges and put the blame on the fishermen themselves.

Fishing is big here. In fact Suriname can boast of self sufficiency, with consumers easily able to buy fresh supplies and at relatively cheap prices.

In Suriname fishing is carried out on two scales: There are established companies which operate trawlers and then there are the private boat owners with much smaller boats in what is called "pin seine" and "drift seine" fishing.

There are about 75 boats engaged in the latter type of operation, with a labour force of between 250 and 300 persons, 95 per cent of whom are Guyanese.

Explaining the operations of this type of fishing, one group of fishermen told Cana that the owners of the boats take care of equipping the vessels with engines, seines, fuel and rations etc.

If, however, in the course of the work at sea any piece of equipment is damaged, although through no fault of the workers, the crew is called upon to pay for the damages and even faces the possibility of losing the job.

These fishermen remain at sea for as many as eight or nine days at a time and their earnings depend on the quantity of their catch.

Before a boat leaves on a trip, its owner supplies the fuel and rations to cover the trip, ice for keeping the fish fresh and any other necessities.

A boat would have a crew of about three or four along with a captain.

While the pin seine operation does not take the fishermen into very deep waters, the drift seine operation does.

In the pin seine operation crew members have to go overboard to fix the seine while the drift seine operations is carried out entirely in the boat.

Upon returning from a trip, the entire catch is sold, the owner deducts the amount spent on fuel, rations, etc. and the nett earnings are split 50-50 between the owner and crew.

Sometimes after all is said and done a crew member netts between 150 and 200 guilders (1 Gldr=55 cents US), depending on the catch.

The fishermen consider these conditions harsh. They say there is no job security and they could be fired at the shims and fancies of the boat owners.

Against this background they are reluctant to complain to their employers when conditions on the boats leave much to be desired.

With many Guyanese fishing here, several of them illegally, they say any attempt to complain could result in the boat owners calling in the immigration authorities and the result could well be deportation.

Declared one spokesman for the fishermen: "We are working under slave-like conditions with nowhere to turn to for satisfaction. We do not have any association to make representations on our behalf. We are left to the mercy of the seas and sharks in the event of any emergency at sea.

"There is no insurance or any other benefits through which we could make claims, but since we must survive, we are obliged to take the risks in the work".

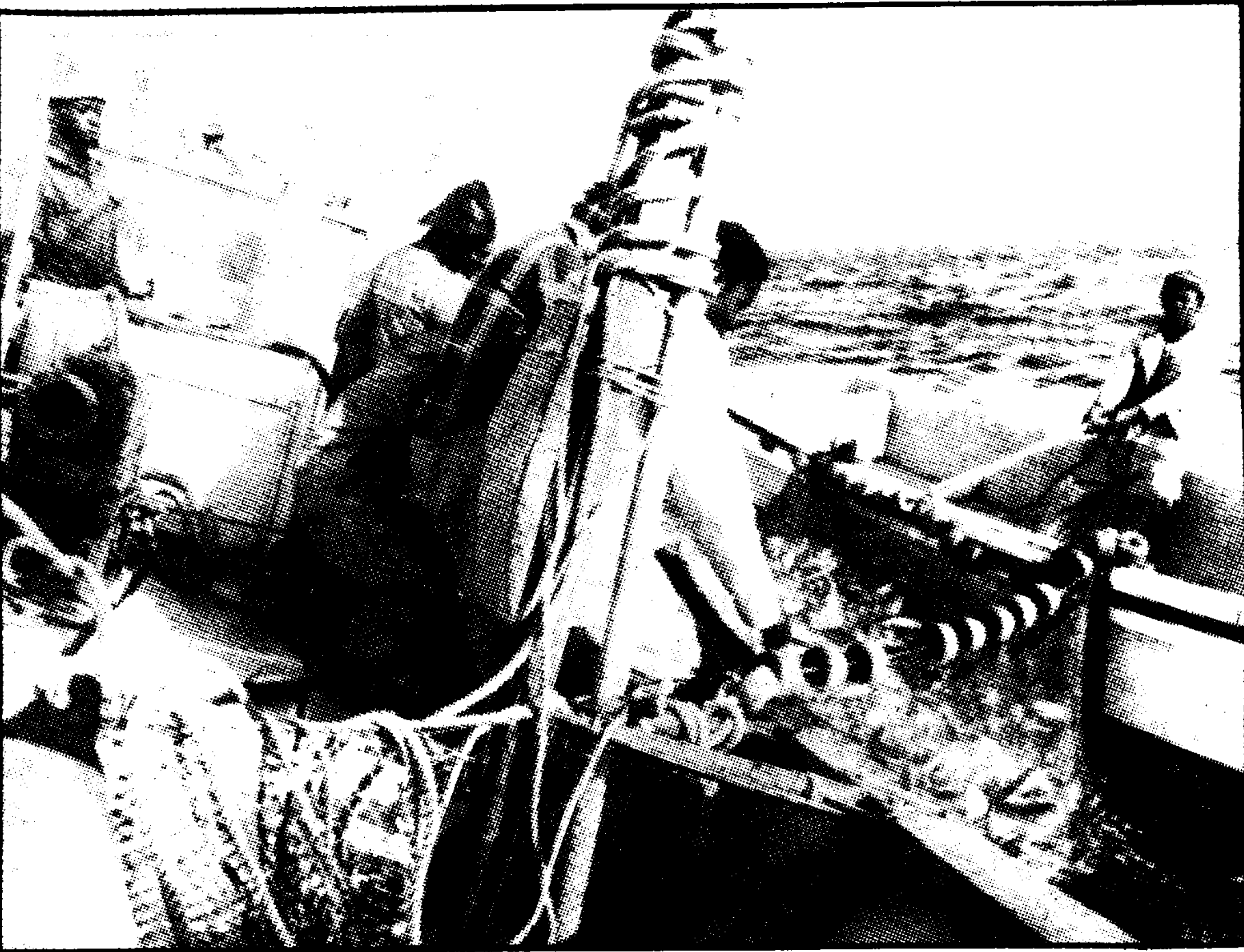
Recalling an incident which occured last year, the spokesman said one of their boats sank, one of the crew drowned and seven days later his colleagues were found in the waters of neighbouring Guyana. The survivors were lucky to be alive, he said, adding that the parents of the dead man received no compensation despite representations made to the boat owner.

The whole exercise is a chance, the fishermen say, because if the catch is not good, one could hardly expect any real returns and this trend has been continuing over the years.

Some of the boat owners approached by Cana deny most of the charges levelled against them and in turn blame the conditions on the boats squarely on the shoulders of the fishermen.

The owners flatly said if bad conditions do exist, it is the fishermen who have brought the situation upon themselves. Besides the employers add that it costs a lot a money to keep the fishermen in their jobs.

Other boat owners simply refused to react to the charges. Said one boat owner of the complaining fishermen: "If they do not want to work they can look for something else". c

Bahamas

AIDS VIRUS FOUND IN ANTI CANCER DRUG

NASSAU, THE BAHAMAS, CANA — The head of a cancer clinic shut down by the Bahamas government says he is considering setting up a branch in the Cayman Islands.

Dr. Lawrence Burton said the government of the Cayman Islands had told him: "Come. We welcome you. We want you."

Dr. Burton said he temporarily turned down the request because the rents there were too high.

"I have heard there is a group getting together to build low cost housing and if they built that, we will be back to the eastern shore and go to the Cayman Islands", said Dr. Burton.

Dr Burton's Immunology Researching Centre in Freeport was closed by the Bahamas Health Ministry last July on the ground that its blood-derived drugs were tainted.

The closure order followed an inspection earlier in the month by officials of the U.S. Centre for Disease Control in Atlanta and the Pan American Health Organization, the World Health Organization's regional committee for the Americas.

A Pan American spokesman had said traces of the AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) virus had been found in some samples of drugs used in the clinic.

At the time, state health officials in Florida warned patients still taking drugs from the clinic that they could risk developing the debilitating AIDS.

Officials said that as many as 1.000 patients might be involved, including former Georgia Governor Lester Maddox, 69, who told reporters in Atlanta he had been treated for cancer at the clinic.

"I'd rather go with straight cancer than AIDS. There's more dignity with cancer. There's no hope with AIDS", Maddox said.

Dr. Burton said he intended to move to Mexico, possibly setting up branches in the Caribbean, Italy, and New Zealand or Australia.

"This whole little mess has caused me to spread it out", Dr. Burton said in an interview with the Tribune newspaper.

Dr. Burton said the land and the future clinic in Mexico has already been bought. He said that in the Bahamas he was being treated as a pariah.

He said he was tempted to go to Europe, and that within six months, if everything went well, he would open an IRC branch in Italy.

The Tribune said that since the Ministry of Health closed the IRC on July 17 and stopped Dr Burton from dispensing his controversial Immuno-Augmentative Treatment (IAT), 30 of his patients had died.

Dr. Burton had accused health officials of trying to sabotage his programme. "No patient has shown any symptoms of AIDS in the more than eight years we've been here... It's nothin but hokum", he said, adding that he had treated 3.000 people.

He said the US National Cancer Institute had unjustly criticised his method and falsely accused him of charging patients 10.000 dollars (US) a month. He said the average cost was 3.000 dollars a month.

Dr. Burton said the Health Ministry had wanted to know what safeguards would be employed in terms of where he got his supply of blood plasma for the IAT treatment.

The Ministry, he said, also wanted to know what all his procedures were, and the Centre for Disease Control wanted to send a scientist here to study them for months.

Further, the ministry was trying to discover what his procedure would be for quality control, he remarked.

Dr. Burton said the IRC could get from reputable laboratories plasma that has been screened for hepatitis B and the so-called HTLV III AIDS antigen and antibody.

Alternatively, said Dr. Burton, when the IAT preparations were completed, they would be rescreened. That, he said, could be done by sending the preparations to a reputable laboratory.

It could be done at the IRC, or at the Rand Memorial Hospital, he suggested. ●

TOURISM MARKETPLACE ASKS FOR SPECIALIZATION

SAN JUAN, PUERTO RICO, CANA — Caribbean countries have been placing more emphasis on sports, health and cultural programmes to woo tourists.

"Gone are the days when sun, sand and sea were enough to lure tourists to the Caribbean", admitted "Caribbean Business" a Puerto Rican weekly newspaper.

"Today's tourism marketplace is increasingly specialised and segmented, with hoteliers and operators offering custom packages ranging from windsurfing and golf tours to cultural festival packages and even Scandinavian-style health spas".

The new offerings include international sporting competitions, cultural tourism, all-inclusive packages for couples only, special menus and activities for children, and health spa vacations.

Jamaica will host a 730.000 dollar (US) international golf tournament from December 16 to 21 in Montego Bay to promote itself "as a premier golfing centre outside of the United States", Minister of Mining and Tourism Hugh Hart said recently.

Sponsored by Mazda Motors of America, the event, featuring such golf masters as Arnold Palmer, will be broadcast for 12 hours on US cable television network ESPN and publicised in US print and electronic media.

Antigua and Barbuda's summer Sailing Week, developed 15 years ago, earns the island more than two million US dollars a year, according to Antigua and Barbuda's deputy Prime Minister Lester Bird.

Carnival in Trinidad and Tobago, known for elaborate constumer, steel band orchestras and non-stop music, has long been a prime money-earner for the twin-island nation.

But other countries are also promoting their festivals for tourists, especially during the slow summer and autumn seasons. ●